

NKP:n
23.
kokous

29. 3–8. 4. 1966

NKP:n
23.
EDUSTAJA-
KOKOUS
1966

SELOSTUKSET
ASIAKIRJAT

**Uutistoimisto Novostin
APN
julkaisu**

Helsinki 1966 Kustannusosakeyhtiö Yhteistyö

NKP:n
KESKUSKOMITEAN
TOIMINTASELOSTUS
XXIII
EDUSTAJAKOKOUKSELLE

NKP:n keskuskomitean
ensimmäisen sihteerin
Leonid Brezhnevin alustus 29. 3. 1966

Toverit! edustajat!

Puolueemme XXII ja XXIII edustajakokouksen välisellä kaudella on ollut runsaasti huomattavia ja tärkeitä tapahtumia niin kotimaassa kuin kansainvälisessäkin elämässä. Pitäen ohjeenaan puolueen XX—XXII edustajakokouksen määrittelemää linjaa NKP on kaikkina näinä vuosina ohjannut jatkuvasti neuvostokansaa kommunismin rakentamisen tietä. Puolueen koko toiminnan suuntana on ollut NKP:n ohjelman täyttäminen, kommunismin aineellisen ja teknisen perustan luominen, kansan elintason kohottaminen, yhteiskunnallisten suhteiden täydentäminen sekä neuvostoihmisten kasvataminen korkean kommunistisen tietoisuuden hengessä. Puolue on kaikin voimin yrittänyt turvata rauhalliset edellytykset neuvostokansan työlle ja taistellut aktiivisesti maailmanrauhan säilyttämiseksi.

Neuvostoliiton kommunistisen puolueen kehityksen kannalta katsoen kuluneelle kaudelle on ollut ominaista puolueen rivien jatkuva lujittuminen ja sen entistä suurempi poliittinen ja organisatorinen osa neuvostoyhteiskunnassa. Leniniläiset puolue-elämän periaatteet ovat vakiintuneet pysyvästi. Tänään puolueen XXIII edustajakokouksessa me voimme varmoina sanoa: Neuvostoliiton kommunistinen puolue on muodostunut entistä voimakkaammaksi ja yhtenäisemmäksi, ja siteet, jotka yhdistävät sen kansaan, ovat entistä lujempia. Neuvostoliiton kommunistinen puolue on yhdessä muiden veljespuolueiden kanssa kamppailut ja kamppailee aktiivisesti kansainvälisen kommunistisen liikkeen yhtenäisyyden lujittamiseksi Marxin-Engelsin-Leninin voittamattoman opin pohjalla, koko maailman kommunistien yhteistoiminnan puolesta taistelussa yhteistä vihollista, imperialismia, vastaan.

Neuvostoliiton sisäpoliittisen kehityksen kannalta tämä on ollut kautta, jonka kuluessa neuvostokansa on tehnyt antaumuksellisesti työtä kommunistisen puolueen johtamana ja täyttänyt seitsenvuotissuunnitelman. Uudet saavutukset kansantalouden, tieteen, tekniikan ja kulttuurin kehityksessä ovat tehneet Neuvostoliiton taloudellisesti, poliittisesti ja sotilaallisesti entistä mahdavamiksi. Neuvostokansan elintaso on noussut. Sosialistinen demokratia on edelleenkin lujittunut ja laajentunut yhteiskuntaelämän eri aloilla. Entisestään on lujittunut sosialistisen järjestelmän poliittinen perusta: työväenluokan ja kolhoositalonpoikaiston liitto, monikansallisen Neuvostoliiton kansojen ystävyys, kaikkien työtätekevien aatteellinen ja poliittinen yhtenäisyys; he ovat tiivistäneet rivejään etujoukkonsa, kommunistisen puolueen ympärille.

Kansainvälisen tilanteen kannalta katsoen puolueen XXII edustajakokouksesta kuluneelle kaudelle on ollut luonteenomaista Neuvostoliiton ja koko sosialistisen maailmanjärjestelmän kansainvälisen vaikutuksen jatkuva voimistuminen; riippumattomuutensa ja edistyksen puolesta siirtomaasortoa vastaan taistelevien maiden ja kansojen uudet voitot; työväenluokan taistelun aktiivisoituminen pääoman maissa; kansainvälisen kommunistisen ja työväenliikkeen jatkuva kehittyminen.

Toisaalta tänä kautena kapitalismin yleinen kriisi on edelleenkin syventynyt ja kapitalististen maiden ristiriidat ovat voimistuneet. Imperialismi ja ennen kaikkea USA:n imperialistiset piirit ovat monesti turvautuneet häikäilemättömiin ja provokatorisiin toimenpiteisiin, jopa sotaseikkailuihin. Tämän tuloksena kansainvälinen tilanne on kärjistynyt.

Imperialismin hyökkäysinnon kiihtyminen ei kuitenkaan merkitse mitään sille edullista voimasuhteen muutosta maailmassa. Päinvastoin tämä hyökkäysinto kuvastaa niitä lisääntyviä vaikeuksia ja ristiriitoja, joita kapitalistinen maailmanjärjestelmä kohtaa meidän päivinämme. Kuluneiden vuosien tapahtumat ovat uusi

osoitus siitä, että imperialismi ei kykene pidättelemään historiallisen kehityksen kulkua, turvautukoon se mihin menetelmiin tai keinoihin hyvänsä. Aikamme vallankumoukselliset voimat jatkavat etenemistään. Kansojen taistelu imperialismia vastaan voimistuu.

NKP:n keskuskomitea on puolueen ja valtion ulkopoliittista linjaa määritellessään ottanut huomioon kansainvälisen tilanteen koko mutkallisuuden, pitänyt ohjeenaan Neuvostoliiton kansojen elintärkeitä etuja ja pyrkinyt turvaamaan rauhalliset olot sosialistisen maailmanjärjestelmän maiden kommunistiselle ja sosialistiselle rakennustyölle ja estämään uuden maailmansodan sytyttämisen. Keskuskomitea on ulkopoliittikkaansa määritellessään ja noudattaessaan lähtenyt puolueemme kansainvälisestä vallankumouksellisesta velvollisuudesta niin sosialistisia veljesmaita kuin myös kaikkien maiden työtätekeviä kohtaan.

Kuluneiden vuosien yhteenvedot todistavat, että NKP:n poliittinen linja on oikea ja sillä on koko neuvostokansan täysi kannatus. Taistelu tämän linjan toteuttamiseksi on päätehtävämme. Uskollisuus kommunistin asialle, proletaarille internationalismille ja sosialistiselle solidaarisuudelle on ollut ja tulee olemaan suuren leniniläisen puolueemme elämän ja taistelun laki.

I. Neuvostoliiton kansainvälinen asema.

NKP:n ulkopoliittinen toiminta

1. Sosialistinen maailmanjärjestelmä, NKP:n taistelu sen yhtenäisyyden ja mahdin lujittamiseksi

Toverit!

Puolueemme ja valtiomme kaikessa moninaisessa ulkopoliittisessa toiminnassa on erityisen tärkeä sija huolenpidolla sosialististen maiden ystävyysliiton mahdin ja yhtenäisyyden lujittamisesta. Meistä sosialismin maailmanjärjestelmä on kansainvälisen työväenluokan mitä suurin historiallinen aikaansaannos, aikakautemme tärkein vallankumouksellinen voima, luotettavin tuki niille kansoille, jotka taistelevat rauhan, kansallisen vapauden, demokratian ja sosialismin puolesta. Viime vuosina sosialismin maiden maailmanjärjestelmä on vahvistunut huomattavasti, sen kansainvälinen arvovalta ja sen vaikutus ihmiskunnan kohtaloihin on lisääntynyt.

Socialismin maiden poliittisessa yhteistyössä on kuluneelle toimintakaudelle ollut kuvaavaa se, että näiden maiden veljespuolueiden keskinäisiä suhteita on kehitetty pitämällä perustana marxismia-leninismiä, sosialistista internationalismia ja keskinäistä tukemistoimintaa sekä periaatteena tasa-arvoisuutta, sekaantumattomuutta toistensa asioihin, keskinäistä kunnioitusta ja puolueiden ja valtioiden itsenäisyyttä. Kuluneella toimintakaudella suhteemme sosialistisen ystävyysliiton maiden kommunistisiin ja työväenpuolueisiin ovat epäilemättä monipuolistuneet ja muodostuneet läheisemmiksi ja sydämellisemmiksi. Meillä on hyvät veljelliset välit Bul-

garian Kansantasavallan, Jugoslavian Federatiivisen Sosialistisen Tasavallan, Korean Kansandemokraattisen Tasavallan, Kuuban Tasavallan, Mongolian Kansantasavallan, Puolan Kansantasavallan, Romanian Sosialistisen Tasavallan, Saksan Demokraattisen Tasavallan, Tšekoslovakian Sosialistisen Tasavallan, Unkarin Kansantasavallan ja Vietnamin Demokraattisen Tasavallan kanssa.

Neuvostoliiton ja Sosialististen valtioiden suhteiden kehityksessä on merkittävä osa ystävyys-, yhteistyö- ja avunantosopimuksilla. Nämä sopimukset ovat todellisia ystävyuden julistuskirjoja, joissa on olennoitunut monien vuosien aikana kertynyt kokemus, veljeskansojen suhteiden kypsyneisyys, sydämellisyys, niiden syvästi kansainvälinen henki. Ne ovat palvelleet ja tulevat edelleenkin palvelemaan yhteistä vallankumousasiaamme.

Meistä on mieluista panna merkille, että veljesmaissa sosialistinen järjestelmä lujittuu alati, uudet yhteiskunnalliset suhteet täydellistyvät, kansan elintaso kohoaa ja sosialististen valtioiden kansainvälinen arvovalta kasvaa.

Sosialistinen maailmanjärjestelmä etenee järkkymättömästi. Sosialistisen rakennustyön tärkeimmät lainmuokkaukset ovat yhteiset kaikille maille, ne tunnetaan hyvin ja käytäntö on vahvistanut ne oikeiksi. Samalla kuitenkin sosialistisen järjestelmän maat joutuvat kehittyessään jatkuvasti tekemisiin uusien ongelmien kanssa, joita reaalin elämä kaikessa pulmallisuudessaan ja monipuolisuudessaan synnyttää. Näihin tehtäviin ei ole eikä voikaan olla mitään valmiita ratkaisuja. Sen vuoksi sosialismin maailmanjärjestelmän kehitys vaatii alinomaa suhtautumaan luovasti esiinnouseviin kysymyksiin pitämällä koeteltuna pohjana marxismia-leninismistä, vaatii kokemuksen ja mielipiteitten vaihtoa.

Sosialististen maiden veljespuolueiden johtajien väliset asialliset yhteydenotot ja poliittiset neuvonpidot ovat muodostuneet järjestelmällisiksi. Yksistään sinä puoleltoista vuoden aikana, mikä on kulunut keskuskomii-

tean lokakuun (1964) täysistunnosta, keskuskomitean puhemiehistön jäsenet ja keskuskomitean sihteerit sekä monet tämän komitean jäsenet ovat useaan otteeseen tavanneet lähes kaikkien sosialististen maiden kommunististen ja työväenpuolueiden johtohenkilöitä, neuvotelleet ja keskustelleet yksityiskohtaisesti heidän kanssaan. Ystävällisissä tapaamisissamme, vilpittömissä keskusteluissa, mielipiteiden ja kokemusten vaihdossa on aina ollut kaikessa vallitsevana henkenä toveruus, syvä keskinäinen kunnioitus, yhteinen uskollisuutemme sosialismin yleviä aatteita ja tarkoitusperiä kohtaan.

Tällaiset tapaamistilaisuudet tarjoavat mahdollisuuden ajoissa ja täydellisemmin yleistää ja käyttää hyväksi kaiken, mikä on parasta kunkin maan ja koko sosialistisen järjestelmän käytännössä, määritellä paremmin kommunismin ja sosialismin rakentamisen politiikan maissamme ja oikeamman linjan kansainvälisissä asioissa. Elämä ja kokemus kokonaisuudessaan puhuvat siitä, että tällainen käytäntö on hyvin tarpeellista ja hyödyllistä, ja me kannatamme sen laajentamista kaikin keinoin.

Mitä NKP:hen tulee, niin me tulemme edelleenkin tekemään kaiken voitavamme sen hyväksi, että poliittiset suhteemme sosialistisiin veljesmaihiin kehittyisivät ja lujittuisivat yhä enemmän.

Socialismin maiden taloudellisen yhteistyön alalla suhteemme ovat viime vuosina kehittyneet menestyksellisesti ja saavuttaneet uuden asteen. Niin kahden- kuin monenkeskisetkin taloudelliset yhteydet ovat laajentuneet huomattavasti. Sosialististen maiden keskinäinen tavaravaihto on lisääntynyt oleellisesti. Tavaravaihto SEV:n maiden kanssa on lisääntynyt yksistään kuluneena toimintakautena 5,6 miljardista ruplasta 8,5 miljardiin ruplaan. On suoritettu useita tuotannon erikoistamista ja yhteistoiminnallistamista edistäviä toimenpiteitä kaikille osapuolille edullisin ehdoin. Tieteelliset ja kulttuuriyhteydet lisääntyvät ja lujittuvat lakkaamatta kansojemme eduksi. Keskinäisen taloudellisen

avun merkitys sen jäsenmaiden talouden kehitykselle suurenee jatkuvasti. Taloustieteellisen ajattelun piirissä pohditaan nykyisin paljon ongelmia, jotka koskevat tuotannon jatkuvaa erikoistamista ja yhteistoiminnallistamista sekä kansantaloussuunnitelmien entistä järkipäisempää suhteuttamista. Monien veljespuolueiden kanssa olemme sitä mieltä, että vain sillä tavoin voi sosialististen maiden kansallinen talouselämä kulkea yhtä jalkaa aikamme myrskyisen tieteellis-teknisen vallankumouksen kanssa ja turvata edellytykset jatkuvalla menestykselle taloudellisessa kilpailussa kapitalismin kanssa.

Socialismin maiden talous kehittyi nopeammin kuin porvarillisen maailman maiden talous. Riittää kun mainitaan, että sosialismin maailmanjärjestelmän teollisuustuotanto kasvoi vuosina 1961—1965 43 % ja kapitalistisen järjestelmän maissa 34 %. Kuten huomaatte, ero on oleellinen puhumattakaan siitä, että kapitalististen maiden tuotannon kasvua kuvastavat numerotiedot eivät ole osoituksena kansan elintason kohoamisesta, kuten sosialismin maissa, vaan ne todistavat ennen kaikkea monopolien liikevoittojen kasvua ja talouselämän kiihtyvää militarisointia.

Säilyttämällä ja lisäämällä etumatkaansa taloudellisen kehityksen kasvuvauhdin osalta ja käyttämällä entistä tuloksellisemmin hyväksi sosialistisen tuotantotavan etuisuuksia sosialismin maat ratkaisevat siten erään ensivuoroisen tosi vallankumouksellisen tehtävänsä.

Mitä NKP:hen tulee, niin me teemme edelleenkin kaiken voitavamme sen hyväksi, että taloudelliset suhteemme sosialistisiin veljesmaihiin laajenisivat ja lujittuisivat entisestään.

Sotilaallisen yhteistyön alalla imperialististen voimien ja niiden etunenässä olevan USA:n voimistuneiden hyökkäystoimien vuoksi yhteytemme sosialistisiin maihin ovat jatkuvasti lujittuneet ja Varsovan sopimuksen rakennetta on lujitettu ja parannettu. Varsovan sopimus suojaa luotettavasti sosialismin maiden kansojen aikaan-

saannokset. Tämän sopimuksen allekirjoittaneiden maiden armeijat on aseistettu mitä parhaimmilla aseilla. Kenttäharjoituksissa, ilmassa ja merellä opetellaan liittoutuneiden valtioiden armeijoiden ja aselajien yhteistoimintaa, kokeillaan nykyaikaisen asetekniikan tehoa, lujittuu Varsovan sopimuksen järjestön aseellisten voimien aseveljeys. Kun tarve vaatii, tämän sopimuksen osapuolet asettuvat kiinteän yhtenäisenä perheenä puolustamaan mahtavalla voimallaan sosialistista järjestelmää, puolustamaan kaikkien kansojen vapaata elämää, ja antavat musertavan iskun jokaiselle hyökkäjälle.

Mitä NKP:hen tulee, niin me teemme edelleenkin kaiken voitavamme sen hyväksi, että sosialististen veljesmaiden sotilaallinen yhteistyö kehittyisi ja voimistuisi.

Toverit!

Yhteistyö ja solidaarisuus ovat sosialistisen järjestelmän tärkeimpiä voimanlähteitä. Tämän yhteistyön edistäminen ja laajentaminen on kunkin maan ja koko sosialismin maailmanjärjestelmän perusetujen mukaista ja riviemme tiivistymistä taistelussa imperialismia vastaan.

Tällainen yhteenliittyminen on erityisen välttämätöntä nykytilanteessa, jolloin Amerikan imperialistit ovat ryhtyneet häikäilemättömään hyökkäykseen sosialistista maata, Vietnamin Demokraattista Tasavaltaa, vastaan laajentaessaan hyökkäystoimiaan Vietnamin kansaa vastaan. NKP on puoltanut johdonmukaisesti kaikkien sosialististen maiden ponnistusten yhdistämistä taistelevan Vietnamin avustamiseksi. Vietnamin tapahtumista ja Vietnamin kansan veljellisestä tukemisesta saanen, toverit, puhua hieman myöhemmin.

Neuvostoliiton kommunistinen puolue ja neuvostokanssa antavat täyden kannatuksensa Korean veljeskansalle, joka taistelee Amerikan imperialismia vastaan Korean yhdistämiseksi demokratian periaatteiden pohjalta. Puolueemme, kaikki neuvostoihmiset ovat varmat siitä, että Korean kansa saavuttaa voiton ja että Korea tulee yhtenäiseksi ja vapaaksi.

Kuuban, Amerikan ensimmäisen sosialistisen vallankumouksen suorittaneen maan, sankarillinen kansa käy taisteluaan ja rakentaa sosialismia kommunistisen puolueensa ohjaamana mutkallisissa olosuhteissa. Kuuba ei ole yksin, se kuuluu sosialististen valtioiden mahtavaan liittoon. Kansamme on koko sydämestään Kuuban kansan puolella sen taistellessa uuden yhteiskunnan rakentamisen puolesta. Neuvostoliitto on kaikin tavoin tukenut ja tulee pysyvästi tukemaan veljellistä Kuubaa.

Toverit, puhuessamme sosialistisen maailmanjärjestelmän lujittamisesta täytyy muuten huomauttaa, että suhteemme kahden sosialistisen maan puolueisiin, Kiinan kommunistiseen puolueeseen ja Albanian työn puolueeseen, ovat edelleenkin epätydyttävät.

Puolueemme ja neuvostokansa pyrkivät vilpittömästi ystävyyteen Kiinan Kansantasavallan ja sen kommunistisen puolueen kanssa. Me olemme valmiit tekemään kaikkemme parantaaksemme suhteitamme myös Albanian Kansantasavaltaan ja Albanian työn puolueeseen.

Te tiedätte, että marraskuussa 1964 Moskovassa oli tapaamistilaisuus Kiinan kommunistisen puolueen keskuskomitean edustajiston kanssa. Hieman myöhemmin edustajistomme keskusteli Pekingissä KKP:n johdon kanssa. NKP:n keskuskomitea ehdotti kiinalaisille tovereille, että joko Moskovassa tai Pekingissä pidettäisiin uusi korkeimman tason neuvottelu. Nytkin olemme sitä mieltä, että tällainen tilaisuus olisi hyödyllinen, ja olemme valmiit minä hetkenä tahansa ottamaan jälleen käsiteltäviksi yhdessä KKP:n johdon kanssa olemassaolevat erimielisyydet, jotta löydettäisiin keinot niiden voittamiseksi marxismin-leninisin periaatteiden mukaisesti.

Olemme vakuuttuneita siitä, että puolueemme ja kansamme voittavat lopulta vaikeudet ja tulevat taistelemaan rinnakkain yhteisen suuren vallankumouksellisen asian puolesta.

Myös tulevaisuuteen nähden NKP:n keskuskomitea pitää puolueen ja neuvostovaltion ulkopoliittisen toiminnan eräänä tärkeimpänä suuntaviivana marxismin-

leninismin periaatteiden mukaista aatteellis-poliittisten yhteyksien kehittämistä ja lujittamista kaikkiin sosialismin maiden kommunistisiin puolueisiin, Neuvostoliiton ja sosialististen valtioiden poliittisten, taloudellisten ja muiden yhteyksien kehittämistä ja lujittamista, sosialistisen ystävyyliiton yhtenäisyyden kaikkinaista parantamista, sen mahdin ja vaikutuksen tehostamista. NKP tulee puolestaan tekemään kaiken voitavansa, että sosialistinen maailmanjärjestelmä muodostuisi entistä mahtavammaksi ja etenisi voitosta voittoon.

2. Kapitalistisen järjestelmän ristiriitojen syveneminen. Proletariaatin luokkataistelun laajeneminen.

Toverit!

NKP:n keskuskomitea on ulkopoliittisessa toiminnassaan ottanut huomioon kapitalistisessa maailmassa tapahtuvat prosessit. Kapitalistinen järjestelmä kokonaisuudessaan on yleisessä kriisitilassa, sen sisäiset ristiriidat syvenevät. Yrittäessään voittaa nämä ristiriidat ja kestää taistelussa sosialismia vastaan porvarillisen maailman johtomiehet ovat panneet toivonsa erityisesti talouselämän valtiollisen säännöstelyn menetelmien käyttöön, tieteellis-tekniseen edistykseen ja sotatarviketuotannon laajentamiseen. Tämä ei ole kuitenkaan johtanut eikä voi johtaa siihen, että kapitalismi pääsisi perusvuoistaan. Vaikka johtavien kapitalistimaiden talous on sodanjälkeisinä vuosina kasvanut nopeammin kuin kahden maailmansodan välisenä aikana, ei voida olla huomaamatta, että kapitalismin talouselämä jää edelleenkin epävakaaaksi. Tiettyjen nousukausien välillä on ollut lamakausia. Tämänlaatuisia ilmiöitä on ollut monissa kapitalistisissa maissa ja varsinkin USA:ssa.

Kun tämän lisäksi inflaatio voimistuu ja valtionvelat ja väestön velkaantuneisuus lisääntyvät valtavasti, niin

käy ilmeiseksi, että kapitalistisen talouden piilevät hajottavat voimat vaikuttavat edelleenkin eikä se voi välttää uusia järkytyksiä.

Kapitalismin kehityksen epätasaisuuden laki vaikuttaa jatkuvasti, ja kapitalististen valtioiden väliset ristiriidat kärjistyvät. Länsi-Euroopan maat ja Japani ovat olleet useiden vuosien ajan talouden kasvuvauhdin osalta USA:n edellä. Viime vuosina osat ovat kuitenkin vaihtuneet. USA:n talouden kehitysvauhti on nopeutunut. Sen sijaan Länsi-Euroopassa ja Japanissa se on kovasti hidastunut.

Tätä ovat käyttäneet hyväkseen USA:n monopolit, jotka ovat siirtyneet uudelleen hyökkäykseen maailmanmarkkinoilla. Amerikkalainen pääoma on alkanut jälleen tunkeutua voimaperäisesti Italian, Saksan Liittotasavallan, Englannin ja muiden maiden teollisuuteen. Toisin kuin ensimmäisinä vuosina sodan jälkeen amerikkalaiset monopolit ovat nyt kuitenkin tekemisissä voimakkaampien kilpailijoiden kanssa, jotka antavat yhä useammin vastaiskuja dollarille.

Kilpataistelu on kärjistynyt myös Länsi-Euroopassa, myös "yhteismarkkinoiden" sisällä ja muissa valtiomonopolistisissa yhteenliittymissä. Imperialistisia liittoutumia horjuttaa niiden jäsenten keskinäisten ristiriitojen kärjistyminen. USA ei enää kykene samassa määrässä kuin aikaisemmin johtamaan niihin kuuluvien valtioiden politiikkaa. Yksikään järkevä poliitikko, kansoista puhumattakaan, ei ole enää pitkään aikaan pitänyt totena "Neuvostoliiton hyökkäysuhkasta" sepitettyä myyttiä, jonka avulla näitä liittoutumia aikoinaan muodostettiin. Sen sijaan Amerikan hyökkäystoiminta on tosiasia, joka on kaikkien nähtävissä. USA:n liittolaisille käy yhä selvemmäksi, että on vaarallista seurata sokeasti Washingtonia.

Näin ollen kapitalistisen maailman sisällä on alkamassa uusi ristiriitojen ja kilvoittelun vaihe.

Huomio ei voi olla kiintymättä nykyään porvarillisen maailman mitä nurinkurisimpaan ilmiöön: talouselämän

militarisointiin. Työtätekevien luomia kansallisia rikkauksia käytetään yhä enemmän tuhoamisvälineiden tuotantoon eikä ihmisten elinolojen kohentamiseen. On kasattu jo kokonaisia vuoria aseita, mutta siitä huolimatta kilpavarustelu jatkuu ennen näkemättömällä vauhdilla niellen valtavan suuren osan kansantulosta.

Riittää kun mainitaan, että NATO:n olemassaolon aikana tämän liittoutuman sotakoneiston luomiseen ja parantamiseen on käytetty alun toista tuhatta miljardia dollaria. USA on viimeksi kuluneiden 20 vuoden aikana käyttänyt sotilasmenoihin 48 kertaa enemmän varoja kuin se käytti niihin kahden vuosikymmenen aikana ennen toista maailmansotaa. Enemmän kuin kolme neljäsosaa USA:n liittovaltiobudjetin kaikista menoeristä käytetään nykyään joko suoranaisesti tai välillisesti sotilastarkoituksiin.

Sotatarviketuotannon kasvu johtavissa imperialistisissa valtioissa pakottaa muutkin maat käyttämään huomattavia varoja puolustuskuntonsa tehostamiseen. Talouselämän militarisointi on erottamattomassa yhteydessä imperialististen valtojen ja ennen muuta Amerikan Yhdysvaltojen politiikan yleiseen aggressiiviseen suuntaukseen. Ne halusivat saattaa herruutensa alaisiksi monet riippumattomat valtiot ja asettaa esteen ihmiskunnan yhteiskunnallisen edistyksen tielle. Historian kulku on jälleen todistanut, että Lenin oli oikeassa luonnehtiessaan Amerikan imperialismiin petomaiseksi, ryövärimäiseksi, kaikkien vihaamaksi kansojen tukahduttajaksi.

Kapitalismin maailmassa vaikuttaa edelleenkin täydellä tehollaan kapitalistisen yhteiskunnan perusristiriita: työn ja pääoman välinen ristiriita. Monopolit yrittävät säilyttää yhä suurempia taakkoja työväenluokan ja muiden työtätekevien kerrosten hartelle. Riiston aste ei ole vielä koskaan ollut niin korkea kuin nykyaikana. Tieteellis-teknisen edistyksen ja tuotantovoimien kasvun tulokset koituvat pienen monopolistiryhmän hyväksi. Sen sijaan miljoonat ihmiset kärsivät yksinpä korkea-

suhdanteen aikoina työttömyydestä. Talonpoikia joutuu laajassa mitassa taloudelliseen häviöön ja pois mailtaan.

Tosiasiat hajottavat porvariston ideologiien levittämät valheelliset tarinat niinsanotusta "kansankapitalismista" ja "hyvinvointivaltiosta". Mikä yleinen hyvinvointi voi tulla kysymykseen, kun esimerkiksi vuonna 1965 USA:n monopolit saivat puhdasta liikevoittoa 45 miljardia dollaria, toisin sanoen 4 kertaa enemmän kuin keskimäärin vuodessa toisen maailmansodan aikana, mutta 32 miljoonaa amerikkalaista elää USA:n hallituksen oman tunnustuksen mukaan köyhyydessä.

Työtätekeviin kohdistuvan riiston tehostuminen kärjistää luokkataistelua ja voimistaa sosiaalista taistelua kapitalistisessa yhteiskunnassa. Italian ja Japanin, Ranskan, Belgian, USA:n, Englannin ja muiden maiden proletaarit ovat sitkeällä lakkotaistelullaan torjuneet näinä vuosina heidän elintasoonsa kohdistuneen monopolien hyökkäyksen ja pakottaneet eräissä tapauksissa porvariston tekemään myönnytyksiä. Riittää kun mainitsee, että viime vuosikymmenen aikana lakkoihin osallistuneiden määrä kaksinkertaistui ja on nykyään vuosittain 55—57 miljoonaa.

Työväenluokan yhteiskunnallis-taloudellisten ja poliittisten vaatimusten piiri laajenee luokkataistelujen kulussa kapitalistisissa maissa. Italian, Ranskan ja muiden maiden työläiset ja toimihenkilöt vaativat entistä päättäväisemmin ammattiliittojen osallistumista yritysten johtoon, ratkaisevien talousalojen kansallistamista ja esiintyvät finanssipääoman kaikkivaltaa vastaan. Japanin miljoonat työtätekevät eivät vaadi ainoastaan palkankorotusta, vaan ne vaativat myös poistamaan amerikkalaisten sotilastukikohdat ja kieltämään USA:n atomisukellusveneiltä pääsyn Japanin satamiin.

Kapitalististen maiden proletariaatti käy etujoukkonsa, kommunististen puolueiden johdolla aktiivista taistelua sodan estämiseksi sekä imperialistien siirtomaapolitiikkaa vastaan ja imperialistien hyökkäyksen uhreiksi joutuneiden kansojen puolesta. Ranskan työväen-

luokan ja kaikkien vasemmistolaisten voimien viime aikoina poliittisessa taistelussa saavuttamat huomattavat menestykset ovat kirkkaana osoituksena siitä, että niiden vaikutus yhteiskuntaelämään voimistuu ja joukkojen poliittinen kypsyyt lisääntyy. Italian työväenluokka, joka on edistyksellisten voimien laajan rintaman eturivissä, tekee tyhjiksi taantumuksen yritykset kajota kansan demokraattisiin aikaansaannoksiin. Amerikan Yhdysvalloissa on näinä vuosina voimistunut valtavasti taistelu rotusyrjintää vastaan kaksikymmenmiljoonaisen neekeriväestön kansalaisyhteisöpuolesta. Amerikan laajat kansanjoukot protestoivat yhä voimakkaammin USA:n imperialismin Vietnamissa suorittamia hyökkäyksiä vastaan.

Työväenluokan ympärille keskittyy yhä enemmän muita monopolien harjoittamaa sortoa vastustavia yhteiskuntakerroksia — talonpoikaiston perusjoukkoja ja henkisen työn tekijöitä. On muodostumassa laaja monopolivastainen rintama. Tämä on omiaan yhdistämään kansanjoukkoja ja laajentamaan niiden taistelua, jonka päämääränä on yhteiskunnan vallankumouksellinen uudistaminen, sosialismi.

Tilanne muodostuu kapitalismille entistä vaikeammaksi. Yhä ilmeisemmäksi käy, että sen päivät ovat luetut. Mutta kapitalistit eivät luovu koskaan vapaaehtoisesti valta-asemastaan. Työväenluokka ja työtätekevät joukot saavuttavat voiton vain sitkeiden luokkataistelujen kuluksa.

Tiedämme, että kapitalistisissa maissa työväenliike joutuu voittamaan vakavia vaikeuksia ja käymään raskaita taisteluja. Näitä taisteluja tullaan käymään runsaasti vastaisuudessakin.

Neuvostomaan kommunistit ja koko kansa osoittavat palavaa myötämielisyyttä porvarillisten maiden työtätekeviä kohtaan. Neuvostoihmissä innoittaa tietoisuus siitä, että neuvostomaan ja muiden sosialististen maiden työväenluokan voitot auttavat luokkaveljiämme heidän

taistellessaan miehuullisesti oikeuksiensa, lastensa tulevaisuuden, uuden yhteiskuntajärjestelmän voiton puolesta.

3. NKP taistelussa maailman kommunistisen liikkeen yhtenäisyyden lujittamiseksi

Toverit!

Sata vuotta sitten, jolloin Marx ja Engels kohottivat tieteellisen kommunismin lipun, heidän perustamassaan maailman ensimmäisessä "Kommunistien liitossa" oli kaiken kaikkiaan muutamia kymmeniä jäseniä. Maailma kuuli niihin aikoihin ylvään, sisällöltään paljon merkitsevän sanan kommunisti. Tämä sana kajahti olakseen iäti katoamatta, sillä se sisältää korkeimman totuuden, monien miljoonien työihmisten korkeimman elämäntarkoituksen.

Puoli vuosisataa sitten, jolloin puolueemme Vladimir Iljitsh Leninin johdolla nostatti kansan rynnäkköön kapitalismia vastaan, maailmassa laskettiin olevan 400 000 kommunistia. Nykyään on kaikilla mantereilla 88 kommunistista puoluetta yhdistämässä lähes 50 miljoonaa taistelijaa.

Mikä on kommunistien rivien ja niiden vaikutuksen herkeämättömän kasvun syy? Se, että kommunistit ilmentävät täydellisimmin työtätekevien perusetuja. Rajaton uskollisuus työväenluokan asiaa kohtaan, elävä, katkeamaton yhteys kansaan. taito oppia jatkuvasti sen vallankumouksellisesta kokemuksesta. kyky johtaa joukkoja ja viedä ne pelottomasti taisteluun — juuri siinä on kommunistien voimanlähde.

Kommunismi on maailman ainoa poliittinen liike, joka näkee selvästi ihmiskunnan historialliset perspektiivit, sillä sen aseena on tieteellinen yhteiskuntakehityksen teoria. Kommunistisen liikkeen päälinja, jonka veljespuolueet määrittivät yhteisesti vuosien 1957 ja

1960 neuvottelukokouksissa, on linja, jonka suuntana on rauhan, demokratian, kansallisen riippumattomuuden ja sosialismin voitto. Se on koko ihmiskunnan etujen mukainen. Sen perusteella useimmat kommunistiset puolueet ovat viime vuosina hyväksyneet uusia ohjelmallisia asiakirjoja, joissa on otettu huomioon niin kansalliset kuin kansainvälisetkin intressit ja tehtävät.

Kansainvälisessä toiminnassaan NKP:n keskuskomitea on pyrkinyt näinä vuosina jatkuvasti lujittamaan yhtenäisyyttä ja veljellistä yhteishenkeä muiden kommunistien ja työväenpuolueiden kanssa, taistelemaan yhdessä niiden kanssa kansainvälisen kommunistisen liikkeen päälinjan toteuttamiseksi.

Vuoden 1960 jälkeen kommunistien lukumäärä on kasvanut maailmassa 14 miljoonalla. Yhteydet joukkoihin ovat vahvistuneet entisestään. Kansainvälinen kommunistinen liike on lujittanut asemiaan aikamme vaikuttavimpana poliittisena voimana.

Sosialististen maiden kommunistiset puolueet suorittavat valtavaa rakentavaa työtä. Ne ratkovat taloudellisen kehityksen, uusien sosiaalisten suhteiden, joukkojen kommunistisen kasvatuksen mutkallisia ongelmia ja suojelevat sosialistisia aikaansaannoksia. Tämä työ on historiallisesti merkittävää. Se lujittaa sosialismin kansainvälisiä asemia, lisää sen aatteiden puoleensavetävää voimaa kaikkialla maailmassa.

Pääoman maiden kommunistiset puolueet johtavat joukkojen taistelua monopoleja vastaan ja luovat luokkataisteluissa poliittista vallankumousarmeijaa. Monissa näissä maissa kommunistisilla puolueilla on nykyään syvälle ulottuva vaikutus koko kansakunnan elämään. Kommunistit ovat työväenluokan työtätekevän talonpoikaiston ja edistysmielisen sivistyneistön parhaimmistoa. Heidän keskuudestaan nousee huomattavia yhteiskunnallisia ja poliittisia toimihenkilöitä, työtätekevien asian uhrautuvia puolustajia. Kommunistit ovat kapitalististen maiden monien ammattiliittojen ja demokraattisten joukkojärjestöjen johtomiehiä; kommunisteja on

parlamenttien jäseninä, monien kaupunkien ja maalaiskuntien johtajina; kommunisteihin kuuluu lehtimiehiä ja oppineita, kirjailijoita ja opettajia; kommunistit ovat sissiosastojen ja maanalaisten vallankumouksellisten ryhmien johdossa maissa, joissa käydään aseellista taistelua porvariston diktatuuria vastaan. Kaikessa tässä ilmenee käytännössä kommunististen puolueiden vaikutuksen voimistuminen ja niiden erottamattomat yhteydet kansanjoukkoihin.

Ranskassa ja Italiassa, Suomessa ja Belgiassa, Englannissa ja Itävallassa, Tanskassa ja Kyproksella, Australiassa ja Kanadassa, Intiassa, ja Ceylonilla, Syyriassa ja Irakissa, Sudanissa ja Etelä-Afrikan Tasavallassa, Chilessä ja Uruguayssa, Argentiinassa ja Kolumbiassa, Brasiliassa ja Ecuadorissa, Meksikossa ja Guatemalassa sekä muissa maissa, kaikkialla missä on kommunistisia puolueita, nämä käyvät sitkeää taistelua laajentaakseen joukkovaikutustaan, puolustaakseen työväenluokan ja kaikkien työtätekevien etuja. Kommunistit valloittavat entistä suuremmassa määrässä puolelleen kansanjoukkojen sympatiat. Monissa Euroopan ja Latinalaisen Amerikan maissa kommunistiset puolueet ovat muodostuneet huomattavaksi poliittiseksi voimaksi.

Juuri kommunistit taistelevat aktiivisimmin työväenliikkeen yhtenäisyyden puolesta. Viime aikoina on saavutettu tiettyä menestystä tämän yhtenäisyyden puolesta käydyssä taistelussa, vaikkakin tässä suhteessa kohdataan yhä suuria vaikeuksia. Vastuun siitä kantavat ennen muuta sosialidemokratian oikeistojohtajat. Nämä johtajat eivät kuitenkaan ilmennä työväenliikkeen todellisia intressejä. Työväenluokka näkee yhä selvemmin sen vaaran, joka koituu sosialidemokratian oikeistojohtajien politiikasta, minkä tarkoituksena on kapitalismin puolustaminen ja työväenliikkeen hajanaisuuden säilyttäminen. Oman kokemuksensa perusteella työtätekevät joukot vakuuttuvat yhä enemmän, että vain yhteisvoimin voidaan saavuttaa todellista menestystä monopolipääomaa vastaan käytävässä taistelussa. Työväen-

luokan pyrkimyksenä on sen rivien yhtenäistäminen, ja olemme syvästi vakuuttuneita siitä, että se saavuttaa tarkoituksensa.

Imperialismin siirtomaajärjestelmän luhistuminen ja se, että maailman areenalle on ilmaantunut suuri ryhmä nuoria riippumattomia valtioita, ovat asettaneet **Aasiassa, Afrikassa ja Latinalaisessa Amerikassa kommunistiselle liikkeelle** uusia tehtäviä. Kansalliseen vapauteen tähtäävien vallankumousten tulessa syntyneenä tämä liike saa voimaa taistelussa, jossa tavoitteena on niiden suorittaminen loppuun, vapauden ja riippumattomuuden varmistaminen, yhteiskunnallinen edistys.

Vaikea ja ohdakkeinen on kommunistien tie "vapaaksi" väitetyin kapitalistisen maailman maissa. Jokainen kommunistisen liikkeen saavutus vaatii siellä ankaraa taistelua kokenutta, salakavalaa ja julmaa vihollista vastaan. Puolueemme, joka on kulkenut maineikkaasti tiensä XIX vuosisadan lopun ensimmäisistä maanalaisista marxilaisista kerhoista, vuoden 1905 barrikadi-taisteluista Suuren Lokakuun vallankumoustaistelun kautta sosialismin voittoon, on täysin tietoinen siitä, kuinka paljon miehuutta, kestävyyttä ja sankaruutta vaatii kommunisteilta kansan asian puolustaminen vihollisen keskeytymättömän tulen alla. Kommunistiset puolueet ovat olleet maanalaisia jo monia vuosia Espanjassa, Portugalissa, Kreikassa, Länsi-Saksassa, Venezuelassa, Perussa, Etelä-Afrikan Tasavallassa ja monissa muissa maissa. USA:n kommunistinen puolue taistelee sankarillisesti mitä vaikeimmissa oloissa jättiläismäisen poliisivallan koneiston painostuksessa joutuen alinomaa ajojohdin kohteeksi porvariston palkkaamien antikommunismien ideologioiden taholta.

Kykenemättä voittamaan kommunisteja aatteellispoliittisessa taistelussa porvarilliset taantumusvoimat turvautuvat kommunistisia puolueita vastustaessaan terroriin, työtätekevän kansan uskollisten poikien fyysiseen tuhoamiseen.

Koko puolueemme, koko kansamme tuomitsee syvästi

suuttuneena Indonesiassa harjoitetun antikommunistisen terrorin. Tämän maan taantumusvoimat ovat ilman oikeudenkäyntiä ja tutkimuksia tuhonneet petomaisesti kymmeniä tuhansia ihmisiä, jotka ovat "syyllystyneet" ainoastaan siihen, että he ovat olleet kommunistisen puolueen jäseniä. Kommunistisen puolueen vainoaminen ja kieltäminen on isku Indonesian vallankumouksellisten voimien yhtenäisyyttä vastaan, se hajottaa imperialisminvastaista rintamaa ja vahingoittaa suuresti meille ystävällismielisen Indonesian kansan etuja. Me vaadimme, että kommunistien — Indonesian kansallisen riippumattomuuden ja työtätekevien etujen urhoollisten puolustajien rikollinen murhaaminen lopetetaan.

Viime vuosina pyövelit ovat vieneet kommunistien riveistä monia huomattavia toimihenkilöitä. Poliisivankiloissa on kidutettu kuoliaaksi monia merkittäviä henkilöitä, jotka ovat taistelleet maansa kansojen onnen ja sosialismin puolesta. Nämä miehet ovat kuolemattomia, he tulevat elämään monien sukupolvien ajan ihmisten sydämessä.

Mitkään kidutukset, mikään taantumuksen harjoittama terrori eivät voi masentaa kommunisteja. Me olemme ylpeitä siitä, että liikkeemme synnyttää erinomaisia sankareita ja tarjoaa näkyviä esimerkkejä aatteellisuudesta, kansalaisrohkeudesta ja henkilökohtaisesta miehuullisuudesta.

Toverit!

Kommunistisen liikkeen menestykset ovat kiistattomia. Kommunistit ottavat kuitenkin tervejärkisesti huomioon tilanteen. Vladimir Iljitsh Lenin opetti pitämään tiliä paitsi voitoista myös epäonnistumisista, jotta niistä voitaisiin tehdä oikeat johtopäätökset.

Luokkataistelun johtaminen vaatii suurta ja monipuolista taitoa ja meidän aikanamme ehkenpä monipuolimpaa kuin koskaan muulloin. Olosuhteet, joissa veljespuolueemme käyvät taisteluun, ovat varsin erilaisia. Vallankumoustaisteluun yhtyvät uudet yhteiskuntakerrokset, kokonaiset kansat. Niiden perinteet, taloudelliset

olot ja taistelukokemukset ovat erilaisia. Kaikki tämä lyö leimansa myös kommunististen puolueiden toimintaan.

Vallankumouksellisen liikkeen käytäntö on viime vuosina vielä kerran todistanut sen, että menestystä saavuttavat ne puolueet, jotka pitävät ohjeenaan käytännössä kokeiltuja ja tarkistettuja leniniläisiä strategisia ja taktillisia periaatteita ja ottavat huomioon todellisen tilanteen. Elämä opettaa, että poikkeaminen marxismileninismien teoriasta niin oikealle kuin "vasemmallekin" muodostuu erityisen vaaralliseksi, kun siihen liittyy nationalismiin, suurvaltashovinismiin ja hegemonismiin ilmentymiä. Kommunistit eivät voi olla tekemättä tästä vastaavia johtopäätöksiä.

Toverit, te tiedätte, että maailman kommunistinen liike on viime vuosina kohdannut vakavia vaikeuksia. Edustajakokouksen osanottajat tuntevat hyvin, mikä on NKP:n kanta tässä kysymyksessä. Valitamme syvästi sitä, ettei tähän mennessä ole voitettu niitä erimielisyyksiä, joista ovat hyötyneet vain yhteiset vihollisemme. Tämä ei mielestämme ole yhdenkään veljespuolueen etujen eikä maailman kommunistisen liikkeen yhteisten etujen mukaista. NKP on sitä mieltä, että kaikkien kommunistien velvollisuus on auttaa liikkeemme yhtenäisyyden lujittamista. NKP:n keskuskomitea on syvästi vakuuttunut siitä, että mitä lujempaa on kommunistisen liikkeen kaikkien osastojen solidaarisuus, sitä voimakkaampi on kansainvälinen imperialisminvastainen rintama ja sitä menestyksellisemmin tulee kehittymään maailman vallankumousprosessi.

Mitä konkreettisia mahdollisuuksia kommunistisen liikkeen yhtenäisyyden lujittamiseen puolueemme näkee nykytilanteessa?

NKP:n keskuskomitean mielestä kommunistien rivien yhtenäisyyden lujittamista varten on olemassa hyvä marxilais-leniniläinen toimintaohjelma — päälinja, joka on määritelty veljespuolueiden vuosina 1957 ja 1960 pidetyissä neuvottelukokouksissa. Elämä on asettanut tä-

män linjan mitä vaativimmalle koetukselle, ja se on kestänyt tämän koetuksen. Ja tänään voidaan sanoa varmasti, että tämän linjan uskollinen noudattaminen takaa luotettavasti vallankumouksellisen liikkeemme yhtenäisyyden ja tulevan menestyksen.

Yhtenäisyyden lujittaminen vaatii, että puolueiden keskinäisissä suhteissa noudatetaan niiden yhteisesti kehittämää normeja: täydellistä tasa-arvoisuutta ja itsenäisyyttä, puuttumattomuutta toistensa sisäisiin asioihin, keskinäistä avunantoa ja kansainvälistä solidaarisuutta. Kommunistisilla puolueilla on runsaasti kokemusta vallankumouksellisesta toiminnasta, eikä kukaan voi paremmin kuin ne itse löytää oikeita ratkaisuja niiden ratkaistavina oleviin ongelmiin. NKP vastustaa kaikkea hegemonismia kommunistisessa liikkeessä ja on kaikkien puolueiden keskinäisiin suhteisiin nähden tosi internationalistisen tasa-arvoisuuden kannalla.

Puolueemme on kuten muutkin marxilais-leniniläiset puolueet sillä kannalla, että silloinkin kun on olemassa erimielisyyksiä, voidaan ja tulee pyrkiä kaikkien maiden kommunistien yhteistoimintaan, jotta voitaisiin taistella imperialismia vastaan, vastustaa tehokkaammin imperialismiin hyökkäystoimia sekä puolustaa kansojen vapautta ja riippumattomuutta. Kamppailu Amerikan hyökkäystoimien lopettamiseksi Vietnamin, Afrikan, Aasian ja Latinalaisen Amerikan edistyksellisten voimien tukeminen ja imperialismiin anastuspyrkimysten vastustaminen, veljiemme, kommunistien, puolustaminen taantumuksen terrorilta useissa maissa — kaikki nämä ja monet muut tärkeät nykypäivien imperialisminvastaisen taistelun tehtävät tullaan ratkaisemaan sitä menestyksellisemmin, mitä yhtenäisempi tulee olemaan kommunistien maailmanarmeija.

Viime aikoina olleet kommunististen puolueiden edustajien neuvottelukokoukset ja tapaamistilaisuudet ovat edistäneet hyvin maailman kommunistisen liikkeen yhtenäisyyden lujittamisen asiaa. Puolueemme pitää tämälapsia yhteydenottoja erittäin merkittävinä. Yksis-

tään viime puolentoista vuoden aikana meillä on ollut tapaamistilaisuuksia useamman kuin kahdensadan valtuuskunnan kanssa, jotka ovat edustaneet 60 eri veljespuoluetta. Monenkeskisten ja kaksipuolisten kohtaamisten järjestäminen vastaisuudessa, jatkuva kokemusten vaihto ja ajankohtaisten tehtävien toverillinen käsittely — tämä on oikeaa ja hyödyllistä käytäntöä veljespuolueiden kanssakäymisessä ja samalla hyvä keino lujittaa kommunistisen liikkeen yhtenäisyyttä.

NKP:n keskuskomitea puoltaa ja kannattaa täydellisesti sitä veljespuolueiden mielipidettä, että kommunististen puolueiden kansainvälinen neuvottelukokous on tärkeä ja kokeiltu muoto turvata kommunistien internationaalinen yhtenäisyys, käsitellä yhteisiä uusia elämän esille nostamia ongelmia. Me olemme sillä kannalla, että on pidettävä uusi neuvottelukokous, kun sille ovat muodostuneet edellytykset.

Tosiasiat vahvistavat sen, että kommunististen puolueiden valtaosa puolustaa päättäväisesti kansainvälisen työväenluokan vallankumouksellisen etujoukon internationaalista yhtenäisyyttä. Kaikkien vallankumouksellisten osastojen perusintressien objektiivinen yhteisyys on se perusta, jolle rakentuu ja jolla lujittuu kommunistien yhtenäisyys. Tänään edustajakokouksessamme kehotamme vielä kerran: rivit tiiviiksi yhteisen vihollisen vastustamiseksi!

Toverit!

Neuvostoliiton kommunistinen puolue on aina täytävä uskollisesti kansainvälisen vallankumouksellisen velvollisuutensa. Edustajakokouksemme puhujalavalta me vakuutamme maailman kommunistisen liikkeen edustajille ja heidän kauttansa koko maailman kommunisteille:

NKP on taisteleva horjumattomasti kaikkien veljespuolueiden kansainvälisen yhtenäisyyden lujittamiseksi pitämällä pohjana Marxin-Engelsin-Leninin suurta oppia, maailman kommunistisen liikkeen yhteisesti määrittelemää linjaa.

Me tulemme edelleenkin taistelemaan leppymättömästi revisionismia, dogmatismia, nationalismin ilmentymiä vastaan, puoltamaan marxilais-leniniläisen opin luovaa kehittelyä.

Puolueemme linjana tulee edelleenkin olemaan maailman kommunististen puolueiden yhteistoiminta taistelussa imperialismia vastaan suurten päämäärien — rauhan, demokratian, kansallisen riippumattomuuden, sosialismin ja kommunismin puolesta.

*4. Kansallisen vapausliikkeen kehitys.
Puolueemme tuki kansojen
kansalliselle vapaustaistelulle.*

Toverit!

Kaikkina näinä vuosina NKP:n keskuskomitean johdonmukaisesti noudattamana linjana on ollut kansojen siirtomaaorjuutta vastaan käymän taistelun tukeminen, kaikinpuolinen yhteistoiminta vapautuneiden valtioiden kanssa pitämällä perustana tasa-arvoisuutta, suvereniteetin ehdotonta kunnioitusta ja sekaantumattomuutta niiden sisäisiin asioihin.

Kuluneina vuosina kansallisen vapautuksen asia on edistynyt huomattavasti. Maailman kartalle on ilmestynyt 17 uutta itsenäistä valtiota. Niiden joukossa ovat Algerian Kansandemokraattinen Tasavalta, Kenia, Uganda, Tanzania, Zambia ym. Miltei koko Aasia ja Afrikka ovat nyt jo karistaneet niskoiltaan siirtomaaorjuuden ikeen. Tämä on kansojen suuri voitto niiden imperialisminvastaisessa vapaustaistelussa.

Maailmassa on kuitenkin vielä tänäkin päivänä maita, joissa imperialistit yrittävät asevoimin säilyttää häpeällisen kolonialistisen järjestyksen. Angolassa ja Mosambikissa, "Portugalin Guineassa" ja Etelä-Arabiassa isänmaanystävät taistelevat urhoollisesti ulkomaalaisia orjuuttajia ja anastajia vastaan. Kansanjoukot vastustavat entistä laajemmassa mitassa rotukiihkoilijain valtakoko-

mentoa Etelä-Afrikassa ja Etelä-Rhodesiassa. Puolueemme ja neuvostokansa tukevat aktiivisesti tätä taistelua, antavat ja tulevat antamaan reaalista kaikinpuolista apua kansoille, jotka taistelevat vapautensa ja riippumattomuutensa puolesta muukalaisia anastajia vastaan. Me tiedämme varmasti, että ei ole kaukana päivä, jolloin hävitetään kolonialismin viimeiset pesäkkeet ja kansat kohottavat vapautuneissa maissa kansallisen vapauden lipun. Sellainen on historian tuomio eikä se ole vältettävissä.

Valtiollisen riippumattomuuden saavuttaneiden maiden kansat käyvät taistelua eliminoidakseen siirtomaorjuuttajien herruuden raskaat jälkiseuraukset. Näiden maiden luonnonrikkaudet ovat valtavia. Niiden tuotantotaso yhtä asukasta kohden laskettuna on kuitenkin vielä 20—40 kertaa alhaisempi verrattuna taloudellisesti kehittyneihin maihin. Mutta itsenäisyytensä saavuttaneet kansat ovat kuitenkin päättäneet vakavasti päästä vuosisataisesta takapajuisuudestaan.

Uusi elämä vapautuneissa maissa syntyy ankarassa kamppailussa imperialismia vastaan ja näiden maiden edistyksellisten ja taantumuksellisten voimien välisessä kärkevässä taistelussa. Tietyt yhteiskuntakerrokset yrittävät imperialistien tukemina ohjata vapautuneiden maiden kehitystä kapitalismin suuntaan. Toiset voimat, jotka ilmentävät kansan enemmistön etuja, pyrkivät suuntaamaan kehityksen yhteiskunnallisen edistyksen ja todellisen kansallisen yhtenäisyyden tielle.

Elämä todistaa, että taistelu yhteiskunnallisen edistyksen ja kansallisen itsenäisyyden puolesta on sitä menestyksellisempää, mitä yksimielisempiä ovat vapautuneiden maiden isänmaalliset, edistysmieliset ja demokraattiset voimat. Tässä taistelussa ovat aktiivisesti mukana kommunistit, jotka vastustavat antaumuksellisesti imperialismia ja puolustavat kansan etuja. Siellä, missä tämä unohdetaan ja missä jopa vainotaan kommunisteja, vahingoitetaan kansallisen riippumattomuuden ja vapauden asiaa.

Monia vapautuneita valtioita yhä vieläkin riistää taloudellisesti ja painostaa poliittisesti imperialismi, joka ei ole tyytynyt kärsimiinsä tappioihin. Imperialismi yrittää hinnalla millä hyvänsä säilyttää mahdollisuutensa kansojen riistämiseen käyttäen uusia entistä kavalampia menetelmiä.

Kapitalistiset monopolit, joiden valvonnassa Aasian, Afrikan ja Latinalaisen Amerikan monien maiden talouselämä ja voimavarat huomattavalta osaltaan yhä vieläkin ovat, ryöväävät edelleenkin niitä säälimättömästi. Yksistään investointivoittoina USA, Englanti ja muut imperialistivaltiot pumpppaavat sieltä nykyään noin 6 miljardia dollaria vuodessa.

Kaikkialla, missä se suinkin on mahdollista, imperialistit yrittävät käyttää hyväkseen vapautuneiden maiden sisäisiä ristiriitoja. Ne provosoivat eri yhteiskunnallisten ja kansallisten sekä heimoryhmien yhteenottoja, yrittävät saattaa vastakkain eri poliittiset toimihenkilöt ja nostaa valtaan taantumuksellisimpia ja lahjottavissa olevien piirien edustajia, joiden hyvinvoinnin perustana ovat yhteydet ulkomaiseen pääomaan ja yhteistoiminta sen kanssa. Joissakin maissa imperialistit ovat onnistuneet pystyttämään kansoille vihamielisen valtakomennon, jonka edustajat eivät häpeä esittää myöskään kansainvälisellä areenalla imperialismin suoranaisten apurien osaa.

Imperialistit eivät piittaa vapautuneiden maiden valtiollisesta suvereniteetista. Ne vaativat röyhkeästi "oikeutta" puuttua aseellisesti muiden kansojen sisäisiin asioihin. Esimerkkinä siitä on USA:n kongressin edustajainhuoneen hiljattain hyväksymä päätös aseellisesta sekaantumisesta Latinalaisen Amerikan maiden asioihin, mikä on aiheuttanut suuttumusta kaikkialla maailmassa. Oikeastaan tämä on yritys laillistaa imperialistien sellaiset hyökkäysoimet kuin USA:n äskettäinen aseellinen interventio Dominikaanisessa Tasavallassa.

Nämä kaikki ovat uskolonialistisen politiikan ilmen-

tymiä, joiden vastustamisen koko edistyksellinen ihmis-kunta katsoo erääksi tärkeimmäksi tehtäväkseen. Ei voi olla mitään epäilystä sen suhteen, että kansat, jotka ovat ryhtyneet taistelemaan riippumattomuuden puolesta, vievät asiansa voittoisaan loppuun ja torjuvat niihin kohdistuvat uudet orjuutusyritykset.

NKP:n keskuskomitea voi tyytyväisenä ilmoittaa edustajakokoukselle, että suhteemme useimpiin Aasian ja Afrikan riippumattomiin valtioihin ovat kehittyneet suotuisasti. Neuvostoliiton ja näiden valtioiden keskinäinen kaupankäynti, taloudellinen ja kulttuurinen yhteistyö on laajentunut huomattavasti. Suunnittelujärjestöjemme avulla ja neuvostoliittolaisten rakennus-spesialistien osanotolla Aasian ja Afrikan maissa rakennetaan noin 600 teollisuus-, maatalous- ja muuta kohdetta. Monissa näissä maissa tekevät työtä viidakoissa ja auringon polttamilla aavikoilla neuvostoliittolaiset geologiset tutkimusryhmät, jotka auttavat nuoria valtioita löytämään uumeniensa rikkaudet ja asettamaan ne kansallisen talouden palvelukseen.

Näissä maissa on Neuvostoliiton avulla rakennettu ja rakennetaan alun toista sataa oppi- ja lääkintälaitosta ja tieteellistä keskusta. Neuvostoliiton korkeakouluissa ja teknikumeissa opiskelevien Aasian, Afrikan ja Latinalaisen Amerikan maista tulleiden opiskelijoiden määrä on lähes kaksinkertaistunut viimeksi kuluneiden viiden vuoden aikana. Miltei nelinkertaiseksi on kasvanut kuluneena kautena niiden neuvostoliittolaisten opettajien, lääkäreiden ja muiden kulttuurin alalla toimivien spesialistien määrä, joita nykyään on työssä 28 eri maassa Aasiassa ja Afrikassa. Neuvostoihmiset tekevät siellä työtä uhrautuvaisesti, antaumuksellisesti ja voimiaan säästämättä. He edistävät osaltaan suuresti maittemme välisen ystävyuden lujittumista. Kaikessa tässä ilmenee käytännössä neuvostokansan proletaarinen internationalismi.

Puolueemme ja valtiomme tukee vapautuneita maita kaikin tavoin myös kansainvälisellä areenalla. Neuvos-

toliitto vastustaa aktiivisesti sitä, että imperialistit se-
kaantuvat nuorten kansallisten valtioiden sisäisiin asioi-
hin, se vastustaa sitä, että uuskolonialistit yrittävät saat-
taa itsenäiset valtiot keskinäisiin konflikteihin ja ehdyt-
tää näiden voimia keskinäisissä yhteenotoissa. Monien
tärkeiden kansainvälisten kysymysten osalta me olem-
me toimineet menestyksellisesti yhdessä Aasian, Afrikan
ja Latinalaisen Amerikan riippumattomien valtioiden
kanssa. Me tulemme vastedeskin kehittämään edelleen
tätä yhteistoimintaa edistyksen ja rauhan eduksi.

Toverit! Viime vuosien tärkeänä tapahtumana oli
useiden nuorten vapautuneiden maiden lähtö edistyk-
sellisen yhteiskunnallisen kehityksen tielle. Siten käy-
tännössä sai vahvistuksensa johtopäätös, jonka vuonna
1960 Moskovassa pidetty kommunististen ja työväenpuo-
lueiden neuvottelukokous merkitsi julkilausumaansa
seuraavasti: kansanjoukot ”vakuuttuvat siitä, että vuo-
sisataisen jälkeensä jääneisyyden hävittäminen ja joukko-
jen elinehtojen parantaminen tapahtuu parhaiten ei-
kapitalistisen kehityksen tietä. Vain tätä tietä kulkien
kansat voivat vapautua riistosta, kurjuudesta ja nä-
läästä”.

Sellaisissa maissa kuin Yhdistyneessä Arabitasavallas-
sa, Algeriassa, Malissa, Guineassa, Kongossa (Brazza-
ville) ja Burmassa on suoritettu tärkeitä sosiaalisia
uudistuksia. Sieltä karkotetaan muukalaisia monopoleja.
Siellä takavarikoidaan feodaalien maatiloja ja kansal-
listetaan kapitalistisia yrityksiä. Talouden valtionsektori-
a kehitetään, maata teollistetaan ja sosiaalista lain-
säädäntöä laajennetaan kansan etuja silmällä pitäen.
Tämä tapahtuu tietenkin eri maissa eri tavalla, eri muo-
dossa ja eri mitassa. Kansat, jotka ovat julistaneet pää-
määräkseen sosialismin rakentamisen, tuovat vallanku-
mouksellisella luovalla toiminnallaan omaluonteisuutta
yhteiskunnallisen edistyksen muotoihin.

Suhteemme nuoriin valtioihin, jotka ovat ottaneet
suunnakseen sosialismin, ovat muodostuneet läheisiksi
ja ystävällisiksi. Ja luonnollista on, että mitä lähem-

mäksi valitsemaansa päämäärää nämä valtiot pääsevät, sitä monipuolisemmiksi, sisällyksekkäimmiksi ja kestävämmiksi muodostuvat yhteytemme niihin. Niin ikään ovat järjestymässä NKP:n yhteydet näiden maiden demokraattisiin vallankumouspuolueisiin.

Yhteiskunnallisen edistyksen tielle lähteneiden vapautuneiden valtioiden kehitys synnyttää vihaa erityisesti imperialisteissa, jotka punovat salaliittoverkkoa niitä vastaan. Viime aikojen tapahtumat todistavat taantumuksellisten voimien aktivisoitumista Afrikan mantereella. Useissa Afrikan maissa imperialistiset salaliitot on paljastettu ja nujerrettu. Imperialistien juonitteluihin ja salaliittoihin ja niiden lahjottujen asiamiesten vehkeilyihin vapautensa saavuttaneet kansat vastaavat ainoalla oikealla tavalla: torjumalla päättäväisesti vapauden ja edistyksen viholliset, valppaudella ja vielä kerran valppaudella! NKP ja koko neuvostokansa tuomitsevat suuttumuksen tuntein rippumattomia valtioita vastaan tähdättyjen salaliittojen ja tihutöiden rikollisen politiikan.

Huomautettakoon erityisesti Latinalaisen Amerikan kansojen urhoollisesta vapaustaistelusta.

Vielä verraten läheisessä menneisyydessä USA piti Latinalaista Amerikkaa luotettavana selustanaan. Tänä päivänä tällä mantereella ei ole ainoatakaan maata, missä ei taisteltaisi Amerikan imperialismia ja sen apureita — paikallista sotilasjuntaa, feodaalisia piirejä ja ulkomaisiin monopoleihin yhteydessä olevaa porvaristoa vastaan. Tämän taistelun johdossa ovat työväenluokka ja kommunistiset puolueet.

Aasian, Afrikan, Latinalaisen Amerikan kansojen yhtenäisyyden lujittaminen on meidän aikanamme huomattava tekijä imperialisminvastaisessa taistelussa. Afroaasialainen solidaarisuusliike, arabikansojen ja Afrikan kansojen yhtenäisyysliike sekä kolmen mantereen kansojen solidaarisuusliike vastaavat kansojen perusetuja, ja me tuemme niitä aktiivisesti ja innokkaasti.

Toverit!

Neuvostoliiton kommunistinen puolue katsoo kansainväliseksi velvollisuudekseen tukea edelleenkin kaikin tavoin taistelua, jota kansat käyvät vapautuakseen lopullisesti kolonialistisesta ja uuskolonialistisesta sorrosta.

Puolueemme ja neuvostohallitus tulevat edelleenkin tukemaan kaikin tavoin kansoja, jotka taistelevat vapautensa puolesta, ja pyrkimään siihen, että kaikille siirtomaille myönnettäisiin viipymättä itsenäisyys;

kehittämään kaikinpuolista yhteistoimintaa kansallisen riippumattomuutensa saavuttaneiden maiden kanssa, auttamaan niiden talouden kehitystä, kansallisten kaadereiden kouluttamista ja niiden taistelua uuskolonialismia vastaan;

lujittamaan NKP:n veljellisiä yhteyksiä Aasian, Afrikan ja Latinalaisen Amerikan maiden kommunistisiin puolueisiin ja vallankumouksellisiin demokraattisiin järjestöihin.

Kansallisen vapausliikkeen menestyminen on erottamattomassa yhteydessä maailman sosialismin ja kansainvälisen työväenluokan saavutuksiin. Näiden suurten vallankumouksellisten voimien kestävä ja murtumaton liitto on takeena siitä, että kansojen kansallisen ja yhteiskunnallisen vapautuksen asia voittaa lopullisesti.

5. Neuvostoliiton taistelu imperialismin hyökkäyspolitiikkaa vastaan rauhan ja kansainvälisen turvallisuuden puolesta

Toverit edustajat!

Neuvostoliitto on kansainvälisten suhteiden alalla noudattanut johdonmukaisesti rauhanpolitiikkaa. Tämä johtuu itse valtiomme luonteesta, sillä sen koko toiminnan määräävät työtätekevien intressit. V. I. Lenin laskee tämän politiikan perustan, ja me olemme noudatta-

neet johdonmukaisesti Leninin kantaa kansainvälisissä asioissa.

NKP:n XXII edustajakokouksesta kuluneille vuosille on ollut ominaista kansainvälisen politiikan kahden vastakkaisen suuntauksen — rauhantahtoisen ja hyökkäyshenkisen suuntauksen — kärkevä taistelu. Neuvostoliitto on yhdessä muiden sosialististen maiden kanssa noudattanut politiikkaansa tarkoituksenaan jännittyneisyyden lieventäminen, rauhan vakauttaminen, yhteiskuntajärjestelmältään erilaisten valtioiden rauhallinen rinnakkainolo sekä sellaisten olojen luominen kansainvälisessä elämässä, että kukin voisi vapaasti kehittyä kansallisen ja yhteiskunnallisen edistyksen suuntaan.

Toisaalta näinä vuosina on tullut entistä näkyvämmiin esille imperialismin hyökkäyshenkisen luonne, vaara, joka imperialismin taholta uhkaa kansojen rauhaa, vapautta ja itsenäisyyttä. Imperialistit ovat häikäilemättä puuttuneet muiden maiden ja kansojen asioihin kaihtamatta edes aseellista interventiota. Kansainvälinen jännittyneisyys on sen tuloksena lisääntynyt. Entistä suuremmaksi on käynyt sodanvaara, joka johtuu imperialistien ja ennen kaikkea USA:n aggressiivisista toimista.

Puolueen ja neuvostovaltion politiikan tarkoituksena on ollut näissä oloissa päättäväisen vastaiskun antaminen aggressiivisille voimille, kansainvälisen tilanteen kärjistymistä ehkäisevä toiminta ja maailmansodan puhkeamisvaaran vastustaminen. Tässä suhteessa me olemme nojanneet jatkuvasti Neuvostoliiton ja koko sosialismin maailmanjärjestelmän lisääntyvään mahtiin sekä koko maailman rauhantahtoisten voimien tukeen.

Me olemme aina olleet imperialistien hyökkäyksen kohteeksi joutuneiden kansojen puolella, antaneet näille kansoille poliittista, taloudellista ja tarpeen vaatiessa myös sotilaallista apua sekä paljastaneet hyökkääjien kavalat juonet. Neuvostoliiton aktiivinen toiminta yhdessä muiden voimien kanssa, joille vapauden ja rauhan asia on kallis, on useamminkin kuin kerran pakottanut imperialistit perääntymään.

Puhuessamme kansainvälisen jännityksen ja maailmansodan puhkeamisvaaran lisääntymisestä on pysäyttävä tarkastelemaan erityisesti Amerikan imperialismin hyökkäystoimia Vietnamissa. Tunnettua on, että USA on törkeästi rikkonut Genèven sopimusta ja hyökännyt kuin ryöväri Vietnamin Demokraattisen Tasavallan kimppuun ja käy veristä sotaa Etelä-Vietnamin kansaa vastaan. Ei liene juuri sellaisia tuhoamiskeinoita ja tappoaseita, joita tämä vapauden ja sivilisaation puolustajaksi tekeytyvä imperialistivalta ei olisi käyttänyt rauhantahtoista maata vastaan, joka on senkin seitsemän meren takana Amerikasta eikä ole koskaan eikä milloinkaan loukannut sen etuja. Yli 200.000 amerikkalaista sotilasta, lentokoneiden ja emälaivojen tehokkaita pommikoneita, myrkkukasuja ja napalmpommeja on toimitettu käytettäväksi Vietnamin urhoollisia isänmaantähtiä vastaan. Washingtonista kuuluu vastuuttomia uhkauksia, että sotatoimia tullaan laajentamaan entisestään. USA:n ulkoministeriö ilmoitti hiljattain virallisesti, että "ohjelmassa" on Etelä-Vietnamin kasvillisuuden ja viljelmien tuhoaminen kemiallisin keinoin ravinnonlähteiden riistämiseksi vietnamilaisilta. Kas siinä on Amerikan imperialismin todellinen olemus! Hyökkäämällä Vietnamin kimppuun USA on liannut itsensä häpeätahralla, jota se ei voi poistaa milloinkaan.

Mutta riehukoot maahanhyökkääjät kuinka tahansa, he eivät pysty lannistamaan Vietnamin kansaa, joka on noussut pyhään taisteluun, puolustamaan isänmaataan, elämäänsä ja kunniaansa, oikeuttaan määrätä itse omasta kohtalostaan. Sen sankarillinen oikeudenmukainen taistelu piirtyy historiaan erinomaisena esimerkkinä murtumattomasta miehuullisuudesta, lujuudesta ja taistelutahdosta.

Kautta maailman laajenee mahtava liike Vietnamin avustamiseksi. Amerikkalaiset hyökkääjät joutuvat yhä enemmän eristettyyn asemaan sekä moraalisessa että poliittisessa suhteessa. Vietnamin kansaa auttavat Neuvostoliitto ja muut sosialismin maat, se saa osakseen

kaikkien maiden laajojen kansanjoukkojen myötätunnon ja kannatuksen. Myös Amerikan kansa vastustaa yhä voimakkaammin Vietnamin sotaa. Kaikki tämä on kansainvälisen työväenluokan parhaiden internationalististen perinteiden jatkumista.

Neuvostoliitto ja maailman rauhantahtoiset kansat vaativat päättäväisesti USA:ta lopettamaan hyökkäystoimensa Vietnamia vastaan ja kaikkien maahanhyökkäysjoukkojen poistamista tästä maasta. Tämä hyökkäys, jonka amerikkalaiset sotakiihkoilijat yrittävät ulottaa myös muihin Kaakkois-Aasian maihin, uhkaa jatkuessa muodostua seurauksiltaan mitä vaarallisimmaksi maailman rauhalle.

Me sanomme päättäväisesti: toteuttaessaan Vietnamin kansaa vastaan käymänsä häpeällisen sodan "eskalatiota" maahanhyökkääjät saavat tuntea, että Neuvostoliitto ja Vietnamin muut sosialistiset ystävät ja veljet tulevat auttamaan sitä entistä enemmän. Vietnamin kansasta tulee oman maansa isäntä. Kukaan ei onnistu koskaan sammuttamaan sosialismin soihtua, jonka Vietnamin Demokraattinen Tasavalta on kohottanut korkealle.

Amerikan Vietnamissa suorittamien hyökkäystoimien ja Amerikan imperialismin muiden aggressiivisten toimien johdosta suhteemme Amerikan Yhdysvaltoihin ovat huonontuneet. Ja siihen ovat syytä USA:n hallitsevat piirit.

Mitä Neuvostoliittoon tulee, niin se on valmis elämään rauhassa kaikkien maiden kanssa, mutta se ei voi hyväksyä imperialistien mielivaltaa muiden kansojen suhteen. Me olemme useasti ilmoittaneet olevamme valmiit kehittämään suhteitamme USA:han ja olemme nytkin samalla kannalla. Mutta tämä edellyttää, että USA luopuu hyökkäyspolitiikastaan. Hyökkäyksen ja väkivallan myrkyllinen maaperä ei kasva rauhanomaisen rinnakkainolon hyviä hedelmiä. Puolueemme ja valtiomme torjuu jyrkästi järjettömän katsantokannan, että suurvallat muka voivat rakentaa suhteensa pienten maiden ja kansojen etujen kustannuksella. Kaikilla valtioilla,

niin suurilla kuin pienilläkin, on yhtäläinen oikeus siihen, että niiden suvereniteettia, riippumattomuutta ja alueellista koskemattomuutta kunnioitetaan, eikä kenenkään sallita loukata tuota oikeutta.

Toverit! Neuvostoliitto on elimellisesti kiinnostunut Euroopan turvallisuuden varmistamisesta. Tällä hetkellä USA:n tärkeimpänä eurooppalaisena liittolaisena kansainvälisen jännityksen lisäämisessä on Länsi-Saksan imperialismi. Länsi-Saksa muodostuu yhä vaarallisemmaksi sodanpesäkkeeksi, jossa riehuvat revanshi-intohimot. Siellä on jo muodostettu huomattava armeija, jonka kantajoukkona on Hitlerin Wehrmachtin upseerikunta. Valtion monissa johtopaikoissa on entisiä fasis- teja ja jopa sotarikollisia. Saksan Liittotasavallan poliitiikan määräävät yhä laajemmassa mitassa ne monopoli- piirit, jotka aikoinaan kohottivat Hitlerin valtaan.

Rheinin rantamien poliitikot kuvittelevat, että heidän tarvitsee vain saada atomipommi, niin rajapylväät kaa- tuvat ja he saattavat toteuttaa kaipaamansa toiveen: lohkoa uudelleen Euroopan karttaa ja saada hyvitystä toisessa maailmansodassa kärsimästään tappiosta.

Rauhan asialle vaarallisimpia seikkoja meidän päivi- nämme on eräänlainen kahdenkeskinen sotaliitto, joka on muodostumassa Yhdysvaltojen ja Saksan Liittotasa- vallan hallitsevien piirien kesken. Tämä seikka on ollut ja pysyy edelleenkin heikentymättömän huomiomme kohteena.

Amerikkalainen ja länsisaksalainen imperialismi ovat tavallaan kaksi kumppania. Kumpikin niistä haluaa käyttää toista hyväkseen toteuttaakseen aikeensa. Kum- pikin pyrkii lisäämään kansainvälistä jännitystä Euroop- passa omien tarkoitusperiensä mukaisesti. Länsi-Saksan militaristeista tämä on se keino, jonka avulla ne toivo- vat — tietenkin turhaan — voivansa toteuttaa revanshi- aikeensa. USA puolestaan haluaa omata verukkeen voi- dakseen pitää joukkojaan ja säilyttää sotilastukikoh- tansa Euroopassa yhä vieläkin, vaikka sodan päättymi- sestä on kulunut enemmän kuin 20 vuotta, ja siten vai-

kuttaa suoranaisesti Länsi-Euroopan maiden talouselämään ja politiikkaan.

Washingtonin vallanpitäjät olettavat, että Länsi-Saksa on edelleenkin ajava uskollisesti Amerikan imperialistien etuja Euroopassa ja tarpeen vaatiessa länsisaksalaiset voidaan heittää ensimmäisinä sodan tuleen. Bonn sitä vastoin haaveilee siitä, että saisi USA:n ja samalla muutkin NATO-liittolaiset osallistumaan kiinteämmin revanshisuunnitelmiinsa ja siten tarkistetuksi toisen maailmansodan lopputuloksia edukseen. Ei ole vaikea huomata, että kaikki nämä suunnitelmat on tähdätty Neuvostoliittoa ja muita sosialistisia maita vastaan, rauhaa sekä Euroopan ja koko maailman kansojen turvallisuutta vastaan.

Euroopan kansat käsittävät hyvin länsisaksalaisten revanshikiikkilijain pyrkimysten vaarallisuuden. Monet Euroopan maat ovat puolen vuosisadan aikana joutuneet kahdesti saksalaishyökkäyksen kohteeksi. Kahdeksan sosialistisen maan kansat samoin kuin mekin tuntevat saksalaisten militaristien rosvonelkeet. Myös suurin osa Länsi-Euroopan kansoista on saanut kokea saksalais miehityksen taakan. Sen vuoksi uuden sodan vaaran torjuminen muodostuu nykyään Euroopan kansojen elintärkeäksi asiaksi. Itse Länsi-Saksassakin vastalauseet Bonnin hallituspiirien sotaista politiikkaa vastaan käyvät yhä äänekkäämmiksi.

Saksan Liittotasavallan kanslerin äskettäinen puhe kristillisdemokraattisen liiton edustajakokouksessa osoittaa, että Saksan Liittotasavallan hallitus aikoo edelleenkin noudattaa revanshihenkistä suuntaa, aggressiivista politiikkaa. Tämä ilmenee myös ehdotuksista, joita Saksan Liittotasavallan hallitus on esittänyt Neuvostoliiton ja useiden muiden maiden hallituksille kansainvälisen politiikan tärkeimmistä kysymyksistä.

Voimasuhde Euroopassa on nykyään täysin erilainen kuin toisen maailmansodan edellä. Kenenkään ei onnistu muuttaa Euroopan valtioiden vakiintuneita rajoja. Länsisaksalaiset imperialistit eivät kasva sen pitemmiksi,

vaikka kiipeäisivät amerikkalaisen liittolaisensa harteille, putoaminen vain koskee sitä kipeämmin. Hyökkääjillä on nyt vastassaan niin mahtava ja järkkymätön voima, että jos he uskaltavat ryhtyä sotaan, ei siitä ole mitään muuta tulosta kuin heidän oma tuhonsa.

Tärkeänä toimenpiteenä Neuvostoliiton ja liittolaisemme taistelussa Länsi-Saksan militaristien estämiseksi pääsemästä käsiksi ydinaseisiin on sitä koskeva yksimielinen ja jyrkkä varoitus, jonka Varsovan sopimuksen osanottajavaltiot esittivät tammikuussa 1965.

Me emme milloinkaan suostu emmekä mukaudu siihen, että länsisaksalaiset militaristit saisivat ydinaseita. Jos se kuitenkin tapahtuu, ryhdytään asian vaatimiin toimenpiteisiin. Vastuu lankeaa kokonaisuudessaan Saksan Liittotasavallan hallitseville piireille ja niille, jotka näitä piirejä auttavat. Kenelläkään ei ole oikeutta unohdtaa, että hitleriläisten hyökkääjien kärsittyä murskaavan tappion ottivat hitlerinvastaisen liittoutuman osanottajat — Neuvostoliitto, USA, Englanti ja Ranska — Potsdamin sopimuksessa juhlallisen sitoumuksen kansojen edessä: tehdä kaikki tarpeellinen maailmanrauhan säilyttämiseksi ja sen takaamiseksi, ettei Saksa milloinkaan enää uhkaisi naapureitaan. Neuvostoliitto pysyy uskollisena tälle sitoumukselle.

Me arvostamme korkealle sen, että Euroopan sydämessä seisoo rauhanvartiossa ystävämme ja liittolaisemme — saksalaisten työtätekevien ensimmäinen sosialistinen valtio, Saksan Demokraattinen Tasavalta. Se on käytännössä toteuttanut Potsdamin sopimuksen rauhantahtoiset ja demokraattiset periaatteet sekä noudattaa johdonmukaisesti rauhan politiikkaa, korottaa äänensä Euroopan turvallisuuden lujittamisen puolesta.

Toverit, kokonaisuutena ottaen sosialististen maiden ystävyysliiton asemat Euroopassa ovat vankat ja kestävä. Tämä tärkeä tekijä on omiaan lujittamaan sosialismia kaikkialla maailmassa, vahvistamaan kaikkien kansojen turvallisuutta.

Vastapainoksi sille sotaiselle revanshipolitiikalle, jota

Amerikan ja Länsi-Saksan imperialismi harjoittavat Euroopassa, Neuvostoliitto toimii johdonmukaisesti Euroopan turvallisuuden lujittamiseksi, Euroopan kaikkien valtioiden rauhanomaisen ja kaikille osapuolille edullisen yhteistoiminnan laajentamiseksi.

Olemme syvästi vakuuttuneita siitä, että kansainvälisen kommunistisen liikkeen johtopäätös hyökkääjien aisoissapitämisen ja uuden maailmansodan ehkäisemisen mahdollisuudesta pätee edelleenkin. Mutta siihen, että mahdollisuus muuttuisi todellisuudeksi, tarvitaan laajojen kansanjoukkojen osallistumista tähän taisteluun, siihen tarvitaan kaikkien rauhanvoimien jännittämistä ja jatkuvasti kasvavaa aktiivisuutta, uutta voimakasta nousua rauhanpuolustajain liikkeen, ammattiliittojen, naisten ja nuorison liittojen sekä muiden demokraattisten joukkojärjestöjen toiminnassa.

Sosialistisille maille kuuluu erityinen osuus rauhan puolustuksessa. Me olemme siitä hyvin tietoisia. Sen vuoksi puolueemme huolehtii väsymättä maamme puolustusmahdin lujittamisesta sekä meitä toisiin sosialistisiin valtioihin yhdistävän taisteluliiton vahvistamisesta. NKP katsoo velvollisuudekseen pitää yllä neuvostokansan suurta valppautta rauhan vihollisten salajoukkojen suhteen ja tekee kaikkensa, etteivät hyökkääjät, jos ne yrittävät rikkoa rauhaa, pääsisi milloinkaan yllättämään meitä, tekee kaikkensa, jotta oikeudenmukainen rangaistus kohtaisi niitä väistämättömästi ja viivytyksittä.

Toverit!

Paljastaessamme imperialismin hyökkäyspolitiikkaa me samalla noudatamme johdonmukaisesti ja muuttumattomasti kurssia, joka tähtää erilaisiin yhteiskuntajärjestelmiin kuuluvien valtioiden rauhalliseen rinnakkainoloon. Tämä merkitsee, että pitäessään yhteiskunnallisilta järjestelmiltään erilaisten valtioiden rinnakkainoloa sosialismin ja kapitalismin välisen luokkataistelun muotona Neuvostoliitto samalla puoltaa johdonmukaisesti normaalien rauhallisten suhteiden ylläpitä-

mistä kapitalistisiin maihin, valtioiden välisten kiistakysymysten ratkaisemista neuvottelutietä eikä sodalla. Neuvostoliitto kannattaa lujasti puuttumattomuutta kaikkien valtioiden sisäisiin asioihin, niiden suvereenisten oikeuksien ja alueellisen koskemattomuuden kunnioittamista.

Rauhallista rinnakkainoloa ei tietenkään voi olla siellä, missä on kysymys sisäisistä luokkataistelun ja kansallisen vapaustaistelun prosesseista kapitalistisissa maissa ja siirtomaissa. Rauhallisen rinnakkainolon periaatetta ei voida soveltaa sortajien ja sorrettujen, kolonialistien ja siirtomaasorron uhrien välisiin suhteisiin.

Mitä taas tulee valtioidenvälisiin suhteisiin kapitalistimaiden kanssa, me olemme sillä kannalla, että näiden suhteiden tulee olla ei ainoastaan rauhallisia, vaan myös sisältää mahdollisimman laajoja molemminpuolisesti edullisia yhteyksiä talouselämän, tieteen ja kulttuurin aloilla.

Tässä edustajakokouksessa voimme tyydytyksen tuntein todeta rauhantahtoisen politiikkamme merkittävät saavutukset kuluneen toimintakauden ajalta. Neuvostoliitolla on hyvät suhteet suurimpaan osaan maailman valtioista.

Neuvostoliitto on aina pitänyt suhteita naapurimaihin hyvin merkityksellisinä, ja olemme tyytyväisiä sen johdosta, että harjoittamamme hyvien naapurisuhteiden politiikka on antanut myönteisiä tuloksia. Keskinäinen luottamus, ystävyys ja yhteistoiminta ovat luonteenomaisia suhteillemme Suomeen ja Afganistaniin. Suhteet Skandinavian maihin ovat rakentuneet normaaliin tapaan, vaikkei tietenkään voida vielä sanoa, ettei niiden edelleen kehittämiseksi ole mitään esteitä. Neuvostoihmiset tervehtivät sitä tiettyä käännettä parempaan, joka on tapahtunut viime vuosina Neuvostoliiton suhteissa Turkkiin ja Iraniin.

Puolueen keskuskomitea ja neuvostohallitus ovat kohdistaneet ja kohdistavat vakavaa huomiota suhteiden parantamiseen sellaisiin suuriin Aasian valtioihin kuin

Intiaan ja Pakistaniin, joita tosiasiallisesti voidaan myös pitää meidän naapureinamme. Ajan koetuksen kestäneet perinteelliset ystävyyssuhteemme Intiaan ja sen suureen kansaan ovat kuluneella toimintakaudella lujittuneet entisestään. Suhteissa Pakistaniin on tapahtunut tiettyä parantumista.

Tärkeäksi tapahtumaksi muodostui neuvostotahon ehdotuksen mukaisesti Tashkentissa järjestetty Intian ja Pakistanin johtajien kohtaaminen, johon myös neuvostohallituksen päämies osallistui. Itse tuon konferenssin koollekutsuminen, sen tulokset ja maailman yleisen mielipiteen niistä antama myönteinen arvio todistavat kaunopuheisesti, kuinka suurta luottamusta kansat tuntevat neuvostovaltion rauhantahtoista ulkopoliittikkaa kohtaan.

Neuvostoliitto on kannattanut ja kannattaa ystävällisten suhteiden kehittämistä Indonesiaan. Indonesian valtakunta antoi merkittävän panoksen kansojen imperialisminvastaiseen taisteluun. Indonesian miehuullisella kansalla on täysi oikeus säilyttää sen pitkällisessä ja vaikeassa taistelussa riippumattomuuden ja edistyksen puolesta saavutetut tulokset sekä kehittää näitä saavutuksiaan edelleen.

Neuvostoliitto tukee meille ystävällismielisen Kambodžhan oikeutettua taistelua itsenäisyytensä, puolueettomuutensa ja alueellisen eheytyensä säilyttämiseksi sekä lujittamiseksi.

Suhteemme Ranskaan ovat huomattavasti parantuneet. Tämä on myönteinen ilmiö. Se pohjautuu molempien valtioiden etujen yhdenmukaisuuteen useissa suurissa kansainvälisissä kysymyksissä ja kansojemme välisen ystävyyden pitkäaikaisiin perinteihin. Neuvostoliittolais-ranskalaisten suhteiden jatkuva kehitys voi muodostua tärkeäksi Euroopan turvallisuuden lujittamisen osatekijäksi.

Viime vuosina meillä ovat alkaneet järjestyä suhteet – ennen kaikkea taloudelliset suhteet – sellaiseen suu-

reen Euroopan maahan kuin Italiaan. Me olemme valmiit kehittämään näitä suhteita.

Neuvostoliiton ja Englannin suhteiden aktivointi olisi epäilemättä hyödyllistä. Tulevaisuus näyttää, missä määrin Englannin ulkopoliittikka mahdollistaa näiden suhteiden kehityksen siihen suuntaan.

Voimme todeta viime aikoina tapahtuneen edistystä suhteissamme Japaniin, jonka kanssa olemme kehittäneet molemmille osapuolille edullisia taloudellisia yhteyksiä. Mutta emme saa olla ottamatta huomioon myöskään sitä, että Japanin alueella on Neuvostoliiton rajojen välittömässä läheisyydessä USA:n joukkoja sekä sotilastukikohtia. Japani solmi hiljattain Washingtonin marionetin, Etelä-Korean hallituksen kanssa militaristisen sopimuksen, jonka me tuomitsemme jyrkästi. Kaikki tämä ei voi olla vaikeuttamatta meidän ja Japanin välisten suhteiden kehitystä.

Kysymys ulkomaisten sotilastukikohtien poistamisesta vierailta alueilta ja ulkomaisten joukkojen kotiuttamisesta näiltä alueilta on ollut ja on edelleen tärkeä kansainvälinen kysymys. Imperialistiset vallat ja ennen kaikkea Amerikan Yhdysvallat ovat perustaneet joka puolelle maailmaa lukuisia sotilastukikohtia ja majoittaneet toisten maiden alueille omia aseellisia voimiaan. Näitä tukikohtia ja aseellisia voimia käytetään rauhan asialle vieraiden tarkoituksien ajamiseen, rauhantahtoisten valtioiden painostamiseen ja useasti myös suoraan aseelliseen sekaantumiseen näiden valtioiden sisäisiin asioihin. Neuvostoliiton mielestä on jo kauan sitten tullut aika tehdä loppu tällaisesta rauhaa ja valtioiden turvallisuutta uhkaavasta asiaintilasta, poistaa vierailta alueilla sijaitsevat sotilastukikohdat ja viedä ulkomaiset aseelliset voimat pois näiltä alueilta. Me tulemme entiseen tapaamme noudattamaan tämän tavoitteen saavuttamiseen tähtäävää politiikkaa, jonka silmämääränä on yleisen rauhan lujittaminen ja kansojen turvallisuus.

Neuvostoliitto pyrkii johdonmukaisesti hillitsemään

imperialistien alulle panemaa kilpavarustelua ja tekemään siitä kokonaan lopun, se pyrkii tässä asiassa sopimukseen käytännöllisistä toimenpiteistä, jotka johtaisivat lähemmäksi yleistä ja täydellistä aseidenriisuntaa. Neuvostoliiton politiikka näissä kysymyksissä saa osakseen ymmärtämystä ja tukea monien valtioiden taholta.

Neuvostoliitto on kuluneella toimintakaudella jatkanut aktiivista toimintaansa Yhdistyneiden Kansakuntien järjestössä. Monien uusien vapautuneiden maiden liittyminen YK:n riveihin on oleellisesti muuttanut järjestössä vallinnutta tilannetta, eikä suinkaan imperialistien hyödyksi. Neuvostoliitto pyrkii järkähtämättä edistämään YK:ssa hyökkäyspolitiikkaa vastustavien valtioiden yhteenliittyneisyyttä ja siten kohottamaan tämän järjestön merkitystä yleisen rauhan ja kansojen riippumattomuuden puolesta käytävässä taistelussa. Neuvostoliiton aloitteesta YK:n viimeinen yleiskokous hyväksyi, kuten tiedetään, tärkeitä päätöslauselmia valtioiden sisäisiin asioihin sekaantumista ja ydinaseiden leviämistä vastaan. Me tulemme edelleenkin pitämään Yhdistyneiden Kansakuntien järjestöä areenana, jolla käydään aktiivista poliittista taistelua hyökkäystoimia vastaan, rauhan asian puolesta, kaikkien kansojen turvallisuuden puolesta.

Neuvostoliiton kommunistinen puolue katsoo, että kansainvälisen tilanteen tervehtyttämiseksi, rauhan lujittamiseksi ja kansojen välisen rauhallisen yhteistojinnan kehittämiseksi käytävän taistelun nykyisessä vaiheessa olisivat tärkeimpiä mm. seuraavat toimenpiteet:

Olisi tehtävä loppu USA:n hyökkäyssodasta Vietnamin, poistettava Etelä-Vietnamista kaikki amerikkalaiset ja muut ulkomaalaiset joukot ja annettava Vietnamin kansalle mahdollisuus itse päättää omista sisäisistä asioistaan. Vietnamin ongelman järjestelyssä olisi otettava perustaksi Vietnamin Demokraattisen Tasavallan hallituksen ja Etelä-Vietnamin Kansallisen vapautusrintaman esittämä kanta.

Olisi huolehdittava siitä, että valtioiden sisäisiin asioihin puuttumattomuuden periaatetta noudatetaan tiukasti.

Olisi solmittava ydinaseiden leviämisen estävä kansainvälinen sopimus; poistettava kokonaan päiväjärjestyksestä kysymys Saksan Liittotasavallan varustamisesta ydinaseilla tai sen päästämistä osalliseksi ydinaseiden hallintaan missä tahansa muodossa; olisi toteutettava kansojen pyrkimys ydinaseettomien vyöhykkeiden luomiseksi eri puolille maailmaa; ydinaseita omistavien valtioiden olisi juhlallisesti sitouduttava olemaan käyttämättä niitä ensimmäisinä, solmittava sopimus maanalaisten ydinräjäytysten kieltämisestä. Toteutettuina nämä ydinsodan vaaraa vastaan tähdätyt toimenpiteet avaisivat tien jatkuvalla etenemiselle kohti ydinaseiden täydellistä kieltoa ja hävittämistä.

Olisi ryhdyttävä neuvottelemaan Euroopan turvallisuutta koskevista kysymyksistä sekä käsiteltävä Euroopan sosialististen ja muiden valtioiden tekemiä ehdotuksia, jotka koskevat sotilaallisen jännityksen laukaisemista ja aseistuksen supistamista Euroopassa, kaikille osapuolille edullisten rauhanomaisten yhdyssiteiden kehittämistä Euroopan valtioiden välille. Siinä tarkoituksessa olisi kutsuttava koolle vastaava kansainvälinen neuvottelukokous. Olisi edelleen etsittävä keinoja Euroopan turvallisuuden erään perustehtävän, Saksan rauhan-sopimusjärjestelyn ratkaisemiseksi, jotta saataisiin täydellisesti hävitetyksi toisen maailmansodan jäänteet Euroopasta lähtien siltä pohjalta, että tunnustetaan Euroopan valtioiden, muiden muassa myös molempien Saksan valtioiden nykyisin vakiintuneet rajat.

Tällaiset ovat meidän ehdotuksemme. Monet niistä olemme jo esittäneet aikaisemmin. Emme tietenkään pidä niitä kaikkikäsitettävänä ja olemme valmiita tutustumaan kaikkiin muihin ehdotuksiin, jotka tähtäävät kansainvälisen ilmapiirin tervehdyttämiseen ja rauhan lujittamiseen.

Toverit edustajat!

Me voimme täysin perustellusti sanoa, että synnyinmaamme kansainvälinen asema on vankka. Kommunistisen puolueen ja neuvostohallituksen rauhantahtoinen ulkopolitiikka palvelee varmasti kommunistisen rakennustyön asiaa, yleisen rauhan säilyttämisen ja lujittamisen sekä kansojen turvallisuuden asiaa. NKP tulee edelleenkin kulkemaan tätä oikeaksi todettua tietä.

Kansainvälisiä tehtäviämme ratkotaan sitä menestyksellisemmin, mitä nopeammin edistyy uuden yhteiskunnan rakentaminen maassamme. Historian tahdosta Neuvostojen maa nosti ensimmäisenä maapallolla rakentuvan kommunismin lipun. Neuvostokansa tulee leniniläisen kommunistisen puolueensa johdolla kantamaan kunnialla tätä suurta voittamatonta lippua.

II. Puolueen taistelu kommunismin aineellisen ja teknisen perustan luomiseksi

Toverit!

Sallikaa minun nyt siirtyä luonnehtimaan maan sisäistä tilannetta ja selostaa edustajakokoukselle puolueen politiikkaa ja toiminnan tuloksia taloudellisen rakennustyön alalla.

Keskuskomitean toiminta kansantalouden johtamisen alalla oli suunnattu ohjelmamme taloudellisen päätehtävän ratkaisemiseen — kommunismin aineellisen ja teknisen perustan luomiseen.

Edustajakokouksemme osuu yhteen seitsenvuotissuunnitelman päätökseen viemisen kanssa, joka on tärkeä vaihe tämän päätehtävän täyttämässä. Sen vuoksi pyydän saada selostaa lyhyesti tärkeimpiä yhteenvetoja tältä kaudelta, jolle on luonteenomaista sosialistisen talouden jatkuva kasvu ja lujittuminen tieteellis-teknisen edistyksen pohjalta.

Kasaamiseen ja kulutukseen käytetty kansantulo kasvoi kuluneiden seitsemän vuoden aikana 53 % ja teollisuustuotannon volyyymi 84 %. Kansantalouden perustuotantovarannot ovat lisääntyneet 92 %. Teollisuus on valmistanut tuotteita 46 miljardin ruplan arvosta yli suunnitelman. On tutkittu ja otettu teolliseen käyttöön uusia öljy-, kaasu-, rautamalmi- ja ei-rautametallialueita, kemianteollisuuden raaka-aineiden ja muiden hyödyllisten kaivannaisten esiintymiä. Kansantalouden polttoaine- ja energialähteiden sekä metallurgisen teol-

lisuuden perusta on laajentunut. Raskaan teollisuuden perushaarat ovat näinä vuosina kasvaneet herkeämättä ja samoin elintarvikkeiden sekä yleisten kulutustavaroiden ja kulttuurihyödykkeiden tuotanto on laajentunut huomattavasti.

Kommunistisella puolueella, koko neuvostokansalla on syytä olla tyytyväinen Neuvostoliiton kehityksen tuloksiin kuluneelta kaudelta. Näinä vuosina synnyinmaamme on tehostanut taloudellista mahtiaan ja puolustus-kuntoaan, se on kuvaannollisesti sanoen entisestään miehistynyt ja vahvistunut, saanut leveyttä harteihinsa.

Sen taloudellisen potentiaalin ja puolustusvoiman luomiseen, joka valtiollamme oli seitsenvuotiskautta aloitettaessa, tarvittiin yli 40 vuotta ja sodat pois luettuna 32 vuotta neuvostokansan työtä. Seitsemässä vuodessa maamme työtätekevät puolueen johdolla melkein kaksinkertaistivat perustuotantovarantomme. 32 vuotta ja 7 vuotta — niin suuresti on taloutemme kehitysvauhti kiihtynyt.

Toverit! Seitsenvuotiskauden viimeisenä vuonna synnyinmaamme vietti suurin juhlallisuuksin Neuvostoliiton Suuressa Isänmaallisessa sodassa saavuttamansa voiton 20-vuotispäivää. Tässä yhteydessä on hyödyllistä palauttaa mieliin, että sodan edellä, vuonna 1940, me tuotimme 18,3 miljoonaa tonnia terästä, 13,1 milj. tn valssaustuotteita, 31,1 milj. tn raakaöljyä, 5,7 milj. tn sementtiä, 145 400 autoa, 31 600 traktoria sekä 48,3 miljardia kilowattituntia sähköenergiaa. Tällaisin voimavaroin kansamme nousi sotaan riehaantunutta vihollista vastaan ja murskasi perinpohjaisesti hitleriläisen sotakoneiston.

Me kärsimme sodassa mitä raskaimpia menetyksiä. Yli 20 miljoonaa neuvostoihmistä menetti henkensä. Suunnattoman laajoilla alueilla Volgalta länteen tuhoutui tuhansia kaupunkeja sekä kyliä, kymmeniä tuhansia tehtaita, kaivoksia, kollektiivitalouksia ja neuvostotiloja, kouluja ja asuinrakennuksia. Näytti siltä että tarvittai-

siin monia vuosikymmeniä kaiken hävitetyn jälleenrakentamiseen.

Mutta neuvostoihmiset tekivät puolueen johdolla ihmeitä sankarillisessa työssään. Vuonna 1965, toisin sanoen seitsenvuotiskauden viimeisenä ja voiton 20-vuotisjuhlavuotena teollisuutemme tuotti vuoteen 1940 verrattuna terästä 5 kertaa enemmän, valssaustuotteita melkein 5,5 kertaa, raakaöljyä miltei 8 kertaa, sementtiä lähes 13 kertaa, autoja 4,2 kertaa, traktoreita runsaasti 11 kertaa ja sähkövoimaa 10,5 kertaa enemmän kuin vuonna 1940.

Kaivataanko tässä kommentteja? Kansamme saavutukset ovat totisesti suurenmoisia!

Rinnan maan tuotantovoimien kehityksen kanssa ovat sosialistiset yhteiskunnalliset suhteet täydellistyneet. Yhteiskuntajärjestelmämme on käynyt entistä kestävämmäksi ja voimakkaammaksi. Sosialistisen omistuksen yleiskansallinen ja kollektiivitaloudellis-osuustoinnallinen muoto ovat entisestään lujittuneet. Maan yhteiskunnallinen rikkaus ja työtätekevien tulot ovat kasvaneet, on toteutettu laajakantoisia toimenpiteitä työpalkkojen järjestelyn ja korottamisen osalta kansantalouden kaikilla aloilla. Tuotannon johtamisen demokraattisia perusteita on laajennettu.

Neuvostoyhteiskunnan sosiaalinen rakenne on olennaisesti muuttunut näinä kuluneina vuosina. Työläisten lukumäärä on seitsenvuotiskaudella kasvanut 14 miljoonalla ja spesialistien sekä toimihenkilöiden luku 7 miljoonalla. Työläisten lukumäärän kasvu kuvastaa maamme teollisen kehityksen nopeaa vauhtia, se on osoitus työväenluokan, yhteiskuntamme etummaisesta ja järjestyneimmän luokan merkityksen jatkuvasta noususta ja niin ollen myös sosialistisen järjestelmän lujuudesta. Työläisten ja toimihenkilöiden sekä heidän perheittensä osuus Neuvostoliiton väkiluvusta on nyt 75,4 % ja kolhoositalonpoikaiston osuus 24,6 %. Työväenluokan ja kolhoositalonpoikaiston veljesliitto sementoi koko neuvostokansan yhtenäisyyden.

Ponnistuksissa seitsenvuotissuunnitelman täyttämiseksi on ilmennyt uudella voimalla puolueen järjestävä ja kasvattava osuus, sen kyky nostattaa mitä laajimmat kansanjoukot esikuvallisiin työsuorituksiin.

Te muistanette, toverit, kuinka NKP:n XXI edustajakokouksen jälkeen moskovalaiset ja leningradilaiset, Ukrainan ja Valko-Venäjän, Uralin ja Siperian työtätekevät, kaikkien liittotasavaltojen työläiset, kolhoositalonpojat ja sivistyneistö aloittivat puolueen kutsusta laajan sosialistisen kilpailun neuvostomaan talouden uuden voimakkaan nousun puolesta.

Työväenluokka, insinöörit ja teknikot, teollisuuslaitosten ja kulkulaitosten työntekijät lujittivat työllään entisestäänkin synnyinmaamme taloudellista mahtia, kohottivat sen teollista tasoa.

Kolhoositalonpojat, neuvostotilojen työläiset, agronomit ja eläinhoitoteknikot ovat ahertaneet sitkeästi pelloilla ja karjafarmeilla. He ovat vaikeuksia voitaen tehneet paljon antaakseen oman panoksensa maan talouden kehittämiseen turvatakseen väestön välttämättömillä tarvikkeilla ja teollisuuden raaka-aineilla.

Rakentajat ovat pystyttäneet tuhansia tehtaita, satojatuhanasia asuinrakennuksia, uusia kouluja ja sairaaloita.

Tieteen, tekniikan ja kulttuurin toimihenkilöt, koko neuvostosivistyneistö osallistuvat aktiivisesti luovalla toiminnallaan neuvostokansan rakentavaan työhön.

Sallikaa minun onnitella edustajakokouksen nimissä lämpimästi tuotannon eturivin työntekijöitä ja uudistajia, koko työväenluokkaa, kolhoositalonpoikaistoa, sivistyneistöämme, koko neuvostokansaa erinomaisten työsaavutusten johdosta!

Neuvostoliiton talous on harpannut viime vuosina pitkälti eteenpäin, sen kehityksessä on kiistämättömiä saavutuksia. Se on erittäin hyvä asia. Mutta ei ole puolueemme perinteiden mukaista ummistaa silmiä puuteilta ja sietää niitä.

Useista syistä, joista tulee puhe tuonnempana, emme onnistuneet täyttämään seitsenvuotissuunnitelman tehtäviä eräiden tärkeiden tavoitelukujen kohdalta. Tämä koskee ennen kaikkea maataloutta, jonka tuotos kasvoi ainoastaan 14 prosenttia. Maatalouden jälkeenjääneisyys alkoi merkittäväällä tavalla jarruttaa eteenpäinmenoaamme, se on vaikuttanut kielteisesti kevyen ja ravintoaine-teollisuuden kasvuvauhtiin ja riistänyt mahdollisuuden toteuttaa täydessä laajuudessaan kansan elintason kohoittamiseksi suunnitellut toimenpiteet.

Erinäistä epäsuhtaisuutta on ilmennyt muutamien raskaan teollisuuden haarojen kehityksessä. Seitsenvuotissuunnitelman tavoiteluvut eräiden kemianteollisuuden tuotelijien, kivihiilen, koneiden ja teollisuuskaluston sekä eräiden kulutustavaroiden tuotannon osalta ovat jääneet täyttämättä. Useilla teollisuudenaloilla ei kaikkia uusia tuotantolaitoksia saatu käyntiin suunnitelmanmukaisina määräaikoina, monet rakennetuista laitoksista eivät ole saavuttaneet nimellistä tuotantotehoaan. Tämän kaiken johdosta kansantulon kasvuvauhti on jäänyt pienemmäksi kuin seitsenvuotissuunnitelmassa oli edellytetty.

Toverit!

Kulunut toimintakausi on muodostunut tärkeäksi vaiheeksi seitsenvuotissuunnitelman täyttämiseksi, NKP:n ohjelmassa asetettujen tehtävien toteuttamisessa. Pyydän saada tehdä nyt yksityiskohtaisemmin selkoa puolueen työstä taloudellisen rakennustyön alalla puolueen XXII ja XXIII edustajakokousten välisenä aikana sekä myös taloutemme edelleen kehityksen näköaloista. Ottaen huomioon, että viime edustajakokouksessa toimintakertomuksen numerotiedot esitettiin vuoteen 1960 asti, sanottu vuosi mukaan luettuna, otamme tarkasteltavaksi tärkeimmät tuotantoluvut vuosilta 1961–1965. Se antaa mahdollisuuden vertailla havainnollisemmin päättyneen viisivuotiskauden tuloksia seuraavan viisivuotiskauden direktiiviluonnokseen.

Teollisuus ja rakennustoiminta

Sosialistinen teollisuus on päässyt kuluneella toimintakaudella suuriin saavutuksiin. Se näkyy tärkeimmistä tuotantoluvuista, jotka kuvastavat teollisuustuotannon kasvua kuluneella viisivuotiskaudella.

Teollisuustuotannon kasvu

	1960	1965	1965 %:ssa verrattuna v:een 1960
Teollisuuden kokonaistuotto (mrd. rpl.)	155	234	151
Sähkövoimaa (mrd. kWt)	292	507	173
Raakaöljyä (milj. tn)	148	243	164
Kaasua (mrd. m ³)	47	129	274
Kivihiltä (milj. tn)	510	578	113
Terästä (milj. tn)	65	91	139
Valssauustuotteita (milj. tn)	51	71	139
Koneenrakennus- ja metalliteollisuuden tuotto (mrd. rpl.)	34	61	179
Kankaita kaikkia laatuja (mrd. m)	8,2	9,1	111
Nahkajalkineita (milj. paria)	419	486	116
Hienoa sokeria (milj. tn)	6,4	11,0	173
Lihat tuotteita (milj. tn)	4,4	5,2	118
Voita (milj. tn)	0,737	1,073	146
Kasvisrasvoja (milj. tn)	1,586	2,770	175
Kalan, valaiden ja merinisäkkäiden pyynti ja muiden meren antimien hankinta (milj. tn)	3,5	5,8	163

Näistä luvuista näkyy, että toimintakaudella on saavutettu merkittävää teollisuustuotannon kasvua varsinkin johtavilla teollisuuden aloilla. Kansantuote on kasvanut kuluneiden viiden vuoden aikana 35 0/0 ja teollisuuden kokonaistuotto puolitoistakertaisesti. Yksin teollisuustuoton kasvu nousi viisivuotiskaudella 79 miljardiin ruplaan. Tämä ylittää enemmän kuin kolminkertaisesti kaikkina sodanedellisinä viisivuotikausina saavutetun kasvun.

Neuvostoliiton osuus maailman teollisuustuotannossa nousee jatkuvasti. Neuvostoliitto valmisti v. 1965 melkein viidenneksen koko maailman teollisuustuotoksesta, kun taas toisen maailmansodan edellä Neuvostoliiton teollisuustuotoksen osuus oli vajaa kymmenesosa. Huomautettakoon tässä, että Neuvostoliiton väkiluku käsittää ainoastaan 7 0/0 koko maapallon väkiluvusta. Meillä ratkaistaan johdonmukaisesti puolueen asettamaa tehtävää, jona on kehittyneimpien kapitalistimaiden ohittaminen tuotannon määrässä asukasta kohti. Ero Neuvostoliiton ja Amerikan Yhdysvaltojen teollisuuden tuotantotasojen välillä supistuu supistumisestaan.

Sosialistisessa taloudessamme ei ole tapahtunut vain suuria määrällisiä, vaan myös syvällelämpiä laadullisia muutoksia. Tieteellis-tekninen edistys on herättänyt toimintaan monia uusia tuotantoaloja. Monilla kansantalouden aloilla on toteutettu tekninen ajanmukaistaminen. On konstruoitu ja otettu käyttöön suuri joukko erilaisia konetyyppejä, teollisuuskalustoa, kojeita ja laitteita, monet niistä ainutlaatuisia, jollaisia ei ole ennen valmistettu missään. Teknisen edistyksen, tuotannon koneellistamisen ja automaation ansiosta työn tuottavuutta teollisuudessa on voitu viisivuotiskaudella kohottaa 25 0/0.

Liikenteessä suoritetaan suurisuuntaista teknistä uudistamistyötä. Rautateillä on suoritettu viime vuonna sähkö- ja dieselvetureilla 85 0/0 kaikista tavarankuljetuksista. Liikennelaitokset saavat yhä kasvavissa määrin raskaita ja nopeita lentokoneita, raskaita kuorma-autoja

sekä laivoja. Jatkuvasti rakennetaan pitkiä öljy- ja kaasujohtoja, joiden yhteinen pituus on tätä nykyä yli 70 tuhatta kilometriä.

On toteutettu valtava rakennusohjelma. Vuosina 1961–1965 perussijoitukset kansantalouteen käsittivät 211 mrd. ruplaa, suunnilleen yhtä paljon kuin kymmenen edellisen vuoden aikana.

Näin suurisuuntaisia perusrakennustöitä ei maassamme ole koskaan aikaisemmin suoritettu. Täällä on tovereita, jotka ovat saapuneet Moskovaan Neuvostoliiton kaikilta kulmilta. He vahvistavat, että kaikkialla ”Moskovasta kaukorojoillemme”, kuten laulussa sanotaan, on käynnissä kuumeinen työ, rakennetaan uusia teollisuuslaitoksia, voimaloita, rautateitä, putkijohtoja, uusia asuinkortteleita ja kokonaisia kaupunkeja; matkustivatpa he maan äärettömiä lakeuksia vaikka kuinka pitkään, kaikkialla on rakennustyömailta. Se on kotimaallemme tyypillinen näkymä.

Kaikkien liittotasavaltojen talous on kehittynyt menestyksellisesti Neuvostoliiton kansantaloudellisen kokonaisuuden puitteissa. Tuotantosuunnitelmansa ovat täytäneet Venäjän Federaatio, jonka teollisuustuotos on viisivuotiskaudella kasvanut 45⁰/₁₀₀, Ukrainan liittotasavalta, missä se on lisääntynyt 53⁰/₁₀₀ ja Valko-Venäjän liittotasavalta 64⁰/₁₀₀. Tuotanto on jatkuvasti kasvanut Gruusian, Azerbaidžhanin, Armenian ja Moldavian tasavalloissa. Turkmenistanissa on teollisuustuotanto kasvanut viisivuotiskaudella 34⁰/₁₀₀, Uzbekistanissa 50⁰/₁₀₀, Tadžikistanissa 54⁰/₁₀₀, Kazahstanissa 63⁰/₁₀₀ ja Kirgisiassa 67⁰/₁₀₀. Koko maan keskimääräistä kehitysvauhtia nopeammin on teollisuustuotanto kasvanut Liettuassa, Latviassa ja Eestissä, joiden merkkipäivää, neuvostovaltan palauttamisen 25-vuotispäivää, koko maa hiljattain juhli.

Kuten näette, toverit, teollisuutemme on koko maan mitassa ja jokaisessa liittotasavallassa kasvanut ja parantunut kuluneiden viiden vuoden aikana. Liittotasavaltojen väliset taloudelliset yhteydet ovat lujittuneet

entisestään ja niiden toisilleen antama keskinäinen apu on laajentunut.

Voimme erityisen tyydytyksen tuntein todeta viime vuosina tehdyn erittäin paljon sen hyväksi, että liittotasavaltojen poliittista tasavertaisuutta ja Neuvostoliiton kansojen ystävyyttä, jotka on saavutettu ja kypsytetty sosialismin rakentamisen kulussa, vahvistaisi niiden taloudellisen kehitysasteen tasoittuminen. Tämä on, toverit, leniniläisen kansallisuuspolitiikan erittäin tärkeä tosiasia, joka osoittaa koko maailmalle, että vain sosialismi avaa kansoille varman tien taloudellisen ja muunlaisen takapajuisuuden nopeaan voittamiseen ja auttaa niitä muuttumaan eturivin sosialistisiksi, teollisesti korkealle kehittyneiksi kansakunniksi. Siinä on vankka pohja suuren monikansallisen synnyinmaamme kaikkien kansojen yhteenkuuluvuuden jatkuvalla voimistumiselle.

Tarkastellessamme talouden kehitystä meidän täytyy nähdä työmme tulosten myönteiset puolet samoin kuin puutteellisuudetkin. Viime vuosina on alkanut esiintyä sellaisia kielteisiä ilmiöitä kuin tuotannon ja työn tuotavuuden kasvuvauhdin hidastumista, tuotantovarantojen ja perussijoitusten käytön tuloksellisuuden laskua. Ilman kriittistä tarkastelua ei voida antaa oikeaa arviota, ilman sitä eteenpäinmenomme muodostuu vähemmän menestykselliseksi.

NKP:n keskuskomitea analysoi vuoden 1964 lokakuun täysistunnon jälkeen talouselämässä syntyneitä asiantilaa ja selvitti näiden kielteisten ilmiöiden syyt, viitoitti tien niiden voittamiseen.

Kasvuvauhdin hidastumiseen vaikuttivat talouden johdon ja suunnittelun puutteellisuudet, itsekannattavuuteen perustuvien taloudenpitomenetelmien väheksyminen sekä aineellisten ja moraalisten kannustimien puutteellinen hyväksikäyttö. Viime aikoihin asti sovelletut tuotannon johtamis-, suunnittelu- ja taloudellisen kannustamisen menetelmät eivät vastaa maan tuotantovoimien uutta, korkeampaa tasoa ja ovat alkaneet jarruttaa niiden kehitystä.

Katovuosilla 1963 ja 1965 oli kielteinen vaikutus kansantalouteen ja varsinkin työtätekevien elintason kohottamiseen. Ei voida jättää pois laskuista myöskään kansainvälisen tilanteen mutkistumista. USA:n imperialistien hyökkäystoimet ovat viime vuosina pakottaneet meidät suuntaamaan huomattavia lisäsummia maan puolustusmahdin lujittamiseen.

On tunnustettava, että seitsenvuotissuunnitelma laadittaessa tehtiin subjektivistisen käsittelytavan vaikutuksesta eräitä virheitä, kiiruhdettiin liian varhain eteenpäin. Erinäisten tuotantohaarojen kasvutavoitteita ei aina sovitettu yhteen reaalisten mahdollisuuksien kanssa.

Teollisuuden alueellinen johtamisjärjestelmä vei siihen, että teollisuudenhaarojen johto ositettiin monilukuisten talousalueiden kesken, tekniikan kysymyksissä noudatetun politiikan yhtenäisyys rikkoutui, tieteelliset tutkimuslaitokset joutuivat irralleen tuotannosta, mikä oli omiaan jarruttamaan uusien teknisten laitteiden suunnittelua ja käyttöönottoa.

Kommunistisen rakennustyön edut sekä syntyneiden vaikeuksien voittamisen tarve vaativat, ettei rajoitetai yksittäisiin osakorjauksiin, vaan oli kehitettävä sellainen toimenpiteiden järjestelmä, joka takaisi maan jättimäisten tuotantovoimien järkiperaisemmän hyväksikäytön, kansan hyvinvoinnin nopeamman kasvun ja auttaisi käyttämään täydellisesti järjestelmämme etevämyyttä.

Lokakuun täysistunnon jälkeen keskuskomitea keskitti huomionsa yhteiskuntamme taloudellisten suhteiden kehittämisen, kansantalouden johtamisjärjestelmän ja tuotannon suunnittelun sekä kannustamisen peruskysymyksiin. Maaliskuun ja syyskuun täysistunnoissa NKP:n keskuskomitea kehitti uuden asennoitumistavan talouselämän johtamiskysymyksiin nähden, määritteli puolueen talouspolitiikan periaatteet kehityksemme nykyvaihetta silmälläpitäen. Tämän politiikan sisältönä on taloudellisten menetelmien ja kannustimien merkityksen

voimistaminen kansantalouden johtamistyössä, valtion-suunnittelun perinpohjainen parantaminen, tuotantolaitosten, kollektiivitalouksien ja neuvostotilojen taloudellisen itsenäisyyden laajentaminen, tuotantokollektiivien lisääntynyt vastuu ja aineellinen kiinnostuneisuus toimintansa tuloksista.

Tällainen talouspolitiikka auttaa luomaan tarvittavat olosuhteet teknisen edistyksen nopeuttamiselle, yhteiskunnallisen tuotannon tehokkuuden kasvulle ja tuotantovoimien kehitykselle.

Teollisuudenhaarojen johdon parantamiseksi ja yhteellis-teknisen edistyksen jouduttamiseksi on, kuten tiedätte, muodostettu yleisliittolaisia sekä liiton ja tasavaltojen ministeriöitä. Niille on uskottu vastuu asiain-tilasta vastaavilla aloilla, korkeasta teknisestä tuotantotasosta ja maan tarpeiden tyydyttämisestä teollisuustuotteiden osalta, taloudellisen uudistuksen toteuttamisesta.

Vastaperustettu keskitetty ja aloittain järjestetty johto sopeutuu hyvin yhteen liittotasavaltojen, teollisuuslaitosten ja yhtymien oikeuksien oleellisen laajentamisen kanssa, taloudellisten johtamismenetelmien tehostamisen kanssa – ja siinä piilee teollisuuden uuden johtamisjärjestelmän etevämyys. Tekisi mieli varoittaa ministeriöiden työntekijöitä, etteivät he yrittäisi herättää henkiin sitä ahdaskatseista oman hallintohaaran puitteisiin rajoittunutta suhtautumistapaa, jota entiset ministeriöt monasti suosivat.

On tehtävä vielä paljon, ennen kuin uusi suunnittelu- ja taloudellisen kannustamisen järjestelmä saadaan täydellisesti toteutetuksi. Tämä on yksi lähivuosien tärkeistä tehtävistä.

Toverit, asian menestys riippuu nyt suuresti johtajiston ja insinööri- sekä teknikkokunnan aloitekyvystä, asiallisuudesta ja joustavuudesta, rohkeasta asennoitumistavasta taloudellisen kehityksen mutkallisia tehtäviä ratkaistaessa, johtajien kyvystä mobilisoida teollisuus-

laitosten kollektiivit täyttämään suunnitelmia ja lisäämään paljon tuotannon tehokkuutta.

Olemme varmoja, että puoluejärjestöt, poliittisesti kypsyneet talouselämän johtohenkilöt, joilla on runsaasti kokemusta sosialistisessa rakennustyössä, tehtaiden johtajat, osastojen ja lohkojen päälliköt yhteistoiminnassa tiedemiesten, insinöörien ja teknikoiden kanssa suoriutuvat menestyksellisesti puolueen asettamista tehtävistä.

Keskuskomitean maaliskuun ja syyskuun täysistuntojen päätökset saivat laajaa vastakaikua ulkomailla. Ystävämme ymmärsivät ne oikein ja vihollisemme koettavat tapansa mukaan vääristellä niitä. Taantumuksellinen porvarilehdistö on viime aikoina kirjoitellut melko paljon jonkinlaisesta neuvostolaisen talouselämän "kriisistä". Ja eräät ovat jopa kuvitelleet viimeisimpien taloudellisten toimenpiteittemme merkitsevän luopumista sosialismista.

Mitä voidaan sanoa tämän johdosta?

Tuollaiset väitteet ovat alusta loppuun naurettavia. Kaikille on ilmeistä, että tuotantovälineiden yhteiskunnallinen omistus on ollut ja pysyy meillä järkkymättömänä perustana. Me emme ainoastaan säilytä, vaan myös parannamme suunnitelmallisuuden aineksia talouden kehittämisessä.

Kun kansantalouden keskitetyn suunnitelmallisen johdon tehostaminen liittyy meillä nyt tuotantolaitosten aloitteellisuuden ja itsenäisyyden edelleen kehittämiseen, niin tämä osoittaa juuri sitä, että sosialistisia taloudenpidon periaatteita sovelletaan yhä oikeammin ja tuloksellisemmin. Sosialismi on sellainen yhteiskuntataloudellinen muodostuma, jonka periaatteena on työn määrää ja laatua vastaava palkka, joka niin muodoin edellyttää taloudellisten kannustimien vaikutusta, aineellista kiinnostuneisuutta ja miljoonaisten työtätekevien joukkojen vetämistä mukaan maan talouselämän johtamistyöhön.

Sosialistisen teollisuuslaitoksen tuotteet syntyvät koko

kollektiivin yhteisten ponnistusten tuloksena. Sen vuoksi on täysin lainomaista, että paitsi jokaisen työntekijän aineellista kannustamista hänen henkilökohtaista työsuoritustaan vastaavasti taataan koko kollektiivin aineellinen kiinnostuneisuus teollisuuslaitoksen toiminnan lopullisista tuloksista. Siten käy mahdolliseksi yhdistää täydellisemmin henkilökohtaiset ja yhteiset edut.

Koko neuvostokansa tukee yksimielisesti keskuskomitean maaliskuun ja syyskuun täysistuntojen päätöksiä.

Toivomme, että täysistuntojen hyväksymät maamme talouselämän johtamistyön parantamiseen tähtäävät toimenpiteet saavat myös XXIII edustajakokouksen osanottajien hyväksymisen.

Toverit!

Edustajakokouksemme edessä on uuden viisivuotissuunnitelman direktiivien käsittely ja hyväksyminen. Koska edustajakokouksessa tullaan kuulemaan tästä kysymyksestä toveri A. N. Kosyginin alustus, sallikaa minun kosketella vain tämän suunnitelman tärkeimpiä erikoisuuksia, jotka heijastavat niitä periaatteellisia ajatuksia ja poliittisia suuntaviivoja, jotka NKP:n keskuskomitea katsoi välttämättömäksi ottaa uuden viisivuotissuunnitelman perustaksi.

Ennen muuta on sanottava, että viisivuotissuunnitelma vuosiksi 1966–1970 on uusi, tärkeä vaihe neuvostokansan taistelussa kommunismin aineellisen ja teknisen perustan luomisen puolesta. NKP:n keskuskomitea määritteli uuden viisivuotissuunnitelman **perustehtävän, joka on seuraava. Tieteen ja tekniikan saavutusten kaikinpuolisen hyväksikäytön, koko yhteiskunnallisen tuotannon teollisen kehityksen, sen tuloksellisuuden ja työn tuottavuuden kohottamisen pohjalta on turvattava teollisuuden huomattava kasvu, maatalouden korkea ja pysyvä kehitysvauhti ja sen ansiosta saatava aikaan kansan elintason merkittävä nousu, tyydytettävä täydellisemmin kaikkien neuvostoihmisten aineelliset ja kulttuuritarpeet.**

Alkavalla viisivuotiskaudella ryhdytään uusiin toi-

miin, jotta saataisiin ratkaistuksi sellaiset ongelmat kuin kaupungin ja maaseudun, henkisen ja ruumiillisen työn oleellisten eroavuuksien voittaminen. Suurten taloudellisten ja sosiaalisten tehtävien ratkaiseminen lujittaa entisestään työväenluokan ja talonpoikaiston liiton poliittista ja aineellista perustaa. Maassamme asuvien kansojen veljesliitto kehittyy edelleen.

Viisivuotissuunnitelman tehtävissä heijastuvat täten elimellisesti toisiinsa liittyvinä aineellisen ja teknisen perustan kehitys sekä työtätekevien elintason nousu, kansantalouden voimavarojen määrällinen kasvu ja talouselämässä jatkuvasti tapahtuvat syvälleikävät laadulliset muutokset, tuotantovoimien kasvu ja yhteiskunnallis-taloudellisten suhteiden täydellistyminen.

Uuden viisivuotissuunnitelman perustehtävissä on myös otettu huomioon, että meidän on lujitettava edelleen taloudellisia yhteyksiämme sosialistisiin veljesmaihiin ja kehitysmaihin.

Direktiiviluonnos kokonaisuudessaan ilmentää pyrkimystä kaikkien mahdollisuuksiemme parempaan hyväksikäyttöön maan talouden entistä dynaamisemman kasvun turvaamiseksi, koko kansan aineellisten ja kulttuuritarpeiden tyydyttämiseksi entistä täydellisemmin.

Tulevan viisivuotiskauden suunnitelma edellyttää yhteiskunnallisen tuotannon ja kansantulon nopeaa kasvua. Aineellisen tuotannon kaikkien alojen kokonaistuotemäärä, ts. koko kansantuote, tulee kasvamaan yli seitsemän prosenttia vuosittain sen oltua päättyneellä viisivuotiskaudella hiukan yli 6 0/0. Tässä on aiheellista mainita, että teollisuustuotannon absoluuttinen vuosittainen lisäys uudella viisivuotiskaudella tulee olemaan 22—23 miljardia ruplaa, kun se päättyneellä viisivuotiskaudella oli 15,8 miljardia. Teollisuuden tuottoa on suunniteltu lisättäväksi viidessä vuodessa noin puolitoistakertaisesti ja maatalouden tuottoa 1,25-kertaisesti.

Perussijoitukset kansantalouteen käsittävät likimain 310 miljardia ruplaa, toisin sanoen puolitoista kertaa enemmän kuin edellisten viiden vuoden aikana. Näin

voidaan turvata kansantalouden kaikkien alojen ja kaikkien liittotasavaltojen kehitys, jouduttaa elintärkeiden talousalojen kasvua ja poistaa sekä talousalojen väliset että niiden sisäiset epäsuhteet, jotka ovat viime vuosina muodostuneet kansantalouden sopusuhtaisen kehityksen haitaksi.

Maatalouden kehitystä pidetään ensiarvoisen tärkeänä. Tehtävänä on kohottaa tämä mitä tärkein aineellisen tuotannon ala, jotta voitaisiin tyydyttää täydellisemmin koko maan maataloustuotteiden tarve. **Maatalouden koneellistamisen, kemiallistamisen ja sähköistämisen pohjalta on tarkoitus kohottaa työn tuottavuutta ja nostaa maataloutta johdonmukaisesti, askel askeleelta teknisen varustuksen ja tuotannon järjestelyn puolesta teollisuuden tasolle.**

Tulevan viisivuotiskauden tärkeänä erikoisuutena on tuotantovälineiden tuotannon (ryhmä A) ja kulutushyödykkeiden tuotannon (ryhmä B) kasvuvauhdin oleellinen tasoittuminen.

Tämä on yksi tärkeimmistä talouspoliittisista tehtävistä, jonka ratkaiseminen vastaa miljoonien ihmisten etuja. Ja puolue, jolle kansan hyvä on kaikki kaikessa, omistaa uudella viisivuotiskaudella suurta huomiota sille.

Oli aika, jolloin meidän täytyi tietoisesti rajoittaa tarpeitamme raskaan teollisuuden nopean kasvun saavuttamiseksi. Nyt meillä on käytettävissämme mahtavia tuotantovoimia. Niiden turvin voidaan kehittää nopeammin niitä yhteiskunnallisen tuotannon aloja, jotka tyydyttävät välittömästi työtätekevien aineellisia, kulttuuriy-
m. tarpeita. Tämä puolueen omaksuma suunta ilmenee juuri niissä viisivuotissuunnitelman edellyttämissä toimenpiteissä, joiden tarkoituksena on lähentää toisiinsa tuotantovälineiden tuotannon ja kulutushyödykkeiden tuotannon kasvuvauhtia, maatalouden ja teollisuuden kehityksen vauhtia.

Niinpä kun ryhmä A suureni edellisellä viisivuotiskaudella 58 % ja ryhmä B 36 %, niin uudella viisivuo-

tiskaudella tuotantovälineiden tuotannon kasvu on suunniteltu 49—52 prosentiksi sekä kulutushyödykkeiden tuotannon kasvu 43—46 prosentiksi.

Kuten näistä numeroista selviää, puolue tulee edelleenkin noudattamaan raskaan teollisuuden ensisijaisen kehityksen linjaa, tuotantovälineiden tuotannon nopeamman kasvun linjaa. Nojautuen raskaan teollisuuden kehittämässä saavutettuihin menestyksiin me samalla kuitenkin voimme suunnata uudella viisivuotiskaudella huomattavasti enemmän varoja kulutushyödykkeitä tuottavien teollisuusalojen kehittämiseen. Siten voidaan kohottaa vielä enemmän maan teollista mahtia ja samalla toteuttaa kansan elintason kohottamiseen tähtääviä suurisuuntaisia sosiaalisia ja taloudellisia toimenpiteitä.

Uudella viisivuotiskaudella kiinnitetään erityistä huomiota **tieteellis-teknisen edistyksen jouduttamiseen ja yhteiskunnallisen tuotannon tehokkuuden kohottamiseen** pitäen tätä mitä tärkeimpänä taloudellisena ja poliittisena tehtävänä.

Tieteellisten tutkimuslaitosten ja teknisten suunnittelutoimistojen voimat, aineelliset ja rahalliset resurssit on keskitettävä tieteen ja tekniikan tärkeimmille, ensivuoroisille kehityssuunnille. Tieteellisten tutkimusten täytyy liittyä erottamattomasti tuotannon jatkuvan kehityksen vaatimuksiin, on selvästi spesialisoitava tieteelliset laitokset ja tekniset suunnittelulaitokset, tehtävä loppu vastuuttomuudesta ja parallelismista niiden työssä.

Tehtävänä on saada aikaan työn tuottavuuden ja tuotannon kannattavuuden nopea kasvu. Puolue- ja talouselinten, tiedemiesten ja asiantuntijoiden, teollisuuden kaikkien työntekijäin täytyy paneutua koko tarmollaan tämän tehtävän ratkaisemiseen.

Tärkeimpänä työn tuottavuuden kasvun lähteenä on pidettävä tuotannon teknisen tason kohottamista kehittämällä ja ottamalla käyttöön uutta tekniikkaa ja edistyksellisiä teknologisia tuotantoprosesseja suorittamalla laajaa, täyskoneellistamista ja automaatiota sekä myös

parantamalla pitemmälle vietyä spesialisointia ja teollisuuslaitosten tuotannollista yhteistoimintaa.

Täyskoneellistaminen ja automaatio on, kuten tiedetään, mitä tärkein keino tuottavuuden kohottamiseksi ja työn helpottamiseksi. Tässä asiassa meillä tehdään paljon. Mutta perustöiden ja aputöiden koneellistamisasteiden ero on vielä suuri. Vaikka teollisuuslaitoksissa on runsaasti uusinta teknistä kalustoa, ihmistyön osuus supistuu hitaasti. Sellainen tilanne muodostuu vakavaksi haitaksi työn tuottavuuden ja tuotannon kannattavuuden kasvun tiellä. Kaikkien talouselinten sekä tuotantolaitosten puoluejärjestöjen tulee sitkeästi pyrkiä tuotantoprosessien täyskoneellistamiseen, ihmistyön osuuden johdonmukaiseen supistamiseen, järkiperaisempään kaaderien, työvoiman käyttöön.

Tuotannon ja työn tieteellinen järjestely saa nykyoloissa erityisen merkityksen. On tietysti hyvin tärkeää varustaa kansantalouden kaikki alat, tuotannon kaikki lohkot uudella teknisellä kalustolla. Vähintään yhtä tärkeää on muodostaa ammattitaitoinen työntekijäkunta, joka kykenee käyttämään tuota teknistä kalustoa täysin määrin. Puolue on menestyksellisesti ratkaissut nämä ongelmat sosialistisen rakennustyön kulussa. Sekä tuotannon teknisen tason että työläis- ja asiantuntijakaaderien ammattipätevyyden puolesta neuvostolainen teollisuus on noussut maailman kärkisijoille.

Valitettavasti monet teollisuuslaitoksemme kuitenkin jäävät yhä vielä vahvasti jälkeen tuotannon järjestelyssä, jonka tarkoituksena on liittää tekniikka ja ihmiset yhteen tuotantoprosessissa. Sen vuoksi nouseekin eräänä ensivuoroisena kansantaloudellisena tehtävänä esiin nykyajan tieteellis-teknisen edistyksen vaatimuksia vastaava tieteellinen tuotannon ja työn järjestely kaikissa teollisuuslaitoksissa.

Puolue katsoo erääksi ajankohtaisimmaksi tehtäväkseen tuotteiden laadun perinpohjaisen parantamisen. Tuotteiden laadun parantaminen, koneiden käyttöajan pidentäminen ja toimintavarmuuden lisääminen saavat

erityisen tärkeän merkityksen pyrittäessä jouduttamaan teknistä edistystä. Mitä korkeampi on tuotteiden laatu, sitä tuloksellisempaa ja tuottavampaa on koko yhteiskunnallinen työ. Tämä tehtävä on tärkeä toisistakin syistä. Nyt, kun olemme astuneet maailmanmarkkinoille ja ryhtyneet laajaan kilpailuun kehittyneimpien kapitalistimaiden kanssa, on hyvin tärkeää, että neuvostoliittolaiset koneet, tekninen kalusto, sanalla sanoen kaikki tuotteemme sekä kestäisivät vertailun ulkomaisten valmisteiden kanssa että olisivat vielä parempiakin.

Teollisuutemme on jo saavuttanut sellaisen teknisen kypsyyden, että se voi valmistaa koneita, laitteita ja muita tuotteita, jotka vastaavat täydellisesti teknisten ja taloudellisten ominaisuuksiensa puolesta kansantalouden sekä maailmanmarkkinoiden kasvavia vaatimuksia.

Viisivuotissuunnitelmassa omistetaan suurta huomiota teollisuustuotannon rakenteen parantamiselle ja pullonkaulojen poistamiselle. Voimatalouden, koneenrakennuksen, kemian teollisuuden ja elektroniikan kehityksen ensisijaisuus säilytetään.

Eräänä ajankohtaisena tehtävänä on polttoainevajauksen poistaminen, erityisesti maan eurooppa-alueisessa osassa. Suunnitelma edellyttää öljy- ja kaasuteollisuuden jatkuvaa nopeutettua kehitystä. Sen ohessa ei saa jättää vaille huomiota kivihiihteollisuutta, kuten viime vuosina on tapahtunut. Sillä on edelleenkin tärkeä osa maan polttoainehuollossa.

Metallurgisen teollisuuden kehityksen osalta on suunniteltu merkittäviä parannuksia nykyiseen asiantilaan. Käytäntö on kumonnut se väärän käsityksen, että metallien tarve tulisi supistumaan jyrkästi meidän aikamme muoviainneiden ilmaannuttua näyttämölle. Sellainen käsitys vaikutti kielteisesti metallurgisen teollisuuden kehitykseen.

Haluaisin puhua erityisesti autojen, traktorien ja maataluskoneiden tuotannosta. Autokuljetusten ja traktorien riittämättömyys käy yhä ahtaammaksi pullonkaulaksi kansantaloudessa; henkilöautoja valmistetaan vä-

hän. Jotta saataisiin paremmin tyydytetyksi kansantalouden tarpeet, on tarkoitus lisätä tällä viisivuotiskaudella huomattavasti autojen tuotantoa sekä uudistamalla nykyisiä tehtaita että rakentamalla uusia, laajentaa raskaiden kuorma-autojen ja erikoisautojen sekä myös traktorien, erityisesti kyntötraktorien tuotantoa. Kaikkien maatalouskoneiden laatua tullaan parantamaan.

Tuotantovoimien oikealla sijoituksella on suuri taloudellinen ja poliittinen merkitys valtavan laajassa maassamme, jossa luonnonsuhteet vaihtelevat erittäin suuresti ja väestötiheys on epätasainen. Suunnitelma edellyttää maan itäalueiden luonnonrikkauksien jatkuvasti laajenevaa käyttöönottoa. Voidaksemme kehittää nopeammin Siperian ja Kaukoidän taloutta, meidän on toteutettava uudella viisivuotiskaudella joukko sosiaalisia ja taloudellisia toimenpiteitä, jotka mm. edistävät siellä työskentelevien työntekijöiden asettumista pysyvästi asumaan noille seuduille ja uusien voimien siirtymistä sinne. Tämä on tärkeä puolueen ja koko valtion asia.

Viisivuotissuunnitelman tehtävien täyttäminen teollisuus- ja maataloustuotannon kasvun osalta sekä myös tärkeiden sosiaalisten ongelmien ratkaisu riippuu suuresti määrin **perusrakennustöiden suunnitelmien menestyksellisestä toteuttamisesta**. Huomattava osa tuotannon kasvusta lankeaa niiden tuotantokapasiteettien osalle, jotka on määrä panna käyntiin lähimpien viiden vuoden aikana.

Meidän on rakennettava satoja tehtaita, kaivoksia ja voimalaitoksia, uusia kaupunkeja sekä asutuskeskuksia, neuvostotiloja ja kolhoosifarmeja, kastelujärjestelmiä ja voimansiirtolinjoja, miljoonia uusia asuntoja sekä asuintaloja, tuhansia kouluja, lastentarhoja sekä -seimiä ja sairaaloita.

Valtaisan teollisuus-, asunto- ja palveluslaitosten rakennusohjelman täyttämiseksi on edelleen laajennettava rakennusteollisuuden kapasiteettia, vahvistettava rakennusjärjestöjen tuotannollista perustaa.

Perussuuntana rakennustuotannon kehittämässä on ollut ja on edelleen sen teollistaminen. Vain jatkuvan teollistamisen tietä voidaan supistaa jyrkästi rakennustöiden suoritusajoja sekä alentaa rakennuskustannuksia. Koottavilla teräsbetonielementeillä sekä muilla edullisilla materiaaleilla ja konstruktioilla tulee edelleenkin olemaan tässä asiassa tärkeä osa. Vielä hiljattain vallalla ollut käytäntö — ns. ”epäindustriaalisten” rakennusaineiden kuten seinä- ja kattotiilien, luonnonkiven ja puutavaran syrjimin ja korvaaminen teräsbetonilla sielläkin, missä se oli taloudellisesti epätarkoituksenmukaista — oli kuitenkin väärään osunut. Näitä rakennusaineita ei saa väheksyä etenkin rakennettaessa maaseudulla.

Rakennustöiden jouduttaminen ja laadun parantaminen sekä perussijoitusten tuloksellisuuden kohottaminen ovat erittäin merkittäviä. On tehtävä päättävästi loppu siitä vahingollisesta tavasta, että perussijoitukset ja aineellis-tekniset resurssit sirotellaan monilukuisiin rakennuskohteisiin, mikä johtaa rakennusajojen venymiseen ja sijoitettujen varojen jäädyttämiseen. Valtio joutuu kärsimään suuria tappioita tuotantokapasiteettien hitaan valmistumisen takia.

NKP:n keskuskomitea ja hallitus pitävät vältämättömänä ryhtyä rakennustuotannon suunnittelun parantamista ja taloudellista kannustamista tarkoitaviin toimenpiteisiin, jotka auttaisivat supistamaan rakennusajoja, kohentamaan rakennustöiden laatua ja alentamaan kustannuksia. Tuotantokapasiteettien mahdollisimman nopea käyntiinpano ja rakennustöiden korkea laatu on otettava tärkeimmäksi mittapuuksi rakennusjärjestöjen toimintaa suunniteltaessa ja arvosteltaessa. On lisättävä rakennusjärjestöjen yksityisten työntekijäin sekä työntekijäkollektiivien aineellista palkitsemista rakennuskohteiden luovutuksesta ennen säädetyin määräjän päättymistä.

Liittotasavaltojen kommunistipuolueiden keskuskomiteiden, puolueen aluepiiri-, alue-, kaupunki- ja piiriko-

miteoiden tulee kohdistaa jatkuvaa huomiota rakennustyön kysymyksiin, pyrkiä valtion perussijoitusten järjiparäisimpään käyttöön, tuotantokapasiteettien valmistumiseen määrääaikoihin mennessä ja rakennustöiden laadun parantamiseen sekä huolehtia rakentajien, maamme työväenluokan monilukuisen osan, työ- ja asuntooloista.

Uuden viisivuotissuunnitelman direktiiveissä on annettu tärkeä sija kaikkien **kululaitosten** kehittämislle. Tämän taloudenhaaran tehtävänä on turvata keskeytymätön aineellisten arvojen kiertokulku kansantaloudessa, avata pääsy uusien luonnonvarojen käyttöön sekä niille maan alueille, joita ei ole vielä vedetty talouselämän piiriin. Viisivuotiskaudeksi suunniteltu kululaitosten teknisen varustuksen kasvu ja eri kuljetusmuotojen keskinäisen suhteen parantaminen muodostuu tärkeäksi yhteiskunnallisen tuotannon tehokkuuden nousua edistäväksi tekijäksi.

Toverit!

Uudessa viisivuotissuunnitelmassa on asetettu ratkaistavaksi teollisuuden, kululaitosten ja rakennustoiminnan peruskysymyksiä, se heijastaa neuvostokansan elin-etuja ja korkeita aineellisia sekä sivistyksellisiä vaatimuksia. Neuvostoihmiset hyväksyvät viisivuotissuunnitelman, nimittävät sitä kansan suunnitelmaksi. Ja puolue iloitsee sen johdosta ja pitää uuden viisivuotissuunnitelman saamaa yhteiskunnallista kannatusta oman politiikkansa oikeaanosuvuuden vahvistuksena.

Olemme vakuuttuneita, että sosialistisen valtiomme teollisen mahdin kohottamisen uusi ohjelma, jonka edustajakokous hyväksyy, tulee menestyksellisesti toteutuksi käytännössä.

Maatalous

Toverit!

Puolueen keskuskomitea sekä kaikki paikalliset puolue- ja neuvostoelimet ovat kuluneella toimintakaudella omistaneet suurta huomiota **talouselämämme tärkeälle**

haaralle — maataloudelle. Esiintyvistä vaikeuksista huolimatta meidän kollektiivitaloutemme ja neuvostotilamme kasvavat ja kehittyvät jatkuvasti, niiden taloudellinen asema, aineellinen ja tekninen perusta lujittuu, maatalouden työntekijöiden elintaso, kulttuuri ja tekninen tietotaso kohoaa.

Seuraavat numerot luonnehtivat tärkeimpien maataloustuotteiden tuotantoa (kaikki taloustyypit mukaan luettuina):

	Vuosina 1956—1960		Vuosina 1961—1965	
	Keskimääräinen vuosituotanto	Kasvuprosentti edell. 5-vuotis- kauteen verrat- tuna (vuotta kohti lukien)	Keskimääräinen vuosituotanto	Kasvuprosentti edell. 5-vuotis- kauteen verrat- tuna (vuotta kohti lukien)
Viljaa (milj. tn.)	121,5	6,5	130,2	1,4
Teollisuusokerijuuri- kasta (milj. tn.)	45,6	13,7	59,0	5,2
Raakapuuvillaa (milj. tn.)	4,4	2,3	5,0	2,7
Auringonkukansiementä (milj. tn.)	3,7	8,4	5,1	6,7
Vihanneksia (milj. tn.)	15,1	6,1	16,7	2,2
Perunaa (milj. tn.)	88,3	4,9	81,5	vähennys 1,6
Lihaa teuraspaino (milj. tn.)	7,9	6,8	9,3	3,4
Maitoa (milj. tn.)	57,2	8,6	64,7	2,5
Kananmunia (milj. tn.)	23,6	8,3	28,7	4,1
Villaa (tuhatta tonnia)	317	7,0	361	2,7

Taulukosta näkyy, että tärkeimpien maataloustuotteiden tuotanto meillä kasvaa. Niiden tuotannon kasvuvauhti on kuitenkin ollut kuluneella viisivuotiskaudella huomattavasti heikompi kuin edellisellä. Tämä on joh-

tanut siihen, että, kuten jo tuli mainituksi, seitsenvuotissuunnitelman tavoitteet maatalouden alalla ovat jääneet saavuttamatta. Keskuskomitea ei voinut olla kiinnittämättä huomiota tähän maataloudessa syntyneeseen asiintilaan.

Edustajakokouksen osanottajat tietävät, että tämä kysymys oli käsiteltävänä vuoden 1965 maaliskuun täysistunnossa. Keskuskomitea totesi maatalouden hitaan nousun perussyiksi sen, että oli rikottu tuotannon kehityksen taloudellisten lakien vaatimuksia, työntekijäin aineellisen kiinnostuneisuuden periaatteita sekä yhteisten ja henkilökohtaisten etujen oikeaa suhteuttamista vastaan. Tietysti oli muitakin syitä.

Maataloustuotteiden hankintajärjestelmän vakavat puutteet häiritsivät suunnitelmallista taloudenpitoa. Monien maataloustuotteiden hankintahinnat eivät korvanneet tosiasiallisia kustannuksia ja vähensivät kollektiivitalouksien sekä neuvostotilojen kiinnostusta tuotannon laajentamiseen. Maataloudelle myönnettiin riittämättömästi varoja perussijoituksiin sekä aineellisia ja teknisiä resursseja.

Tarkoitustaan vastaamattomat maatalouselinten uudestijärjestelyt, ylhäältä käsin tyrkytetyt kaavamaiset suositukset sekä tieteen ja monivuotisen käytännönkokemuksen väheksyntä eivät myöskään edistäneet tuotannon nousua.

Keskuskomitea ja hallitus toteuttivat maaliskuun täysistunnon jälkeen joukon tärkeitä suunnittelua parantavia ja tehokkaampaa taloudellista kannustamista tarkoittavia toimenpiteitä maataloustuotannon kohottamiseksi. Vahvistettiin periaatteellisesti uusi maataloustuotteiden hankintajärjestys. Kollektiivitalouksille ja neuvostotiloille annettiin reaaliset kiinteät hankintasuunnitelmat viideksi vuodeksi. Monien maatalous- ja karjatuotteiden hankintahintoja korotettiin ja säädettiin korkeammat hinnat yli hankintakiintiöiden valtiolle myytävälle tärkeimmille viljalajeille. Samanaikaisesti alennettiin monien tuotantoa varten tarkoitettujen tava-

roiden sekä myös kollektiivitalouksien ja neuvostotilojen kuluttaman sähköenergian hintoja. Maaseudulla myytävien elintarvikkeiden ja kulutustavaroiden hinnat alennettiin ja saatettiin kaupungeissa voimassa olevia hintoja vastaaviksi.

Nämä toimenpiteet johtivat myönteisiin tuloksiin. Siitä huolimatta, että maan monilla alueilla, varsinkin myyntiviljan tuotantoalueilla, vallitsi viime vuonna ankara kuivuus, maatalouden kokonaistuotto oli vertailukelpoisissa hinnoissa ilmaistuna 55,3 miljardia ruplaa, mikä ylittää minkä tahansa aikaisemman vuoden tuoton arvon. Maan kollektiivitaloudet ja neuvostotilat saivat v. 1965 varsin tyydyttävän sadon useimmista viljelyskasveista leipäviljaa lukuunottamatta.

Toverit, on erityisesti mainittava, että maamme puuvillanviljelijät, juurikkaanviljelijät ja karjankasvattajat työskentelivät viime vuonna erinomaisesti. Heidän työnsä tuloksista voidaan ylpeillä täysin oikeutetusti!

Myös karjatalouden kehittämisessä on selvästi edistytty. Antakaamme tilastonumeroiden puhua.

Karjan pääluku ja tuotos kollektiivitalouksissa, neuvostotiloilla ja muilla valtioneuvoilla.

	1961	1962	1963	1964	1965
Nautakarjaa (milj. päätä v:n lopussa)	58,2	62,5	61,3	62,1	65,5
NIISTÄ:					
lehmä	20,1	21,8	22,3	22,6	23,5
sikoja (milj. päätä)	49,4	53,9	27,7	38,3	41,3
lampaita ja vuohia (milj. päätä)	109,1	110,9	108,4	100,2	103,1
siipikarjaa (milj. yksilöä)	152,0	154,5	97,7	127,8	140,2
Maidon tuotos keskimäärin lehmää kohti (kg)	1851	1765	1599	1700	2006

Kuten taulukosta näkyy, kollektiivitaloudet ja neuvostotilat ponnistellessaan vuonna 1963 syntyneiden vakavien vaikeuksien voittamiseksi ovat saaneet lisätyksi nautakarjan, mm. lehmien sekä myös sikojen ja siipikarjan päälukua, vaikka sika- ja siipikarjakanta ei olekaan noussut vuoden 1962 tasolle. Keskimääräinen maidon tuotanto lehmää kohti nousi viime vuoden kuluessa 306 kilogrammaa. Kollektiivitaloudet ja neuvostotilat ovat v. 1965 huomattavasti laajentaneet tuotantoa ja täyttäneet valtion hankintasuunnitelman kaikkien karjataloustuotteiden osalta.

Meidän on tehostettava huomiota tähän tärkeään, mutta silti vielä jälkeenjäävään maatalouden alaan. Uudella viisivuotiskaudella on tehtävänä kehittää yhteiskunnallista karjataloutta sekä lisäämällä karjankantaa että myös, ja pääasiallisesti, suurentamalla karjan tuottoisuutta. Tällainen suhtautumistapa tekee mahdolliseksi lisätä lähiaikoina huomattavasti karjataloustuotantoa ja sen kannattavuutta. Viljan bruttotuotannon jatkuva kasvu, niittyjen ja laidunmaiden hyvä käyttö, töiden laajempi koneellistaminen karjafarmeilla ja karjan jalostus auttavat meitä ratkaisemaan tämän tehtävän.

Rehutilouden jatkuvaa lujittamista silmälläpitäen puolueen keskuskomitea ja SNTL:n ministerineuvosto ryhtyivät toimenpiteisiin väkirehuteollisuuden sekä myös valkuaisrehuja, hivenaineita ja antibiootteja tuottavan teollisuuden laajentamiseksi. On todettu tarkoituksenmukaiseksi perustaa uusi teollisuuden ala — mikrobiologinen teollisuus ja luoda sille vastaavat kehitysmahdollisuudet.

Toverit!

Voimme täydellä syyllä todeta, että maaliskuun täysistunnon päätöksillä on ollut myönteinen vaikutus maatalouden kehitykseen. Kansa on vakuuttunut puolueen maaseudulla harjoittaman talouspolitiikan oikeellisuudesta, tukee sitä teoin, ja sehän onkin olennaisinta!

Kollektiivitalouksien ja neuvostotilojen tuotannon kohottaminen on koko puolueemme ja kansamme tärkeimpiä tehtäviä. Keskuskomitea pitää välttämättömänä useita toimenpiteitä maatalouden alalla, jotta luotaisiin edellytykset maaseudun tuotantovoimien jatkuvalla kasvulla sekä teollisuuden ja maatalouden kehityksessä vallitsevan epäsuhteen poistamiselle. Tämän tehtävän ratkaisemisen perusta on laskettu viisivuotissuunnitelmasta annettujen ohjeiden luonnoksessa. Siinä edellytetään maatalouteen sijoitettavien perusvarojen lisäämistä melkein puolella. Viisivuotiskautena maaseudulle suunnitellaan toimitettavaksi traktoreita 700 000 ja kuorma-autoja 680 000 kappaletta sekä maatalouskoneita 4 miljardin ruplan arvosta enemmän kuin edellisinä viitenä vuotena. Sähkövoiman kokonaiskulutus maaseudulla lisääntyy noin kolminkertaiseksi. Kolhoosit ja neuvostotilat saavat yhä enemmän kivennäislannoitteita. Vuoteen 1970 mennessä niiden toimitus lisääntyy puolella viime vuoteen verrattuna.

Viljantuotannon lisääminen on edelleenkin maatalouden tärkein tehtävä. Ennen tämä ongelma pyrittiin ratkaisemaan laajentamalla kylvöalaa. Kolhoosit ja neuvostotilat tulevat vastedeskin jossain määrin laajentamaan viljakasvien kylvöalaa käyttämällä tarkoituksenmukaisemmin hyväksi maatalouden käyttöön varattua maata ja ennen kaikkea kyntömaata. **Mutta pääasia on, että jokaisen peltohehtaarin satoisuutta kaikkinaisesti kohotetaan.** Se on nykyään ylipäänsä ratkaiseva ehto maatalouden ja varsinkin viljantuotannon kehitysvauhdin nopeutumiselle. Suunnitellaan riisin ja ryynikasvien tuotannon huomattavaa lisäämistä, jotta maamme tarpeet niiden osalta tyydytettäisiin mahdollisimman pian ja täydellisesti. Suunnitellaan myös toimenpiteitä sellaisten tärkeiden kasvien kuin perunan ja vihannesten, puuvillan, pellavan, sokerijuurikkaan, auringonkukan, teen, hedelmien ja viinirypäleiden tuotannon lisäämiseksi.

Edessä olevina vuosina aiotaan kohottaa **maaperän**

hedelmällisyyttä ja maanviljelykulttuuria koko valtakunnan kaikilla viljelysvyöhykkeillä.

Meidän on täytynyt harjoittaa maataloutta mitä erilaisimmissa maaperä- ja ilmasto-oloissa. Toisilla alueilla kylvöt joutuvat aika ajoin turmiollisen kuivuuden kohteiksi, kun taas toisilla ne kärsivät liiallisesta kosteudesta. Runsaan ja vakaan sadon turvaamiseksi sellaisilla vyöhykkeillä, joiden luonnonsuhteet ovat epäsuotuisat, keskuskomitea ja hallitus pitävät välttämättömänä laajasuuntaisen maanparannusohjelman toteuttamista, ja tämä koskee ennen kaikkea Neuvostoliiton euroopanpuoleisen osan keskistä vyöhykettä, Valko-Venäjää, Itämeren tasavaltoja, Venäjän Federaation ja Ukrainan eteläosaa, Kazahstania, Keski-Aasian tasavaltoja sekä eräitä muita maamme alueita. Ehkä tämän kysymyksen käsittelylle on omistettava yksi vuoronmukaisista keskuskomitean täysistunnoista.

Maa on yhteiskuntamme valtava rikkauden lähde, maataloustuotannon perusta. Tämän rikkauden säilyttämistä ja sen tuottoisaa käyttämistä, maaperän hedelmällisyyden kohottamista, tuulen ja veden haittojen torjumista sekä metsäistutusten suorittamista siellä, missä se on välttämätöntä, pidettäköön valtakunnallisesti tärkeänä tehtävänä.

Keskuskomitea pitää välttämättömänä kiinnittää huomiota vielä erääseen asiaan, nimittäin koneiden käyttöön kolhooseissa ja neuvostotiloilla. Maaseutu saa vuosi vuodelta yhä enemmän traktoreita, autoja, leikkuupuimureita ja muita koneita. Työs maaseudulla on muodostumassa luonteeltaan yhä teollisemmaksi. Samalla kone- ja traktorikannan käyttö on monilta tärkeiltä kohdin viime vuosilta huonontunut. On havaittavissa koneita käyttävien työntekijöiden vaihtuvuutta. Tämä kaikki tuottaa vaikeuksia. On kaikin tavoin parannettava maatalouskoneiden korjauksen mahdollisuuksia, varustettava "Selhoztehnikan" tuotantolaitokset sekä kolhoosit ja neuvostotilat nykyaikaisilla koneilla ja laitteilla, parannettava koneenkäyttäjien koulutusta ja kohotettava heidän

aineellista kiinnostustaan. Kartuttamatta jatkuvasti maatalouden käytössä olevien koneiden määrää, ratkaisematta käänteentekevästi niiden korjaukseen ja huoltoon liittyviä pulmia sekä parantamatta mitä erilaisimpien koneenkäyttäjien koulutusta ei voida nykyoloissa ratkaista menestyksellisesti maataloustuotannon kohottamisen tehtävää.

Maatalouden tuotantovoimien kehitys kaipaa **maaseudun yhteiskuntasuhteiden täydellistämistä**. Monivuotinen kokemus on vahvistanut yhteistalouden organisatation niin kolhoosi- kuin sovhoosimuodonkin elinvoimaisuuden. Viime vuosina oli kuitenkin aiheettomia yrityksiä muuttaa monet kollektiivitaloudet valtiontiloiksi. Maaliskuun täysistunto korjasi tilanteen.

Kuten tunnettua, on tehty päätös kolhoosilaisten kolmannen yleisliittolaisen edustajakokouksen koollekutsumisesta, missä käsitellään uudet maatalousosuuskunnan säännöt. Tuo edustajakokous on oleva huomattava poliittinen toimenpide kolhoosirakennustyössä ja edistävä kolhoosijärjestelmän lujittamista edelleen.

Kollektiivitaloista on tullut taloudellisesti vauraita, korkeasti koneellistettuja talouksia. Niiden keskinäiset yhteydet sekä suhteet valtion elimiin ovat laajentuneet huomattavasti, kolhoosituotannon ammattiväen ja kaikkien työtätekevien poliittinen ja sivistyksellinen taso on kohonnut verrattomasti. Haluaisimme neuvotella siitä, eikö pitäisi muodostaa valinnalliset kolhoosi-osuustoiminnalliset elimet piireihin, alueille, aluepiireihin, tasavaltoihin ja keskuksien. Tällainen demokraattinen hallintomuoto antaisi mahdollisuuden käyttää täydellisemmin hyväksi osuustalouksien etuisuuksia maataloustuotannon tulevassa kehityksessä, laajentaa huomattavasti kollektiivitalouksien tuotannollisia ja taloudellisia yhteyksiä, käyttää tarkoituksenmukaisemmin luonnonvaroja, aineellisia, teknisiä ja työvoimaresursseja sekä parantaa tuotteiden jalostus- ja myyntiorganisaatiota.

Esittäessämme tämän ehdotuksen olemme ottaneet huomioon myös aikaisemman kokemuksen. Kuten tun-

nettua, kolhoosijärjestelmän alkuvuosina oli maassamme tällainen kollektiivitalouksien hallintojärjestelmä, jossa oli kolhoosiliitot paikkakunnilla sekä kolhoosikeskusjärjestö, jotka nauttivat arvovaltaa talonpoikien keskuudessa.

Tämä olisi leniniläisen osuustoimintasuunnitelman aatteiden jatkuvaa toteuttamista ja kehittämistä. Siten voitaisiin demokratisoida entisestään kollektiivitalousjärjestelmää, vetää mitä laajimmat kolhoositalonpoikais-
ton joukot aktiivisesti mukaan taloudelliseen, sivistykselliseen ja yhteiskunnalliseen elämään.

Samalla on voimistettava neuvostotilojen merkitystä valtionlaitoksina maaseudulla. Jokaisen neuvostotilan on kaikissa suhteissa muodostuttava sosialistisen suurmaatalouden esikuvaksi.

Näin muodoin nykyvaiheessa on kaikkinaisesti edistettävä niin neuvostotilojen kuin kollektiivitalouksienkin kehitystä ja vaurastumista.

Toverit!

Puolue on täysin tietoinen siitä, että maataloustuotannon kohottaminen ei ole helppo tehtävä. Olisi väärin luulla, että nyt, kun maatalouden kehittämiseen on myönnetty valtavat aineelliset ja tekniset varat, kaikki lähtee luistamaan itsestään.

Puolue-, neuvosto- ja maatalouselimet sekä kaikki maatalouden työntekijät ovat velvolliset taitavasti, taloudellisesti ja suurimmalla hyödyllä käyttämään jokaisen hehtaarin maata, perussijoitusten jokaisen ruplan, jokaisen koneen, jokaisen lannoitetonnin.

Viitoitettujen maataloussuunnitelmien täyttäminen tulee riippumaan maaseutuväen luovasta aloitteellisuudesta ja tarmosta, työn oikeasta järjestelystä, kollektiivija neuvostotilojen johtajien, agronomien, karjateknikkojen, koneinsinöörin ja ekonomien työn tasosta.

Maatalouden vastaisessa edistymisessä on valtava merkitys tieteellä ja sen tulosten soveltamisella tuotantoon. Emme epäile, että tiedemiehet ja käytännön specialistit tulevat uurastamaan koko luovalla voimallaan

maataloustieteen, biologian ja talousopin nykyongelmien ratkaisemiseksi ja antavat ansiokkaan panoksen maatalouden kohottamisen hyväksi.

Puolueen alue-, aluepiiri- ja piirikomiteoiden on huolehdittava alinomaan kaikkien tuotantolohkojen tukemisesta pätevilla työntekijöillä, annettava heille enemmän käytännöllistä apua. On parannettava organisatorisen ja kasvatuksellisen työn tasoa, aktivoitava kollektiivi- ja neuvostotilojen puoluejärjestöjen toimintaa sekä lisättävä niiden työkykyisyyttä.

Pyydän saada edustajakokouksen nimissä tuoda julki syvän vakaumuksen, että tasavaltojen, aluepiirien, alueiden ja piirien puolue-, neuvosto-, maatalous-, ammattiliitto- ja nuorisoliittoelimet, kaikki maaseudun uurastajat — kolhoosilaiset ja neuvostotilojen työläiset sekä kollektiivitalouksien ja neuvostotilojen tilauksia täyttävät työntekijät, tiedemiehet ja specialistit ryhtyvät neuvostoihmisille ominaisella tarmolla ja sinnikkyydellä uutterasti täyttämään niitä suuria tehtäviä, joita puolue on viitoittanut maatalouden kohottamiseksi, ja täyttävät ne kunnialla!

Toverit edustajat!

Voimme tyytyväisinä todeta, että uusi viisivuotissuunnitelma on saanut myös sosialististen veljesmaiden kansojen ja puolueiden hyväksymisen ja kannatuksen. Se valaa meihin lisää voimia, reipasta mieltä ja varmuutta. Uutta viisivuotissuunnitelmaa tervehtivät ja kannattavat kommunistit ja kaikki ystävämme kapitalistisissa maissa pitäen sitä vielä yhtenä voitokkaana askeleena kommunismia kohti. Jopa neuvostovallan vastustajat ja avoimet vihollisetkin joutuvat myöntämään suunnitelmiamme reaalisuuden.

Edustajakokouksen viitoittaman poliittisen linjan sekä taloudellisen ja sivistyksellisen rakennustyön käytännöllisen ohjelman toteuttaminen kohottaa entistä korkeammalle Neuvostoliiton taloudellisen mahdin ja puolustuskunnon, arvovallan ja vaikutuksen. Se on oleva taas uusi isku imperialismille, kommunistisen puolueen, so-

sialistisen valtion ja neuvostokansan huomattava kansainvälinen poliittinen ja taloudellinen voitto.

Tärkeintä on nyt, että mobilisoimme kaikki voimamme viisivuotissuunnitelman täyttämiseen. Uusissa oloissa lisääntyy puoluejärjestöjen vastuu tuotantokollektiivien työstä, piirien, kaupunkien, alueiden, aluepiirien, tasavaltojen taloudellisesta kehityksestä. Niiden tulee toimia puolueen viitoittamien suunnitelmien täytäntöönpanon täydellisinä järjestäjinä, kehittää työtätekevien luovaa aloitteellisuutta, kilpailua, tukea kommunistisen työn liikettä.

Puolue asettaa puolueen ja talouden työntekijöille erittäin tärkeän tehtävän — omaksua nykyaikaiset teolliset tiedot tuotannon, tekniikan, talouden ja organisaation alalla. Kaikkien teollisuuden, maatalouden, rakennusalan ja kulkulaitosten johtavien työntekijöiden on opeteltava tarmokkaasti johtamaan tuotantoa uusissa oloissa ja ratkaisemaan taitavasti työn järjestämiseen liittyviä kysymyksiä. On parannettava tuntuvasti työntekijöiden valmennusta ja lisävalmennusta tuotannon johtamisen alalla.

Puoluejärjestöt ovat velvolliset tekemään kaiken välttämättömän kansantalouden johtamisen uuden järjestelmän toteuttamiseksi johdonmukaisesti käytännössä, siinä piilevien mahdollisuuksien käyttämiseksi mitä suurimmassa määrin hyväksi.

Mitkä ovat tärkeimmät johtopäätökset, jotka voidaan tehdä sanotusta?

Ensiksi, neuvostotalous on kehittynyt kaikkina näinä vuosina nopeasti. Sen rakenteessa on tapahtunut tärkeitä laadullisia muutoksia. Tämän ansiosta on luotu välttämättömät edellytykset uudesta viisivuotissuunnitelmasta annettujen ohjeiden luonnoksessa asetettujen uusien, entistä vaikeampien tehtävien ratkaisemiseksi.

Toiseksi, toimintakausi on osoittanut, että noudattaen Leninin oppia Neuvostoliiton kommunistinen puolue ratkaisee luovalla tavalla ja rohkeasti vaikeimpia kansantalouden johtamisen ongelmia, hylkää kaiken, mikä ei

ole kestänyt elämän koetta ja jarruttaa etenemistämme. Keskuskomitea katsoo, että viime täysistunnoissa on määritelty oikea suunta kansantalouden perusprobleemien ratkaisemiseksi, mikä johtaa kehitysvauhtimme nopeutumiseen.

Kolmanneksi, taloudellisessa kilvassa johtavien kapitalististen maiden kanssa Neuvostoliitto on jatkanut asemiensa lujittamista. Kuluneet vuodet ovat osoittaneet jälleen, että tuotannon herkeämätön laajeneminen nopeaa ja, mikä tärkeintä, vakaata vauhtia on maamme sosialistisen talouselämän kehityksen lainomaisuus. Kapitalistiset maat eivät pysty tällaiseen kehitykseen. Tämä on sosialismin kiistaton etu kapitalismiin verrattuna.

Toverit!

Kaikkialla maassa on ollut käynnissä sosialistinen kilpailu edustajakokouksen ottamiseksi vastaan kunniakain saavutuksin.

Edustajakokoukselle saapuu synnyinmaamme kaikilta ääriä lukuksia ilmoituksia työssä saavutetuista voitoista. Teollisuuden työntekijät täyttivät ennen määräaikaan, edustajakokouksen avajaispäiväksi, uuden viisivuotiskauden ensimmäisen vuoden ensimmäisen neljänneksen suunnitelman. Maa saa yli suunnitelman suuren määrän metallia, sähkövoimaa, kivihiiltä, kivennäislannoitteita, sementtiä, kautsua, autorenkaita, koneita ja teollisuuslaitteita, pukimia, trikoovalmisteita ja nahkajalkineita sekä monia elintarvikkeita.

Maatalouden työntekijät täyttivät ja ylittivät maaliskuun 20. päivään mennessä lihan, maidon, kananmunien ja muiden karjatuotteiden valtiolle myynnin suunnitelman. Traktoreiden ja maatalouskoneiden korjaus on pääpiirteissään päättynyt. Maan eteläisillä alueilla ovat käynnissä kevatkylvöt. Kolhoosilaiset, koneidenkäyttäjät sekä neuvostotilojen työntekijät suorittavat kylvöjä erittäin järjestyneesti.

Sosialistisen kilpailun lippu, jonka sankarillinen työväenluokka kohotti jo neuvostovallan alkuvuosina, lie-

hukoon ylväästi puolueen ja kansan koko taipaleella taistelussa synnyinmaamme talouselämän uuden viisivuotisen kehityssuunnitelman täyttämiseksi!

Puolue uskoo syvästi, että ehtymättömällä tarmollaan ja intomielisyydellään neuvostokansa on osoittava uutta mainiota uljuutta työssä suuren päämäärän, kommunismin vuoksi.

III. Kansan aineellisen elintason kohoaminen, tieteen ja kulttuurin kehitys

Toverit!

Turvattuaan talouselämän ja tuotantovoimien nopeutetun kehityksen sosialistinen järjestelmä on luonut suotuisimmat olosuhteet työläisten, talonpoikien, sivistyneistön, kaikkien työtätekevien elintason herkeämättömälle kohoamiselle. Työn määrään ja laatuun perustuva aineellisten hyödykkeiden jaon oikeudenmukainen periaate on mahdollinen vain sosialismin vallitessa, koska tällöin vallitsee yhteiskunnallinen omistus, ei ole toisen ihmisen toista ihmistä kohtaan harjoittamaa riistoa ja on toteutettu yhteiskunnan kaikkien jäsenten tasa-arvoisuus tuotantovälineiden omistuksen suhteen.

Yhteiskunnan rikkauden karttuessa jokaisen työtätekevän aineellinen elintaso kohoaa. Neuvostoliiton kansantulo on maailman suurimpia. Se kasvaa herkeämättä, ja sen mukana kasvavat myös työtätekevien tulot. Kansantulo on viimeisten viiden vuoden aikana lisääntynyt 33 prosenttia ja teki viime vuonna 190 miljardia ruplaa. Lähes kolme neljänestä tästä summasta eli 141 miljardia ruplaa on käytetty neuvostoihmisten tarpeiden tyydyttämiseen.

Nojaten talouselämän kehityksessä saavutettuun menestykseen puolue ja neuvostovaltio tekevät kaiken välttämättömän kansan elämän parantamiseksi. Työläisten ja toimihenkilöiden keskipalkka on noussut toimintakaudella 19 prosenttia. On korotettu väestöä välittö-

mästi palvelevien alojen työntekijäin, muun muassa valistuksen, terveydenhoidon, kulttuurin, kaupan sekä asuin- ja kunnallistaloudellisten töiden alalla työskentelevien palkkoja.

Samalla on alennettu villa-, silkki- ja pellavakankaiden, erinäisten pukimien, lastenvaatteiden, kellojen, polkupyörien, valokuvauskameroiden, lääkkeiden ja eräiden muiden joukkokulutustavaroiden hintoja.

Meidän oloissamme kansan elintason kohottamisessa on suuri merkitys yhteiskunnallisilla varannoilla. Väestön saamat maksut ja helpotukset yhteiskunnallisista kulutusvarannoista vuonna 1965 olivat 41,5 miljardia ruplaa vastaavan luvun ollessa 27,3 miljardia ruplaa vuonna 1960. Näistä varannoista on korotettu eläkkeitä, säädetty lisähelpotuksia Suuren isänmaallisen sodan invalideille ja kaatuneiden sotilaiden perheille. Tärkeänä sosiaalisena toimenpiteenä oli kolhoosilaisten eläkkeiden käytäntöönotto. Yleissivistävissä, ammatti-, keski- ja korkeakouluissa, oppilaitoksissa ja kursseilla opiskelee maksuttomasti yli 70 miljoonaa henkeä. Sairaaloiden, poliklinikkojen, sanatorioiden ja lomakotien verkko laajenee vuosi vuodelta. Ihmisten terveydestä huolehtii yli 4 miljoonaa lääkäriä ja muuta terveydenhoitotyöntekijää. Seimissä ja tarhoissa hoidettavien lasten määrä on lisääntynyt yli kaksinkertaiseksi ja käsitteää noin 8 miljoonaa.

Puhumme ylpeydellä huomattavista sosiaalisista toimenpiteistä, sillä ne ovat mahdollisia vain sosialistisessa maassa, missä kaikki tapahtuu kansan eduksi.

Puolueen keskuskomitea ja hallitus huolehtivat jatkuvasti asuntorakennustoiminnan laajentamisesta. Kaupungeissa, työläisasutuksissa ja neuvostotiloilla on viimeisten viiden vuoden aikana rakennettu 393 miljoonaa neliometriä asuntoja ja kolhoosikyliin on kohonnut yli 2 miljoonaa taloa. Kaupunkien ja työläisasutusten ajanmukaistaminen edistyy jatkuvasti.

Me rakennamme paljon, mutta asuntokysymys on edelleenkin hyvin kiperä. Pitäen tämän ongelman rat-

kaisemista erittäin tärkeänä puolue katsoo välttämättömäksi lisätä asuntorakennusmäärärahoja, laajentaa rakennustuotannon perustaa ja parantaa asuntojen laatua. Valtion sijoitusten ohella on kaikin tavoin laajennettava asunto-osuuskuntien toimintaa. Ensi viisivuotiskautena aiotaan rakentaa kaupunkeihin, työläisasutuksiin ja neuvostotiloille 480 miljoonaa neliometriä asuntoja. Tällöin valtion ja asunto-osuuskuntien varoin rakennetaan 100 miljoonaa neliometriä enemmän kuin edellisenä viisivuotiskautena. Sitä paitsi maaseutuväestön ja kollektiivitalouksien voimin rakennetaan 2–2,5 miljoonaa taloa. Asuntojen ja väestöä palvelevien kaupunginlaitosten rakentamiseen suunnitellaan myönnettäväksi yli 45 miljardia ruplaa, kun kuluneiden viiden vuoden aikana käytettiin mainittuihin tarkoituksiin 35 miljardia ruplaa.

Puolue-, neuvosto-, talous- ja ammattiliittoelimet ovat velvolliset toimimaan siten, että asuntorakennussuunnitelmat täytetään, voimistamaan huomiotaan asuntojen käyttöä ja korjausta koskevia kysymyksiä kohtaan, turvaamaan täsmällisen ja tarkemman järjestyksen asuntojen jakamisessa sekä laajan avoimen julkisuuden tällä alalla.

NKP:n keskuskomitea katsoo, ettei voida enää sietää maaseudun asuntorakennustoiminnan jälkeenjäämistä. Monien vuosien aikana ei valitettavasti ole kiinnitetty asianmukaista huomiota asuntojen rakentamiseen maaseudulla eikä kylien oikeaan rakennussuunnitteluun ja ajanmukaistamiseen. On kehitettävä laajalti asuntojen sekä kulttuuri- ja yleisöpalvelulaitosten rakentamista maaseudulla. Kollektiivitalouksien ja neuvostotilojen on itsensä oltava huomattavasti aktiivisempia tässä asiassa.

Toverit!

Puolueen keskuskomitea ja hallitus ovat viime vuosina toteuttaneet useita uusia toimenpiteitä väestön elintarvike- ja teollisuustavarahuollon parantamiseksi sekä neuvostokaupan kehittämiseksi. Vähittäiskaupan tava-

ranvaihto oli vuonna 1965 104,6 miljardia ruplaa ja 34 prosenttia suurempi kuin vuonna 1960.

Edustajakokouksen osanottajat tietävät, että olemme tällä alalla onnistuneet saamaan aikaan huomattavia parannuksia. Väestölle on myyty leipomo- ja makaronituotteita, maitoa ja meijerituotteita, kananmunia, eläinrasvoja ja kasvisöljyä, sokeria, sokerileipomotuotteita ynnä muita elintarvikkeita keskeytyksittä. Näitä tuotteita myytiin viime vuonna enemmän kuin koskaan aikaisemmin.

Eräiden tavaroiden tuotanto jää kuitenkin jälkeen väestön tarpeista. Kauppaverkossa ei ole joka paikassa laajaa lihajalostusvalikoimaa. Vaikka maitovarot ovat riittävät, tuotetaan liian vähän hapanmaitotuotteita ja juustoja; dieettituotteiden valikoima on rajoitettu, tattari- ja riisiryynin kysyntää ei tyydytetä täydellisesti. Keskuskomitea asettaa uudeksi viisivuotiskaudeksi maataloudelle suuret tehtävät, joiden ratkaiseminen antaa mahdollisuuden tyydyttää täydellisemmin väestön alati kasvavan elintarvikekysynnän.

Väestön rahatulojen kasvu on viime vuosina johtanut teollisuustavarain kysynnän huomattavaan lisääntymiseen. Vuonna 1965 teollisuus tuotti yli 9 miljardia metriä erilaisia kankaita ja 486 miljoonaa paria nahkakalkineita. Kulttuuri- ja taloustarvikkeiden myynti lisääntyi. Yksistään viime vuoden aikana myytiin väestölle 3,3 miljoonaa televisiota, 4,8 miljoonaa radiovastaanotinta, lähes 1,5 miljoonaa jääkaappia, yli 3 miljoonaa pesukonetta ja paljon muita tarvikkeita. Toverit, se on jo kohtalaisen hyvin.

Työätekevät kuitenkin esittävät aiheellisesti vakavia moitteita kevyen teollisuuden sekä muiden kulutushyödykkeitä tuottavien alojen toiminnasta. Markkinoitaviksi ei ole riittävästi välttämättömiä tavaroita. Myymälöissä ei ole aina tarjolla kauniita lastenpukimia, sopivia leninkejä, pukuja, takkeja tai mieluisia jalkineita. Kaikki kulutushyödykkeitä valmistavat tuotantolaitokset eivät ota huomioon ostajien alati kasvavia vaati-

muksia ja makua. Monet vaatetus-, tekstiili- ja jalkine-teollisuuden tuotteet ovat huonoa laatua.

Toverit, meidän on tehtävä tällä alalla vakavasti työtä tilanteen korjaamiseksi. Uuden viisivuotiskauden kuluessa tyydytetään väestön lisääntyvä kulutustavarain kysyntä entistä täydellisemmin. Tällöin on kiinnitettävä erityistä huomiota tavaroiden laadun kohottamiseen sekä niiden ulkoasun parantamiseen.

Kevyen, elintarvike- ja kemianteollisuuden ynnä muiden väestölle tavaroita valmistavien tuotantolaitosten rakentamista suunnitellaan laajennettavaksi tuntuvasti. Näihin tarkoituksiin myönnetään vuosina 1966–1970 noin 15 miljardia ruplaa eli melkein puolet enemmän kuin käytettiin kuluneena viisivuotiskautena. Kevyen ja elintarviketeollisuuden, kaupan ja yleisönpalvelun teknisellä uudistamisella on oleva suuri merkitys kulutustavaroiden tuotannon laajentamiselle ja niiden laadun parantamiselle.

Puolue- ja neuvostoelinten, ministeriöiden, yhtymien ja tuotantolaitosten on pidettävä kulutustavaroiden tuotantoa valtakunnallisesti tärkeänä tehtävänä. Kulutustavaroiden tuotannon lisäämisen mahdollisuuksia on käytettävä huomattavasti täydellisemmin hyväksi paitsi kevyen ja elintarviketeollisuuden tuotantolaitoksissa myös muillakin aloilla. Voitaisiin saada paljon lisää tuotteita ja sitäpaitsi ilman mainittavia perussijoituksia käyttämällä järkipäisemmin hyväksi maaseudun työvoima- ja raaka-ainevaroja. Kollektiivitalouksille ja neuvostotiloille olisi annettava laajat mahdollisuudet kehittää erinäisiä kotiteollisuusaloja ja aputuotantoja maatalousraaka-aineiden ylijäämän, luonnonvaraisten hedelmien sekä paikallisten luonnonmateriaalien jalostamiseksi.

Myymälöitä, ruokaloita, jäähdytyslaitoksia, varastoja, kellareita ja muita kauppa- ja apulaitoksia suunnitellaan myös rakennettavan entistä laajemmin. Yleisönpalvelun kulttuurin kohottamisessa on ratkaiseva merkitys kaupunkien ja maaseudun kauppatyöntekijöillä sekä kulu-

tusosuuskunnilla, joiden tulee kehittää ja parantaa uusia väestölle sopivimpia kaupan muotoja.

Meidän on jyrkästi parannettava yleisön palvelua, muun muassa maaseudulla, laajennettava yleisten ruokailulaitosten verkkoa, lisättävä pesulaitoksia, parturiliikkeitä, kampaamoja, kemiallisia pesuloita, ompelimoja ja korjaamoja, tuettava tätä yleisönpalvelun lohkoa aloitekykyisillä työntekijöillä.

Toteuttamalla menestyksellisesti kaikki nämä toimenpiteet voidaan parantaa elintarvikkeiden ja teollisuustavaroiden toimittamista väestölle ja lisätä tavaravaihtoa.

Toverit!

Puolueemme pitää merkitykseltään erittäin suurena neuvostoihmisten aineellisen hyvinvoinnin kasvua. Se pyrkii käyttämään kaikkia taloudellisia vipusimia, jotka ovat omiaan edistämään kansantalouden kehitystä. Tuotannon lisäämisen, työn tuottavuuden ja kansantulon kasvun pohjalla voimme tämän viisivuotiskauden aikana kohottaa entisestään neuvostokansan elintasoja. **Asukasta kohti laskettuna reaalitytulot kasvavat viisivuotiskautena noin 1,3-kertaisesti.**

NKP:n keskuskomitea pitää työtätekevien tulojen kasvun pääsuuntana työläisten ja toimihenkilöiden rahanpalkan kohoamista sekä työn maksun kohoamista kollektiivitalouksissa. Palkkakysymys on huomattava poliittinen ja taloudellinen kysymys. Sen ratkaiseminen koskee miljoonien ihmisten elinotia.

Tänä viisivuotiskautena aiotaan korottaa vähimmäispalkkaa kansantaloudessa 60 ruplaan kuukaudessa. Uuden vähimmäispalkan käyttöönottoon sekä keskinertaisesti palkattujen työläisten ja toimihenkilöiden palkkojen korottamiseen tarvitaan vuotta kohden laskettuna noin 12,5 miljardia ruplaa. Se on valtava summa.

Pohjoisimpien seutujen, Kaukoidän ja Siperian työntekijöiden etusijaa voimistetaan palkkauksen ja helpotusten alalla. Näillä alueilla tullaan tekemään suhteelli-

sesti enemmän perusijoituksia asuntojen, koulujen, sairaaloiden, esikoulu- ynnä muiden kulttuuri- ja yleisöpalvelulaitosten rakentamiseen, mikä edistää hyvin näiden tärkeiden taloudellisten alueiden kehitystä.

Mainittakoon erityisesti työn maksusta kollektiivitalouksissa. Kollektiivitalouksien tulojen jaossa nykyään vallitseva käytäntö johtaa usein siihen, että kolhoosilaisten työn maksussa ilmenee horjuvuutta, ja monissa kollektiivitalouksissa ei taata pysyviä ansioita tehdyistä töistä. Uutena viisivuotiskautena ehdotetaan suuren tehtävän asteittaista toteuttamista — kolhoosilaisten työn taatun kuukausimaksun käytäntöönottamista sen mukaisesti, mitä neuvostotilojen työläisille maksetaan palkkaa vastaavista töistä ja suorituksista. Se on oleva uusi tärkeä vaihe kolhoosituotannon kehittämässä ja kolhoositalonpoikien elintason kohottamisessa.

Rinnan palkkojen korottamisen ja järjestelyn kanssa uudella viisivuotiskaudella aiotaan alentaa vähittäishintoja sitä mukaa kuin tavarantuotanto lisääntyy ja työn tuottavuus kasvaa. Se on myös edistävää kansan elintason kohottamista.

Toverit!

Me olemme viime aikoina kokeilutarkoituksessa sallineet useilla Ivanovon, Permin, Dnepropetrovskin ja eräiden muiden alueiden tuotantolaitoksilla siirtyä viisipäiväiseen työviikkoon ja kahteen lepopäivään viikossa. Kokemus on osoittanut, että vastaavien organisatoristen ja teknisten toimenpiteiden toteuttamisen tuloksena noiden tuotantolaitosten tuotannolliset osoittimet ovat parantuneet huomattavasti.

Tämän kokemuksen nojalla ja työtätekevien lukuisat toivomukset huomioonottaen keskuskomitea pitää mahdollisena työläisten ja toimihenkilöiden siirtymistä 5 päivän työviikkoon ja kahteen lepopäivään työviikon jäädessä 41-tuntiseksi. Tällöin työläisten ja toimihenkilöiden siirtyminen uusiin työoloihin tullaan suorittamaan vähitellen sitä mukaa kuin tuotantolaitokset ovat val-

miit työskentelemään uuden työjärjestyksen mukaisesti, jotta siitä hyötyisivät työtätekevät sekä valtiomme.

Viiden päivän työviikon käyttöönotolla tulee olemaan suuri sosiaalinen merkitys yhteiskunnallemme, koska se luo lisää mahdollisuuksia työolojen parantamiseen sekä työläisten ja toimihenkilöiden vapaa-ajan järkipäiväiseen käyttöön. Ilmaantuu laajempia mahdollisuuksia lepoon, lasten kasvatukseen, opiskeluun tuotannon ohella sekä työtätekevien sivistyksellisen ja teknisen tason kohottamiseen.

Toverit!

Huolenpito niiden henkilöiden toimeentulosta, jotka ovat antaneet huomattavan osan elämästään työhön ja ovat nyt siirtyneet ansaittuun lepoon, on sosialistisen valtion velvollisuus. Toisin kuin kapitalistisissa maissa eläkehuolto tapahtuu meillä valtion kustannuksella sekä yhteiskunnan varannoista. Eläkkeiden maksuun käytetään nykyään vuosittain noin 11 miljardia ruplaa, mikä on huomattava osa kansantuloa.

Tällä viisivuotiskaudella on tarkoituksena parantaa edelleen eläkehuoltoa. Aikomuksena on muun muassa:

- korottaa työläisten ja toimihenkilöiden vanhuudeneläkkeiden vähimmäismäärää;

- ulottaa kolhoositalonpoikia koskeviksi ne vanhuudeneläkkeelle siirtymisen ehdot, jotka on säädetty laissa työläisten ja toimihenkilöiden eläkkeistä, ja säätää naisten eläkeiäksi 55 vuotta ja miesten 60 vuotta;

- korottaa kolhoositalonpoikien vanhuuseläkkeiden vähimmäismäärää sekä ulottaa heitä koskeviksi työläisten ja toimihenkilöiden eläkkeiden määrittelyä säädetty järjestys;

- parantaa työläisten ja kaikkien työtätekevien avustushuoltoa työkyvyttömyyden sattuessa.

Työläisten ja toimihenkilöiden palkasta perittävien verojen lakkauttamista ja alentamista tullaan jatkaamaan.

Viisivuotissuunnitelman tärkeänä erikoispiirteenä on se, että siinä edellytetään uusia tärkeitä toimenpiteitä,

joiden avulla voidaan lähentää vielä enemmän maa-seutu- ja kaupunkiväestön elintasoja kohottamalla samalla Neuvostoliitossa vallitsevaa yleistä elintasoja. To-teuttamalla nämä toimenpiteet teemme samalla hyvin työtä sen ajan lähentämiseksi, jolloin katoavat olennai-set kaupungin ja maaseudun sekä henkisen ja ruumiillisen työn väliset eroavuudet. Kaikkien näiden toimen-piteiden poliittinen kantavuus on siinä, että ne lujittavat entistä enemmän työväenluokan ja talonpoikaiston mur-tumatonta liittoa, koko neuvostokansan monoliittista yhtenäisyyttä, tulevat olemaan puolueemme ja neuvos-tovaltion uusi suurenmoinen saavutus.

Toverit!

Nykyisen aikakauden mainiona piirteenä on **tieteen** ennenäkemättömän vauhdikas kehitys, sen voimistuva vaikutus aineellisen ja henkisen elämän kaikkiin puo-liin. Meidän aikamme on mahdotonta turvata tuotan-tovoimien korkeaa kasvuvauhtia ja tekniikan edistystä ilman laajasuuntaisia tieteellisiä tutkimuksia ja niiden tulosten nopeaa soveltamista tuotantoon. Tieteen muo-dostuminen välittömästi tuotantovoimaksi muuttaa sy-vällisesti ihmisen työtoiminnan luonnetta. Sosiaalisella alalla tiede muuttaa paitsi ihmisen työn luonnetta myös hänen koko aineellista ja henkistä elämäntapaansa.

Kommunistinen puolue ja neuvostokansa ovat kasvat-taneet kokonaisen armeijan mainioita tiedemiehiä, jotka ovat uskollisia kommunismin asialle ja pystyvät ratkai-semaan aikamme mitä vaikeimpia tieteellisiä ongelmia. Neuvostoliiton 4 650 tieteellisessä tutkimuslaitoksessa ja korkeakoulussa työskentelee 660 000 tieteellistä työntekijää. Se on neljäs maailman kaikista tieteellisistä työntekijöistä.

Olemme ylpeitä Tiedeakatemiastamme. Se saa osakseen puolueen ja kansan huomiota ja huolenpitoa, se palvelee uhrautuvasti ja uskollisesti maamme ja maailman sivistystä. Kotimaisen tieteen suurenmoiset saavutukset, jotka ovat edistäneet ja kohottaneet kor-

kealle synnyinmaamme mainetta, liittyvät välittömästi Neuvostoliiton Tiedeakatemiaan toimintaan.

Liittotasavaltojen tiedeakatemit ja tieteelliset laitokset ovat viime vuosina laajentuneet ja lujittuneet. Niissä on kasvanut paljon lahjakkaita tiedemiehiä ja tieteellisiä työntekijöitä, jotka osallistuvat aktiivisesti kansantaloudellisten tehtävien ratkaisemiseen, kulttuurin kehittämiseen sekä kansallisten tiedemiesvoimien valmentamiseen. Tärkeänä toimenpiteenä tieteen jatkuvan kehittämisen alalla on ollut Neuvostoliiton Tiedeakatemiaan Siperian osaston perustaminen.

Neuvostoliittolaiset tiedemiehet ovat auttaneet uusien tehokkaiden prosessien soveltamista tuotantoon, tehokkaan atomiteollisuuden ja voimatalouden luomista, maanuumenien valtaviin rikkauksien käytäntöönottoa, mainioiden maanviljelyskasvilajikkeiden jalostamista. Meillä on suuria saavutuksia matematiikan, fysiikan, kemian, biologian, lääketieteen, geologian ynnä muiden tieteiden alalla.

Koko maailma tunnustaa neuvostotieteen suurenmoiset saavutukset maailmankaikkeuden tutkimisessa ja kosmisen avaruuden valloittamisessa. Neuvostoliiton nimissä on tienraivaajan kunnia sellaisista maailmankaikkeuden tuntemuksen lisääntymisen vaiheista kuin ensimmäisen tekokuun sinkoamisesta, ihmisen ensimmäisestä avaruuslennosta, ensimmäisistä ryhmälennosta kosmiseen avaruuteen, maailman ensimmäisestä naisen avaruuslennosta sekä ihmisen ensimmäisestä poistumisesta kapselista ulos avaruuteen.

Tärkeänä vaiheena avaruuden tutkimisessa sekä avaruuslentojen kehittämisessä on ollut automaattisen "Luna-9"-aseman pehmeä laskeutuminen kuun pinnalle. Neuvostoliittolaiselta asemalta maahan välitetyllä ensimmäisellä kuumaiseman kuvalla on huomattava tieteellinen merkitys.

Neuvostotieteen uutena voittona ovat olleet automaattisten tutkimusasemien "Venus-2" ja "Venus-3" lennot, joiden tuloksena on hankittu runsaasti tieteellisiä tietoja

sekä toimitettu Venukseen Neuvostoliiton vaakunalla varustettu viiripallo.

Pyydän saada edustajakokouksen korokkeelta yhä vieläkin kerran onnitella lämpimästi koko sydäimestä neuvostoliittolaisia tiedemiehiä, suunnittelijoita, insinöörejä, tekniikkoja, työläisiä, maineikkaita avaruuslentäjiämme tämän neuvostotieteen riemusaavutuksen johdosta!

Tieteemme on hankkinut huomattavan arvonannon ja sillä on kiistattomasti suuria saavutuksia. On kuitenkin mainittava niistä puutteista, jotka jarruttavat sen kehitystä. Vakavin niistä koskee valmiiden tieteellisten tutkimusten soveltamista tuotantoon. Vallitsee perusteeton pullonkaula teoreettisten tutkimusten ja niiden tulosten teknologisen ja konstruktivisen sovellutuksen välillä. Keksintöjen käytännöllinen soveltaminen venyy usein vuosikaupalla, mikä tuottaa kansantaloudelle ja tieteelle itselleen vahinkoa. Esimerkkinä siitä on tietokoneiden liian vähäinen hyväksikäyttö. Nykyaikaisten tieto- ja ohjauks koneiden käyttö taas johtaa täydelliseen mullistukseen paitsi tuotantoteknologiassa myös taloudellisissa tutkimuksissa, suunnittelussa, tilinpidossa, rakennus- ja konstruktiosovellutusten kehittelyssä sekä itsessään tieteellisissä tutkimuksissa.

Toimeenpantu teollisuuden johdon uudelleenjärjestely ja tuotannollisten ministeriöiden muodostaminen ovat luoneet suotuisat olosuhteet tieteellisten tutkimusten nopealle soveltamiselle tuotantoon. Mutta edellytykset eivät vielä sinänsä takaa menestystä. Sen vuoksi ministeriöiden, puolue- ja valtioelinten on voimistettava huomiotaan tieteeseen, sen saavutusten käyttämiseen kansantaloudessa. On paremmin koordinoitava Tiedeakatemian ja tuotannollisten tutkimuslaitosten, insinööri- ja suunnittelujärjestöjen ja tehtaiden toimintaa, turvattava niiden kompleksinen yhteistyöskentely, jotta tieteellisten saavutusten käytännöllisten sovellutusten kehittäely veisi mahdollisimman vähän aikaa. Samalla tiedemiesten itsensä, Tiedeakatemian sekä Tieteen ja tekniikan komitean on pyrittävä aktiivisesti siihen, että tieteellisten

tutkimusten tulokset tulisivat mitä nopeimmin käyttöön tuotannossa.

Teknisen edistyksen vauhti kansantaloudessa on oleva sitä suurempi, mitä hedelmällisemmin tiede ravitsee käytäntöä uusilla aatteilla, uudella tekniikalla ja teknologialla. Näillä suunnilla kaivataan rohkeaa luovaa etsiskelyä, avarakatseisuutta tekniikan alalla noudatettavassa politiikassa.

Neuvostotieteen ratkaistavana olevat tehtävät ovat todella valtavat. Uuden yhteiskunnan rakentaminen vaatii historiassa ennennäkemätöntä tieteellisen tietouden määrää niin tuotantovoimien kehittämiseksi kuin koko yhteiskuntaelämän uusimiseksi. Tieteen kutsumuksena on moninkertaistaa kansan aineellisia ja henkisiä arvoja, tehdä neuvostoihmisten elämä vielä paremmaksi, auttaa puoluetta ja kansaa kommunistisen yhteiskunnan menestyksellisessä rakentamisessa.

Puolue ja kansa eivät tule säästämään voimiaan eikä varoja edistääkseen neuvostotieteen kukoistusta. Tiedemiehet voivat luottaa kommunistisen puolueen, hallituksen ja koko neuvostokansan varauksettomaan tukeen heidän suuressa, hedelmällisessä työssään synnyinmaansa parhaaksi.

Toverit!

Valtio-, talous- ja kulttuurielämän kehittämisessä, uuden ihmisen muovaamisessa on valtava merkitys koululla, keski- ja korkeimmilla oppilaitoksilla. Puolueemme on ylpeä, että se on onnistunut kasvattamaan neuvostoihmisissä tiedonhalun, pyrkimyksen sivistykseen. Maassa toimii 214 000 yleissivistävää koulua, joissa käy yli 48 miljoonaa henkeä. Vuosina 1966—1970 aiotaan rakentaa vielä yli 22 000 uutta koulua.

Kommunistisen rakennustyön edut vaativat koulujen toiminnan parantamista edelleenkin, niiden aineellisen perustan lujittamista ja opetusprosessin kehittämistä. Neuvostolittolaisen koulun tulee kehittyä yleissivistävänä, työ- ja polyteknillisena kouluna, sen tulee aseistaa opiskelijat kestäväillä tiedoilla tieteiden perusteista, kas-

vattaa heitä materialistisen maailmankatsomuksen ja kommunistisen eettisyyden hengessä, valmentaa nuoriso elämään, tietoiseen ammatinvalintaan. Tämän tehtävän täyttämässä on ratkaiseva merkitys opettajalla. Kouluissa toimii nykyään yli 2 400 000 opettajaa. Tämä on eräs neuvostosivistyneistön huomattavimpia osastoja. Puolue ja kansa suhtautuvat suurella kunnioituksella ja huomaavaisuudella neuvosto-opettajaan, joka uhraa kaikki voimansa ja tietonsa, koko sydämensä lämmön lasten opettamiselle ja kasvattamiselle.

Teollisuuden kehittämisen ja maatalouden kohottamisen valtava ohjelma asettaa puolueen tehtäväksi täydentää jatkuvasti työväenluokan sekä maaseudun työtätekevien rivejä ammattitaitoisilla työntekijöillä. Tämä vastuullinen tehtävä on uskottu teknisille ammattiopistoille.

Maassa toimii nykyään yli 4 000 tällaista opistoa, joissa saa opetusta yli 1 500 000 nuorta. Kuluvana viisivuotiskautena teknisten ammattiopistojen tulee kouluttaa yli 6 miljoonaa nuorta ammattityöläistä. Tämän tehtävän suorittamisessa ovat velvolliset niitä jatkuvasti auttamaan puolue-, ammattiliitto- ja nuorisoliittojärjestöt sekä kaikki ministerineuvostot ja virastot. Olemme varmat, että mestarit, opettajat, kaikki teknisen ammattiopistolaitoksen työntekijät täyttävät velvollisuutensa kunnialla!

Toverit!

Maamme kansantalouden ja kulttuurin eri aloilla toimii yli 12 miljoonaa spesialistia, muunmuassa noin 5 miljoonaa korkeakoulusivistyksen saanutta henkilöä. Korkeakoululaitos on saavuttanut huomattavaa menestystä. Puolue tulee vastedeskin huolehtimaan erikoisalojen korkeimpien ja keskioppilaitosten kehittämisestä, koska nykyoloissa ammattitaitoisten työntekijävoimien tarve on lisääntynyt verrattomasti. Kuluvana viisivuotiskautena ylioppilaiden määrä lisääntyi maassamme lähes miljoonalla.

Maa ammentaa työntekijöitä talous-, puolue-, valtio-,

diplomaatti- ja sotilasalalle, koko yhteiskunnalliseen toimintaan lähinnä korkeakoululaitoksen kouluttamista spesialisteista. Spezialistiemme on sekä hallittava täydellisesti oma alansa että tunnettava yhteiskuntakehityksen ja sisä- ja ulkopolitiikan lait, heillä on oltava avara maailmankatsomus. Ei voi olla hyvä neuvostoespecialisti tutkimatta syvällisesti marxilais-leniniläistä teoriaa, ymmärtämättä selkeästi puolueen ja valtion politiikkaa. Tämän tehtävän ratkaisemiseksi on parannettava huomattavasti yhteiskuntatieteiden opetusta korkeakouluissa.

Toverit!

Kommunistinen puolue on aina pitänyt suuressa arvossa luovan sivistyneistön — **kirjailijoiden ja taiteilijoiden** merkitystä. Omaksuttuaan puoluekantaisuuden ja kansan palvelemisen jalon hengen neuvostotaide ja -kirjallisuus ovat muuttuneet mahtavaksi kommunistisen kasvatuksen voimaksi.

Kirjallisuuden ja taiteen teoksista on meillä tullut mitä laajimpien kansanjoukkojen omaisuutta. Neuvostokansan kaikinpuolinen sivistyneisyys ja korkea kulttuuri sekä sen asema maansa isäntänä on luonut erinomaiset mahdollisuudet neuvostokirjallisuuden ja -taiteen kukoistukselle. Parhaat kirjallisuus- ja taideteokset rikastuttavat paitsi neuvostoliittolaisen klassillisen taiteen myös maailman sosialistisen taiteen aarteistoa, koko ihmiskunnan edistyksellistä kulttuuria.

Näinä vuosina on luotu paljon hyviä romaaneja ja runoja, onnistuneita lauluja ja maalauksia, sisällöltään rikkaita elokuvia ja näytelmiä, jotka ovat saavuttaneet lukijoiden ja yleisön suosion. Monet näistä teoksista ovat ansainneet Leninin palkinnon, mutta kansan henkistä elämää luomistyöllään rikastuttaneiden kirjailijoiden, kuvanveistäjien, teatteri, ja elokuvatyöntekijöiden, muusikkojen ja taiteilijoiden piiri on tietenkin huomattavasti laajempi kuin palkinnon saaneiden luettelo.

On hyvin tärkeää, että aikamme, maamme kommunistisen rakennustyön probleemit ovat tulleet neuvostoliit-

tolaisen kirjallisuuden ja elokuvataiteen, teatteri- ja kuvaamataiteen, musiikin ja kuvanveistotuotteiden hallitsevaksi sisällöksi.

Eri sukupolvien taiteilijat yrittävät ymmärtää paremmin ja kuvata värikkäästi aikalaistamme. Tällä alalla suoritetaan tarmokkaita etsiskelyjä ja rinnan luovan työn voittojen kanssa sattuu myös epäonnistumisia. Haluamme tietenkin, että epäonnistumisia olisi mahdollisimman vähän. Näemme neuvostokulttuurin menestyksellisen kehityksen takeen siinä, että luomistyötä tekevä sivistyneistömme pitää työssään ohjeena samoja tarkoituksia ja tehtäviä kuin koko neuvostokansa ja sen kommunistinen puolue.

Laajalle valtakunnalliselle, eikä yksistään valtakunnalliselle, vaan myös kansainvälisellekin areenalle on viime vuosina ilmestynyt paljon uusia liittotasavaltojen taidetyöntekijäin lahjakkaita teoksia. Meillä ei ole ainoatakaan tasavaltaa, joka ei voisi olla ylpeä suuremoisista saavutuksistaan ja huomattavista lahjakkuuksista taiteen ja kirjallisuuden eri aloilla. Sosialististen Neuvostotasavaltojen Liiton veljesperheeseen kuuluvien kansojen kulttuurit ovat kansallisia ja sen vuoksi muodoltaan äärimmäisen moninaisia, mutta ne muodostavat samalla sosialistiselta sisällöllään yhtenäisen kulttuurin, jota elähdyttää kommunistisen rakennustyön henki, yhteinen huoli suuren monikansaisen synnyinmaamme menestyksestä ja kukoistuksesta.

Neuvostoliiton kommunistinen puolue on aina huolehtinut ja on vastedeskin huolehtiva kirjallisuuden ja taiteen kehityksestä. Puolue on aina ohjannut ja on vastedeskin ohjaava luovan työn tekijäin järjestöjä ja laitoja antaen niille kaikkea mahdollista tukea ja apua. Puolue vastustaa hallinnollista määräilyä ja mielivaltaisia ratkaisuja taidetta ja kirjallisuutta koskevissa asioissa. Samalla me pidämme ohjeenamme taiteen puoluekantaisuuden periaatetta, luokka-assennoitumista arviossamme kaikesta, mitä kulttuurin alalla tapahtuu. Muistamme aina V. I. Leninin sanat, että ”kirjallisuus-

alan pitää muodostua yhteisen proletaarisen asian osaksi...”

Puolue tulee aina tukemaan taidetta ja kirjallisuutta, joka julistaa uskoa ihanteisiimme ja käy leppymätöntä taistelua kaikkia meille vieraan ajatusmaailman ilmauksia vastaan.

Sosialistinen taide on syvästi optimistista ja elämänmyönteistä. Se osaa teräväkatseisesti havaita uuden ja edistyksellisen elämässämme, kuvata lahjakkaasti ja värikkäästi sen maailman kauneutta, jossa elämme, uuden yhteiskunnan kansalaisten päämäärien ja ihanteiden suuruutta. Tämä ei tietenkään merkitse, että pitäisi kirjoittaa vain hyvästä. Meillä on tunnetusti melkoisesti vaikeuksia ja puutteita, ja niiden totuudellinen arvosteleminen taideoksissa on hyödyllistä ja välttämätöntä, se auttaa neuvostoihmisiä niiden puutteellisuuksien voittamisessa.

Valitettavasti tavataan sepustajia, jotka kansan auttamisen asemesta valitsevat ammatikseen järjestelmämme mustaamisen, sankarillisen kansamme herjaamisen. Tällaisia on meillä tietysti vain harvoja yksilöitä. He eivät missään määrin ilmaise kansamme ja puolueeseemme erottamattomasti yhteenkuuluvan luovan sivistyneistömme tunteita eivätkä mietteitä. Luopureille ei ole kallista se, mikä on pyhää kaikille neuvostoihmisille – sosialistisen synnyinmaan edut. Täysin ymmärrettävästi neuvostokansa ei voi sivuuttaa tuollaisten henkilöiden häpeällistä toimintaa. Se kohtelee heitä siten kuin he ansaitsevat.

Puolue suhtautuu huomaavaisesti sivistyneistön tarpeisiin, se on aina tukenut ja tulee tukemaan tämän luomistyön liittoja ja yhtymiä. Alan työntekijäin järjestöissä ja laitoksissa, kustantamoissa, teattereissa ja elokuvaamoissa on luotava korkean vaativuuden, periaatteellisuuden ja taiteilijain kansaa kohtaan tunteman kansalaisvastuun ilmapiiri. Kirjallisuuden ja taiteen kehityksessä on tärkeä sija marxilais-leniniläisellä arvostelulla.

Neuvostotaiteilija osallistuu aktiivisesti taisteluun maailman vallankumouksellisen uudistamisen puolesta. Kehittäessään taiteellisen luomistyön muotoja ja metodeja kuvatkoon kirjallisuutemme ja taiteemme vastedeskin totuudellisesti kaikessa laajuudessa elämämme rikasta moninaisuutta ja innoittakoon se neuvostokansaa tämän titaanisessa työssä ja taistelussa ylevien, jalojen päämäärien saavuttamiseksi.

Toverit!

Kaikki, mitä maassamme on jo tehty neuvostoihmisten elin- ja kulttuuritason kohottamisen, tieteen ja valistuksen, kirjallisuuden ja taiteen kukoistuksen hyväksi, vahvistaa sitä yksinkertaista totuutta, että sosialismin päätavoitteena on ihmisen paras, hänen kaikinpuolinen kehityksensä. Nyt olemme tulleet sellaisiin lähtöasemiin, josta voimme nopeuttaa etenemistämme tätä tavoitetta kohti, viitoittaa ja ratkaista suurempia tehtäviä.

Tulevaisuudensuunnitelmissamme ei saa olla epärealistisia kohtia. Niiden on perustuttava Neuvostoliiton talouselämän mahdollisuuksien sekä maan tuotantovoimien kehityksessä saavutetun tason huomioonottoon. Nyt on kysymys siitä, että käytettäisiin noita mahdollisuuksia tehokkaasti hyväksi, lisättäisiin herkeämättä ihmisten tarvitsemien aineellisten ja henkisten rikkauksien vyöryä. Puolue ei sääli voimiaan tämän toteuttamiseksi. Kansan johdossa ja sen kanssa kommunistit tekevät kaikkensa, jotta neuvostoihmisten elämä kävisi vuosi vuodelta paremmaksi, vauraammaksi ja kulttuurisemmaksi. Pidämme tätä korkeana velvollisuutenamme, tämän vuoksi rakennamme kommunismia.

IV. NKP:n johtavan osuuden kasvu kommunistisessa rakennustyössä

1. Puolueen lujittuminen ja sen organisatorisen ja poliittisen toiminnan kohoaminen

Toverit!

Toimintakaudelle on ollut ominaista puolueen osuuden kasvu neuvostoyhteiskunnan elämässä, sen rivien lujittuminen, toimintamuotojen ja -menetelmien täydellistyminen, puolueen ja kansanjoukkojen yhteyksien lujittuminen ja kehittyminen. Leniniläinen kommunistinen puolueemme on neuvostoyhteiskuntamme johtava ja suuntaa-antava voima. Sen riveihin kuuluvat työväenluokan ja kaikkien työtätekevien parhaat edustajat, se noudattaa koko maailman työväenluokan taisteluhenkistä vallankumouksellista ideologiaa, marxismia-leninismiä, johtaa neuvostokansaa eteenpäin kommunismin rakentamisen tietä, ohjaa ja järjestää sosialistisen yhteiskunnan elämää, täyttää menestyksellisesti tehtäviään koko neuvostokansan opettajana, järjestäjänä ja poliittisena johtajana.

Puolueen poliittinen ja organisatorinen toiminta joukkojen keskuudessa ja neuvostokansan uhrautuva työ ovat turvanneet maan talouselämän jatkuvan kasvun ja neuvostoihmisten elintason kohoamisen, ne ovat suoneet mahdollisuuden lujittaa entisestään sosialistista valtiotamme ja kohottaa Neuvostoliiton kansainvälistä arvovaltaa.

Tärkeänä vaiheena puolueen ja maan elämässä oli NKP:n keskuskomitean lokakuun täysistunto (1964), joka toi julki puolueen horjumattoman pyrkimyksen kehittää ja noudattaa tinkimättä puolue-elämän leniniläisiä normeja ja johtamisen leniniläisiä periaatteita. Lokakuun täysistunnon päätösten mukaisesti korjataan puutteellisuuksia talous- ja puolue-elämän alalla sekä puolue-, neuvosto- ja talouselinten aiheettomaan uudelleenjärjestelyyn liittyviä virheitä.

Lokakuun täysistunnolla on ollut myönteinen vaikutus puolueen, sosialistisen valtion ja koko neuvostoyhteiskunnan elämän ja toiminnan kaikilla aloilla. Se ilmensi erinomaisella tavalla puolueen monoliittisuutta ja yhtenäisyyttä, sen poliittista kypsyyttä, taitoa rohkeasti ja päättävästi luopua kaikesta, mikä häiritsee etenevää liikettämme. Marxisin-leninisin suurella opilla aseistettuna ja luottaen syvästi joukkojen luoviin voimiin Neuvostoliiton kommunistinen puolue johtaa neuvostokansaa horjumatta kommunismin tietä.

Keskuskomitea toteaa suurella tyydytyksellä, että XXIII edustajakokouksen edellä pidetyt puoluekokoukset, -konferenssit ja edustajakokoukset hyväksyivät täydellisesti keskuskomitean lokakuun täysistunnon ja myöhempien täysistuntojen päätökset.

Puoluekokoukset, -konferenssit ja edustajakokoukset pidettiin poliittisesti korkealla tasolla kommunistien suuren aktiivisuuden merkeissä. Yksistään puolueen perusjärjestöissä käytti puheenvuoron lähes 2 300 000 puolueen jäsentä ja jäsenkandidaattia.

Suurimmalle osalle puheenvuoroja on ollut piirteellistä asiallisuus, saavutettujen tulosten ja työssä ilmenevien puutteiden syvälinen erittely ja voimistunut vaatavaisuus puolueen johtavia elimiä ja työntekijöitä kohtaan.

Puolueessa käyty vaalikamppailu osoitti erinomaisesti, että kommunistit kannattavat yksimielisesti NKP:n keskuskomiteaa ja ymmärtävät selvästi korkeat tehtävänsä ja velvollisuutensa.

Kommunistien aktiivisuuden kasvu ja puolueeseen kuulumattomien syvä kiinnostus kaikkeen puolueen toimintaan on ilmennyt muun muassa siinä, että NKP:n keskuskomitealle ja XXIII edustajakokoukselle on tullut kymmeniä tuhansia kirjeitä, joissa maamme työtätekevät lähettävät edustajakokouksen osanottajille sydämellisiä tervehdyksiä, toivottavat parhainta menestystä, esittävät puolueelle kiitoksen sanoja huomiosta kansan parasta kohtaan, esittävät ehdotuksia, neuvoja ja huomautuksia laajasta puolue- ja valtioelämää koskevasta kysymyspiiristä. Toverit, näitä neuvostoihmisten lämpimiä kirjeitä, joissa he kirjoittavat hartaimmista mielteistään ja pyrkimyksistään, ei voi lukea ilman syvää liikutusta.

Edustajakokouksen aineistojen valmistelussa on käytetty ja otettu huomioon lukuisia työtätekevien ehdotuksia ja toivomuksia. Puolueen sekä neuvosto-, talous-, ammattiliitto- ja nuorisoliittojärjestöjen johtavien elinten on toteutettava tulevassa toiminnassaan kommunistien ja puolueeseen kuulumattomien arvokkaat ehdotukset, neuvot ja huomautukset.

Toverit edustajat, pyydän saada edustajakokouksen nimissä lausua vilpittömät kiitokset puoluejärjestöille, työtätekevien yhteisöille, Neuvostoarmeijan ja laivaston sotilaille, kommunisteille, kaikille neuvostoihmisille, jotka ovat lähettäneet edustajakokoukselle kirjeitään ja vakuuttaa teille, että puolue suhtautuu mitä tarkkaavaisimmin heidän huomautuksiinsa, ehdotuksiinsa ja neuvoihinsa.

Toverit!

Neuvostoliiton kommunistisessa puolueessa on nykyään 12 471 000 jäsentä ja jäsenkandidaattia. Sen rivit ovat toimintakaudella kasvaneet 2 755 000:lla. NKP:n rivien kasvu kuvastaa puolueen korkeaa arvovaltaa sekä neuvostokansan rajatonta luottamusta puolueeseensa.

Olemme ylpeitä miljoonista tovereistamme — kommunisteista, jotka kommunistisen rakennustyön kaikilla lohkoilla saattavat joukkojen keskuuteen puolueen aat-

teita, kulkevat neuvostomaan työtätekevien eturiveissä. Monimiljoonainen kommunistinen armeija antaa kaikki voimansa, tietonsa ja organisatoriset kykynsä synnyinmaan mahdin lujittamisen, suuren vallankumouksellisen asiamme hyväksi.

Saanen selostaa puolueen laadullista kokoonpanoa.

NKP:n jäsenistö

(Tammikuun 1 p:nä 1966, prosentteina)

a) yhteiskunnallinen asema:		b) puolueessaoloaika:	
työläisiä	37,8	alle 10 vuotta	47,1
talonpoikia		10—30 vuotta	47,3
(kolhoosilaisia)	16,2	yli 30 vuotta	5,6
toimihenkilöitä ja muita	46,0		
c) ikä:		d) sivistystaso:	
alle 25-vuotiaita	6,2	korkeakoulu- ja vajaa korkea-	
26—40-vuotiaita	46,8	koulusivistys	18,2
41—50-vuotiaita	24,9	keskisivistys	30,9
yli 50-vuotiaita	22,1	vajaa keski-sivistys	27,5
		alkeiskoulu-sivistys	23,4

Kuten esitetyistä tiedoista ilmenee, puolueessamme ovat enemmistönä työläiset ja kolhoosilaiset. Puolueen jäsenkandidaateiksi hyväksytytjen määrässä työläisten prosenttiluku on viime vuosina kasvanut. XX ja XXII edustajakokouksen välillä hyväksytyistä puolueen jäsenkandidaateista oli työläisiä 40,6 prosenttia, mutta kyseisellä toimintakaudella heitä oli 47,6 prosenttia.

Työväenluokan tulee olla puolueen sosiaalisessa kookoomuksessa vastakin johtavassa asemassa.

Puolueeseen liittyneistä toimihenkilöistä on yli kaksi kolmannelta insinöörejä ja muuta teknistä sivistyneistöä, kansantalouden eri alojen spesialisteja. Joka toisella kommunistilla on keskikoulusivistys, vajaa korkeakoulutai korkeakoulusivistys.

NKP:n kokoonpano on merkittävä myös jäsenenäoloajan suhteen. Näemme siinä puolueen veteraaneja jotka ovat osallistuneet kolmeen vallankumoukseen, kommunisteja jotka ovat karaistuneet maan teollistamisen ja maatalouden kollektivisoinnin, synnyinmaan suurten sosialististen uudistusten puolesta käydyissä taisteluissa. Näemme siinä myös ne, jotka pyhittivät elämänsä puolueelle Suuren isänmaallisen sodan ankeina vuosina ja sodan jälkeen olivat kohottamassa neuvostosynnyinmaata tuhasta ja raunioista. Poliittisten taistelijoiden yhtenäisessä armeijassa he kaikki rakentavat nykyään aktiivisesti kommunistista yhteiskuntaa.

Puolueen laadullisesta kokoomuksesta kuvastuu selvästi, että siihen kuuluu rinnan vanhoja ja nuoria kommunisteja. Enemmän kuin puolet NKP:n jäsenistä ja jäsenkandidaateista on alle 40-vuotiaita. V. I. Lenin oli aina ylpeä siitä, että puolueeseemme liittyy nuorisoa. Hän piti sitä ilmauksena sukupolvien kiinteästä yhteydestä, puolueen vallankumouksellisen hengen ja sen taisteluperinteiden jatkuvuudesta.

NKP:n historiallinen osuus sosialismin suurissa voitoissa ja sen korkea arvovalta herättävät luonnollisesti monissa neuvostoihmisissä halua yhdistää aatteellisesti ja järjestöllisesti elämänsä puolueen elämään ja pyhittää itsensä vallankumoukselliselle taistelulle yhteiskunnallisen uudistamisen, kommunismin voiton puolesta. Jokaiselle puolueeseen liittyvälle asetetut korkeat vaatimukset johtuvat puolueen valtavasta vastuusta neuvostokansaa kohtaan.

Keskuskomitea on viime aikoina tarkastanut useiden puoluejärjestöjen työtä ja todennut, että eräissä oli lievennetty NKP:hen liittyville esitettyjä vaatimuksia. Yksityiset puoluekomiteat olivat ohjanneet puoluejär-

jestöjä jouduttamaan jäseneksiottoa, minkä tuloksena puolueeseen oli päässyt valmentumattomia henkilöitä. Nyt tämä tilanne korjautuu.

Puolueen, sen kaikkien järjestöjen elämän laiksi on muodostuttava sen, että huolehditaan puolueen rivien puhtaudesta, siitä, että jokainen kommunisti kantaisi kunniallaasti leniniläisen puolueen jäsenen ylevää nimeä ja osoittaisi olevansa sen arvoinen. V. I. Lenin sanoi, että on parempi, jos kymmenen työskentelevää on nimittämättä itseään puolueen jäseneksi kuin että yhdellä lörpöttelijällä olisi oikeus puolueen jäsenyyteen.

Puolueen jatkuva lujittaminen vaatii ehdottomasti puolueen perustan muodostavien perusjärjestöjen taistelukunnan tehostamista. Puolueen perusjärjestöt laajoina työosastojärjestöjen ja puolueeryhmien verkkoineen esittävät ratkaisevaa osaa puolueen politiikan käytännöllisessä toteuttamisessa, kommunistien kasvattamisessa, ne liittyvät puolueen ja joukot toisiinsa, toimivat siellä, missä välittömästi rakennetaan ja luodaan uutta. Puolueessa on nykyään yli 320 000 perusjärjestöä; niitä on melkein joka tuotantolaitoksessa ja virastossa.

Puolueen koko elämä, sen saavutukset ja puutteet, kaikki, mikä ilahduttaa ja pahoittaa mieltämme, kuvastuu puolueen perusjärjestöjen toiminnassa. Niissä tavallisesti syntyy paljon uutta, mikä usein koituu koko puolueen hyödyksi. Samalla ne joutuvat tekemisiin myös kielteisten ilmiöiden kanssa, kamppailemaan niitä vastaan. Puolueen perusjärjestöjen tulee ottaa oikealla tavalla huomioon ihmisten yksilölliset luonteenpiirteet, heidän tarpeensa, vaatimuksensa, kykynsä ja suhtautumisensa asiaan. Juuri siksi perusjärjestöjen ja puolueemme aktiivien — puolueen perusjärjestöjen sihteerien ja puolueeryhmien järjestäjien — suuren osaston toiminta on monitahoista ja vaikeaa.

Kaikki puolue-elimet ovat velvolliset pitämään perusjärjestöjä herpaantumatta huomionsa kohteena. On välttämätöntä, että puoluekomiteoilla olisi jatkuvasti yhteys perusjärjestöihin, että piiri-, kaupunki-, aluekomiteoiden

ja liittotasavaltojen kommunististen puolueiden keskuskomiteoiden johtavat työntekijät kävisivät säännöllisesti puoluejärjestöissä, keskustelisivat ja neuvottelisivat kommunistien kanssa ja pitäisivät heille selostuksia.

Puolueen perusjärjestöjen tulee toimia kommunistien ja puolueeseen kuulumattomien kasvattamiseksi korkean aatteellisuuden hengessä, siinä hengessä, että he oppivat suhtautumaan tunnollisesti velvollisuuksiinsa ja ymmärtämään syvällisesti NKP:n politiikkaa. Puoluejärjestöt ovat velvolliset kohottamaan entistä korkeammalle tasolle joukkojen keskuudessa tapahtuvan poliittisen ja organisatorisen toiminnan, kehittämään työtätekevien luovaa aktiivisuutta taistelussa uuden viisivuotissuunnitelman menestykselliseksi täyttämiseksi, huolehtimaan herkeämättä työläisten, kolhoositalonpoikien ja sivistyneistön työ- ja elinolojen parantamisesta.

Kaikki tietävät hyvin, kuinka suuri osuus puolueen aluepiiri-, alue-, kaupunki- ja piirikomiteoilla on puolueen politiikan ja toimenpiteiden käytännöllisessä toteuttamisessa kunkin toimintakentällä. Voimme edustajakokouksessa todeta tyydytyksellä, että NKP:n keskuskomitean marraskuun täysistunto (1964) yhdisti alueiden teollisuus- ja maaseutu-puoluejärjestöt yhteen palauttaen siten ennalleen puolueen leniniläisen rakenneperiaatteen ja korjaten tässä tehdyt vakavat virheet. Maaseudulla on muodostettu uudelleen myös puolueen piirikomiteat, jotka ovat lyhyessä ajassa muodostuneet jälleen vankasti puolueen politiikan taistelukykyisiksi ja arvovaltaisiksi toteuttajiksi maaseudulla.

Toverit!

Puolueen ja sen kaikkien johtavien elinten on kiinnitettävä jatkuvaa huomiota puolueen sisäisen demokratian tinkimättömään noudattamiseen ja johdonmukaiseen kehittämiseen. NKP:n keskuskomitea on viime aikana suorittanut useita tätä tarkoittavia tärkeitä toimenpiteitä. Demokraattisen sentralismin periaatteen entistä laajempi soveltaminen on saanut ilmauksensa kollektiivista johtamista edellyttävän periaatteen jatkuvassa lujittami-

sessä keskuksessa ja alajärjestöissä, NKP:n keskuskomitean täysistuntojen sekä paikallisten puolue-elinten täysistuntojen osuuden kohottamisessa, täydellisen luottamuksen osoittamisessa toimitsijoita kohtaan sekä puolueen sisäisen tiedotustoiminnan parantamisessa.

On välttämätöntä, että NKP:n keskuskomitean puhe-miehistön jäsenet ja varajäsenet, keskuskomitean sihteeri ja jäsenet, hallituksen jäsenet, ministerit ja muut johtavat työntekijät tekisivät puolueaktiiveille, kommunisteille ja työtätekeville säännöllisesti selostuksia ja esitelmiä taloudellisen rakennustyön ja kulttuurielämän sekä maan sisäisen ja kansainvälisen elämän ajankohtaisista problemeista.

On suhtauduttava huomaavaisemmin ja kunnioittavammin kommunistien mielipiteeseen ja ehdotuksiin; luotava olosuhteet laajalle arvostelulle ja itsearvostelulle, jotta puoluejärjestö voisi ajoissa oikaista jokaista kommunistia, joka rikkoo puolueen sääntöjä, ja ehkäistä työssä ilmenevien puutteellisuuksien paisumisen. Arvostelun ahdistajat on saatettava mitä ankarimpaan edesvastuuseen.

Puoluedemokratian kehittäminen edellyttää samalla puoluekurin kaikkinaista lujittamista. Nämä molemmat puolet liittyvät erottamattomasti toisiinsa. Rajaton demokratia, mielipiteiden vapaus kaikkien kysymysten käsittelyssä ja rautainen kuri sen jälkeen, kun päätös on enemmistön tahdosta tehty — se on puolueen ehdoton laki. Ja meidän on vaalittava, että sitä noudattaisivat tinkimättä kaikki kommunistit riippumatta siitä, missä he työskentelevät ja mikä asema heillä on.

Tehtävänä on kohottaa jokaisen kommunistin vastuuntuntoa järjestönsä ja koko puolueen asiantilasta, olla vaativaisia kaikkien puolueenjäsenten suhteen, olla sallimatta liberalismia niihin nähden, jotka rikkovat puolue- ja valtiokuria, unohtavat puoluevelvollisuutensa ja katsovat, että puoluejäsenyyden on annettava heille jonkinlaisia etuoikeuksia.

Puoluedemokratian kaikkalainen kehittäminen on omiaan lujittamaan edelleenkin puoluetta, laajentamaan ja lisäämään puolueemme arvovaltaa.

Toverit!

Taloudellisen ja sivistyksellisen rakennustyön mitat ovat nykyään laajempia ja ulkopoliittiset tehtävät mutkikkaampia kuin koskaan ennen. Näissä olosuhteissa on ratkaiseva merkitys puolueen ja valtion johtavien työntekijäin oikealla esiinnostamisella ja kasvattamisella.

Puolue on kasvattanut ja nostanut johtotyöhön monimiljoonaisen armeijan aatteellisesti karaistuneita, hyvin koulutettuja ja tarmokkaita työntekijöitä, jotka toteuttavat puolueen linjaa järjestelmällemme ominaisella pontevuudella ja asiallisuudella. Johtavan työntekijäkunnan laadullinen kokoomus on viime vuosina tuntuvasti parantunut. Valtaosa puoluekaadereista on kokeneita työntekijöitä, jotka ovat käyneet läpi hyvän poliittisen ja organisatorisen toiminnan koulun. Se on kommunistisen puolueen aikaansaannos, ja puolue on oikeutetusti ylpeä työntekijöistään.

Työntekijäin valintaan, esiinnostamiseen ja kasvatukseen ovat kuitenkin vaikuttaneet kielteisesti ne puolue-, neuvosto- ja talouselinten tavantakaiset uudestijärjestelyt, joita viimeksi kuluneina vuosina on toimitettu. Niiden yhteydessä on tavallisesti siirrelty ja vaihdettu aiheettomasti työntekijöitä, mikä on herättänyt heissä epävarmuutta, estänyt heitä tuomasta täydellisesti esiin kykynsä ja luonut maaperää edesvastuuttomuudelle.

Nykyään meillä on todella ehtymättömät mahdollisuudet asettaa puolue- ja valtioelinten sekä talous- ja kansalaisjärjestöjen johtoon taitavia järjestäjiä, joilla on perusteellista asiantuntemusta ja jotka nauttivat arvovaltaa kommunistien ja puolueeseen kuulumattomien keskuudessa. Asian edut vaativat nostamaan rohkeammin esiin nuoria, tarmokkaita työntekijöitä. Samalla on kuitenkin aina muistettava, että vanhat ja nuoret kaaderit on yhdistettävä oikealla tavalla toisiinsa. On nostettava aktiivisemmin johtotyöhön tovereita, jotka ovat

saaneet runsaasti kokemusta käytännöllisestä puolue-työstä.

Työntekijäin valinta ja kasvatustyö on nostettava puolueen ja valtion yleisten tehtävien tasolle. Kaikkien, sekä ylimpien että alimpien puolue-elinten huomio on keskitettävä perusasiaan: työntekijöiden valintaan, esiinnostamiseen ja kasvatukseen, puolueen ohjeiden täytäntöönpanon tarkastukseen sekä puoluejärjestöjen ja valtiokoneiston toiminnan parantamiseen.

On paranettava tuntuvasti puolue-, neuvosto- ja taloustyöntekijäin valmennusta ja lisävalmennusta. Johtavien työntekijäin toimintapätevyys sekä aatteellisen ja teoreettisen tietotason kohottamiseksi on keskuksessa samoin kuin eri paikkakunnillakin muodostettava laaja vakituisten kurssien verkko ja parannettava puolueen oppilaitosjärjestelmää.

Elämä vaatii puolue- ja valtioelimiä parantamaan niin ikään kansantalouden spesialistien sijoittelua ja käyttöä.

Työntekijäin valinta ja nostaminen edellyttävät ehdottomasti, että valvotaan alituisen, kuinka työntekijät noudattavat puolueen ja hallituksen ohjeita ja johtavat heille uskottua toimialaa. Hyvin järjestetty toimeenpanon tarkastus on työntekijäin oikean kasvatuksen tärkeimpiä keinoja. Sen tulee tapahtua säännöllisesti, auttaa poistamaan virheet ja löytämään parhaat, oikeimmat ratkaisut asetettuihin tehtäviin. Aluekomiteoiden, aluepiirikomiteoiden ja liittotasavaltojen kommunististen puolueiden keskuskomiteoiden on tehtävä säännöllisesti selkoa toiminnastaan NKP:n keskuskomitealle ja puolueen piirikomiteoiden ja kaupunkikomiteoiden aluekomiteoille, aluepiirikomiteoille ja liittotasavaltojen kommunistisen puolueiden keskuskomiteoille. On kohotettava NKP:n keskuskomitean yhteydessä olevan puoluekontrollikomitean ja puolueen paikalliselinten puoluekomissioiden osuutta valvottaessa, noudattavatko kommunistit asian vaatimalla tavalla puolue- ja valtiokuria.

Toverit!

Kommunistisen puolueen voima on puolueen ja kansan yksimielisyydessä. Puolue katsoo velvollisuudekseen lujittaa yhteyksiään kansanjoukkoihin, kehittää sosialistista demokratiaa ja parantaa valtio- ja kansalaisjärjestöjen toimintaa.

Neuvostovaltiojärjestelmän sosialistinen demokraattisuus on olennoitunut parhaiten Työätekevien edustajien **neuvostoissa**, jotka ovat sekä valtiiovallan elimiä että kansamme laajimpia yhteiskunnallisia joukkojärjestöjä. Paikallisneuvostojen tehtävänä on parantaa kansanvalistustyötä, terveydenhuoltoa, sosiaalihuoltoa sekä kauppa-toimintaa ja yhteisruokailun järjestelyä, neuvostoihmisten kulttuuri- ym. palvelua sekä huolehtia vieläkin tarkokkaammin kaupunkien, kylien ja asutuskeskusten ajanmukaistamisesta ja asuin- ja tienrakennustoiminnasta.

Neuvostojen toimintaa tulee parantaa niiden jatkuvan demokratisoinnin pohjalta. On kohotettava entisestään Työätekevien edustajien neuvostojen istuntojen merkitystä, myönnettävä paikallisneuvostolle enemmän itsenäisyyttä talous-, finanssi- ja maakysymysten ratkaisussa, paikallisen teollisuuden tuotantolaitosten johtamisessa, väestön sosiaali- ja kulttuuripalvelun alalla sekä aktivoitava vakinaisesti toimivien valiokuntien työtä, pidettävä huoli siitä, että edustajat tekevät säännöllisesti selkoa toiminnastaan valitsijoille. On päästävä käytännössä siihen, että Neuvostoliiton ministerineuvosto selostaa toimintaansa Neuvostoliiton korkeimman neuvoston istunnoissa ja liittotasavaltojen ministerineuvostot sekä aluepiirien, alueiden, kaupunkien ja piirien toimeenpanevat komiteat työätekevien edustajien vastaavien neuvostojen istunnoissa. Tärkeämmät lakiehdotukset ja muut aktit on esitettävä koko kansan käsiteltäviksi.

Neuvostoliiton korkeimman neuvoston ja liittotasavaltojen korkeimpien neuvostojen on tehostettava toimintaansa neuvostolainsäädännön kehittämisen ja lakien

toimeenpanon tarkastuksen alalla ja esitettävä istuntojen käsiteltäväksi enemmän taloudellisen, yhteiskunnallisen, kulttuurirakennustyön ja valtiorakennustyön kysymyksiä. Neuvostoliiton korkeimman neuvoston sekä liittotasavaltojen korkeimpien neuvostojen jäsenten toiminta on saatava aktiivisemmaksi. Sitä voitaisiin mahdollisesti edistää muodostamalla Neuvostoliiton korkeimman neuvoston kamareiden uusia vakinaisia valiokuntia.

Puolue-elinten on tehtävä täydellisesti loppu neuvostoelinten pikkumaisesta holhouksesta ja siitä käytännöstä, että ne suorittavat neuvostoelinten tehtäviä, sillä se synnyttää työntekijöissä edesvastuuttomuutta ja saamattomuutta. Puoluejärjestöjen velvollisuus on kehittää kaikin keinoin neuvostojen aktiivisuutta, tukea niiden aloitteellisuutta, huolehtia vakinaisesti neuvostojen työntekijäin valinnasta ja nostamisesta sekä sosialistisen demokratian periaatteiden noudattamisesta ja jatkuvasta kehittämisestä.

Neuvostojen toiminnan menestyksellisyys riippuu lähinnä laajojen kansanjoukkojen osallistumisesta niiden työhön. Siinä suhteessa on tärkeä merkitys kansanvalvontaelimillä.

Puoluejärjestöjen on ohjattava säännöllisesti kansanvalvontaelinten toimintaa sekä autettava ja tuettava niitä kaikin keinoin.

Soveltaessaan yhä laajemmin demokraattisia periaatteita valtiollisessa rakennustyössä puolue lähtee siitä, että neuvostoelinten kaiken toiminnan ja kansalaisten laajan asiallisen osallistumisen maan asioiden hoitoon tulee pohjautua sosialistisen laillisuuden äärimmäisen tiukkaan noudattamiseen. Neuvostolait, joissa olennoivat elämän oikeiksi osoittamat sosialistisen oikeusjärjestyksen normit, ovat kaikkien työtätekevien tahdon ilmaus. Niiden läpikäyvä ajatuksena on huolenpito kansasta ja ne varjelevat luotettavasti yhteiskuntajärjestelmäämme sekä neuvostokansalaisten etuja ja oikeuksia. Miliisi- ja prokuraattorilaitos sekä oikeuseli-

met tekevät paljon sosialistisen laillisuuden lujittamiseksi. Valtion turvallisuuselimet ja rajavartijamme toimivat valppaasti paljastaen ja ehkäisten imperialististen tiedustelulaitosten ja niiden asiamiehistön hankkeet.

Toverit!

Neuvostovaltion erittäin tärkeänä tehtävänä on huolehtia alituisesti maanpuolustuksen ja maineikkaiden aseellisten voimiemme mahdin lujittamisesta. Neuvostorarmeija osoitti niin kansalaissodan vuosina kuin myös neuvostokansan Suuren isänmaallisen sodan raskaiden koettelemusten vuosina olevansa maamme työväenluokan, talonpoikaiston ja sivistyneistön arvon mukainen luomus. Neuvostosotilaat ovat puolustaneet sankarillisesti synnyinmaan vapautta ja riippumattomuutta.

Talouden, tieteen ja tekniikan kehityksessä saavutettu menestys on tehnyt mahdolliseksi varustaa armeijan ja laivaston nykyaikaisilla ohjuksilla ja ydinaseilla sekä muilla uusinta mallia olevilla taisteluvälineillä. Neuvostojoukkojen aseistus on ajan vaatimusten tasalla ja niiden lisääntynyt isku- ja tulivoima on kyllin riittävä minkä hyvänsä hyökkääjän murskaamiseen.

Emme saa unohtaa sitä mahdollisuutta, että neuvostokansa joutuu vastaisuudessa uusiin koettelemuksiin. Nykyinen vaikea ja jännittynyt kansainvälinen tilanne vaatii meiltä herpaantumaton valppautta. Puolue katsoo välttämättömäksi kehittää edelleen maanpuolustuksen tarkoituksia palvelevaa teollisuutta ja parantaa raketti- ja ydinaseita sekä kaikkia muita teknisiä taisteluvälineitä. Sitä vaatii synnyinmaamme turvallisuus.

On parannettava väestön suojelua sekä patrioottista maanpuolustustoimintaa työtätekevien ja varsinkin nuorison keskuudessa, lujitettava tuotanto- ja oppilaitosten, kolhoosien ja neuvostotilojen kollektiivien yhteyksiä joukko-osastoihin ja joukkoyksikköihin sekä huolehdittava paremmin neuvostorarmeijan sotilaista ja upseereista ja heidän perheistään. Koko puolueen ja neuvostomaan kaikkien yhteiskuntapiirien on huolehdittava siitä vakituisesti.

Kommunistinen puolue, neuvostohallitus ja kansamme arvostavat korkealle sotamiesten, matruusien, ali-päälyllystön, upseerien, kenraalien ja amiraalien kunnia-kaan ja raskaan työn, pitävät syvästi aseellisista voimistaan ja ovat ylpeitä niiden taistelumaineesta. Puolue tulee vastedeskin tehostamaan kaikin keinoin Neuvostoliiton puolustuskuntoa, lisäämään Neuvostoliiton aseellisten voimien mahtia ja pitämään armeijan taisteluvalmiuden tasolla, joka turvaa neuvostokansan rauhanomaisen työn.

Toverit!

Suuri merkitys kommunistisen rakennustyön tehtävien ratkaisussa on **ammattiliitoilla**, joiden riveihin kuuluu n. 80 miljoonaa jäsentä. Ammattiliitot kommunismin kouluina saavat toiminnassaan nykyaikana uutta sisältöä.

Tuotantolaitosten oikeuksien ja taloudellisen itsenäisyyden laajentaminen sekä taloudellisen kannustamisen periaatteen johdonmukainen soveltaminen lisäävät tunnustavasti ammattiliittojen vastuuta valtiosuunnitelman täytöstä, tuotannon teknisestä parantamisesta sekä laajamittaisesta keksijäin ja tuotannon uusintajain toiminnasta. Niillä tulee olemaan entistä suurempi merkitys työtätekevien luovan aktiivisuuden kehittämisessä, työtätekevien mukaansaamisessa tuotannon johtoon sekä sosialistisen kilpailun ja kommunistisen työn liikkeen kehittämisessä.

Ammattiliittojen tulee aina keskittää huomionsa sellaisiin kysymyksiin kuin työtätekevien poliittiseen kasvatukseen, työn järjestelyn ja palkkajärjestelmän parantamiseen, työläisten ammattitaidon kohottamiseen, työterveyshuoltoon sekä työnsuojeluun. Ammattiliittojen on huolehdittava joka päivä työtätekevien palvelusta sekä asuntojen ja lastenhoitolaitosten rakennussuunnitelmien täytöstä.

Ammattiliittojen toiminnan parantamisen ehdottomana edellytyksenä on se, että puolue johtaa niitä paremmin, että puoluejärjestöt kiinnittävät enemmän huo-

miota ammattiliittotyöntekijäin valintaan ja kasvatukseen ja tukevat ammattiliittojärjestöjen esittämiä ehdotuksia.

Neuvostoyhteiskunnan aktiivisia rakentavia voimia ovat **leniniläinen kommunistinen nuorisoliitto**, johon kuuluu noin 23 miljoonaa nuorta, sekä sen johtama erinomainen neuvostonuoriso. Puolue on oikeutetusti ylpeä siitä, että se on kasvattanut kokonaisia sukupolvia rajattoman uskollisiksi kommunismin suurille ihanteille. Puolue pitää nuorisoliittoa neuvostonuorison taisteluhenkisenä etujoukkona, luotettavana reservinään. Kommunistinen nuorisoliitto on kaikkina aikoina ja yhteiskuntamme joka elämän- ja kehitysvaiheessa varjellut pyhästi ja noudattanut sitä perinnettä, että on seurannut kaikessa kommunistista puoluetta ja ollut sen varma ja luotettava apulainen.

Nuorisoliittolaiset, neuvostomaan nuoret suhtautuvat hyvin vastuuntuntoisesti ja tietoisesti kansan ja valtion kohtaloihin. Polvesta toiseen siirtyvät perinteet ja vallankumouksellisten perinteiden valtava voima tulevat kirkkaasti ilmi nuorison teoissa ja sen ylevissä aatteellisissa pyrkimyksissä. Nuoriso — jättimäisten voimallistosten, rautatielinjojen ja uusien kaupunkien rakentajat, uudismaiden raivaajat ja avaruuden ensimmäiset valloittajat — on kirjoittanut loistavia sivuja synnyinmaamme historiaan uroteoillaan työn rintamalla.

Kuluu vuosia, ja jälkipolvemme tulevat ylistämään nykyisten sukupolvien sankaruutta ja määrätietoisuutta taistelussa sosialismin ihanteiden toteuttamiseksi maapallolla.

Nuorisossa on tulevaisuutemme. Me haluamme, että se tuntisi vallankumoustemme ajallisen yhteyden, oppisi käsittämään elämän koko syvyyden ja monimutkaisuuden ja tajuamaan merkityksensä kommunismin rakentamisessa ja vastuunsa siitä. Neuvostonuorisolle on ominaista vallankumouksellinen romantiikka, johon sisältyy työrintamalla suoritettuja urotekoja, inhimillistä jaloutta ja yleviä aatteellisia ihanteita, valmius puolus-

taa synnyinmaata kaikkia vihollisten hyökkäyksiä vastaan.

Puolue ja kansa uskovat nuorison luoviin voimiin. Me tahdomme nuorisomme tekevän joka päivä synnyinmaallemme hyödyllisiä konkreettisia tekoja. Neuvostomaan nuoret vastaavat hyvin herkästi kaikkiin puolueen ja hallituksen vetoamuksiin.

Samalla elämä asettaa suuria vaatimuksia nuorisoliiton toiminnan sisällölle, kaikelle nuorisotyölle. Maassamme on runsaasti järjestöjä ja laitoksia, joiden tehtävänä on huolehtia varttuvan polven kasvatuksesta. Mutta ne toimivat usein erillään toisistaan. Kuitenkin on otettava huomioon se, että maamme on kuvaannollisesti sanoen nuorison maa, sillä puolet sen väestöstä on alle 26-vuotiaita. Sen vuoksi on äärimmäisen tärkeää, että puolue, nuorisoliitto ja kaikki muut järjestöt kiinnittävät enemmän huomiota nuorison kasvatukseen. Tärkeimpänä tehtävänä puolue- ja nuorisoliittojärjestöjen työssä on nuorison aatteellisen kasvatuksen parantaminen ja sen sisällön ja muotojen rikastaminen. Se on mainio asia, että nuorisoliittolaiset ja nuoriso yleensä tekee niin innokkaasti työtä rakennustyömailla ja osallistuu muiden taloudellisten tehtävien ratkaisuun. Mutta samalla on muistettava, että tärkeintä nuorisoliiton toiminnassa on nuorison kasvatusta.

On myönnettävä, että nuorison keskuudessa harjoitettussa aatteellisessa kasvatustyössä on puutteita. On puolue- ja nuorisoliittojärjestöjä, jotka eivät aina ota huomioon sitä, että nykyinen nuori polvi ei ole käynyt läpi sitä ankaraa vallankumoustaistelun koulua eikä saanut sitä karaistusta, jotka ovat tulleet vanhemman sukupolven osaksi. Eräät nuorista pyrkivät vetäytymään syrjään kuumeisesti sykkivästä elämästä, haluaisivat olla toisten elätettävinä, vaativat valtiolta apua, mutta unohtavat omat velvollisuutensa yhteiskuntaa ja kansaa kohtaan. Porvariston ideologit ja vihollisemme kiinnittävät huomionsa juuri tällaisiin karaistumattomiin ja kaikkinaiselle ideologiselle tartunnalle alttiisiin henki-

löihin ja pyrkivät käyttämään heitä hyödykseen. Sellaisia meillä on onneksi kuitenkin vain harvoja.

Puolueen ja nuorisoliiton kaiken aatteellis-poliittisen työn tulee kehittää ja lujittaa nuoren polven marxilais-leniniläistä itsetajuntaan, opettaa se suhtautumaan luokkakantaisesti kaikkiin elämänilmiöihin ja kasvattaa se uskolliseksi kommunistisen puolueen asialle. Juuri siinä on se suurenmoinen voima, joka saa nuorison huolehtimaan yhä enemmän valtiostaan ja sosialismin suurenmoisten aikaansaannosten suojelusta ja puolustuksesta. Samalla se on tehokas ase taistelussa porvarillisen ideologian ja moraalin vaikutusta vastaan.

Puoluejärjestöjen on parannettava nuorisoliiton johtamista, kasvatettava kärsivällisesti ja huomaavaisesti nuorisoliiton työntekijöitä ja perehdytettävä heidät poliittisessa ja järjestötyössä saamaansa kokemukseen. Nuorisoliittojärjestöissä on lisättävä puolueen jäsenten määrää. Ei voida katsoa oikeaksi sellaista asiointilaa, että kahdesta ja puolesta miljoonasta alle 30-vuotiaasta kommunistista nuorisoliitossa toimii vain noin 280 000. On saatava nuoret kommunistit osallistumaan aktiivisemmin nuorisoliittojärjestöjen toimintaan ja katsottava se heidän tärkeimmäksi puoluetehtäväkseen. Meidän on asetettava suurempia vaatimuksia itse nuorisoliittojärjestöjen toiminnalle sisällön kannalta. Neuvostoliiton leniniläisen kommunistisen nuorisoliiton riveissä on lujitettava järjestyneisyyttä ja kurinalaisuutta sekä parannettava kasvatustyön muotoja ja menetelmiä. Nuorisoliiton on tehostettava toimintaansa lasten keskuudessa ja ryhdyttävä toimenpiteisiin pioneerijärjestön toiminnan parantamiseksi. Myös ammattiliitto-, urheilu- sekä kulttuuri- ja valistuslaitosten samoin kuin tuotantolaitosten, rakennustyömaiden, kollektiivitalouksien ja neuvostotilojen johtohenkilöidenkin tulee kiinnittää yhdessä nuorisoliiton kanssa huomattavasti enemmän huomiota nuorison kasvatukseen.

Puolue luottaa leniniläisen nuorisoliiton, neuvostonuorison voimaan ja mahdollisuuksiin ja on uskonut ja us-

koo sille myös vastedes suuria ja vastuullisia tehtäviä.

Koko puolueemme kunnia-asiana on kasvattaa nuoriso vallankumouksellisen aikakautemme arvoiseksi. Niin kuin äiti vaalii hellästi lapsiaan, niin myös puolueen on kasvatettava nuorta polvea, suuren synnyinmaamme toivoa ja tulevaisuutta, kasvatettava henkisesti voimakkaita, järkähtämättömiä ja uhrautuvia suuren asian puolustajia.

2. Eräistä NKP:n sääntöjen muutoksista

Toverit!

XXII edustajakokouksen hyväksymät NKP:n säännöt vastaavat puolue-elämän normeja, ajan vaatimuksia ja kommunistisen rakennustyön tehtäviä. Kuluneiden vuosien kokemus on samalla osoittanut välttämättömäksi tehdä sääntöihin joitakin muutoksia ja lisäyksiä. Useita tätä asiaa koskevia ehdotuksia on tehty puoluejärjestöjen vaalikokouksissa, liittotasavaltojen kommunististen puolueiden konferensseissa ja edustajakokouksissa sekä NKP:n keskuskomitealle lähetetyissä kirjeissä. Ehdotusten pääasiallisena tarkoituksena on kohottaa vieläkin korkeammalle puolueenjäsen-nimi, laajentaa puoluedemokratiaa, turvata puoluejärjestöjen aloitteellisuuden ja aktiivisuuden jatkuva kehitys sekä kohottaa kommunistien vastuuta oman järjestönsä ja koko puolueen toiminnasta.

Keskuskomitea on tehnyt yhteenvedon edustajakokousten välisellä kaudella saadusta käytännön kokemuksesta sekä puolueen paikallisjärjestöjen ja kommunistien ehdotuksista ja katsoo sen perusteella välttämättömäksi esittää edustajakokouksen käsiteltäväksi seuraavat muutokset ja lisäykset NKP:n sääntöihin. Toverit, sallikaa esittää ne edustajakokoukselle.

Pitäen silmällä NKP:hen liittyville asetettavien vaatimusten korottamista ehdotetaan säädettäväksi, että 23

vuotta nuoremmat henkilöt otetaan puolueeseen ainoastaan NLKNL:n eli nuorisoliiton kautta. Se kohottaa nuorisoliiton merkitystä puolueen reservinä ja myötävaikuttaa siihen, että puolueeseen valitaan nuorison aktiivisin osa, joka on kasvanut NLKNL:n riveissä.

Mielestämme ovat oikeassa ne järjestöt ja toverit, joiden mielestä suosituksia antamaan puolueeseen liittyville olisi oikeutettava kommunistit, jotka ovat olleet puolueessa vähintään viisi eivätkä kolme vuotta, kuten nykyisissä säännöissä sanotaan.

Sääntöjen johdantoon ehdotetaan merkittäväksi, että puolue vapautuu henkilöistä, jotka rikkovat NKP:n ohjelmaa ja sääntöjä ja häpäisevät käytöksellään kommunistin ylevää nimeä.

Ehdotetaan säädettäväksi sellainen järjestys, että puolueen perusjärjestön päätös puolueesta erottamisesta astuu voimaan sitten kuin sen on vahvistanut NKP:n piiritai kaupunkikomitea. Se tullaan katsomaan lopulliseksi samalla tavalla kuin niiden päätös puolueeseen hyväksymisestä. Tämä kohottaa NKP:n piiri- ja kaupunkikomiteoiden vastuuta kommunistien henkilöasioiden käsittelystä. Tällöin ei loukata kommunistien oikeuksia, koska he voivat kuten ennenkin valittaa mihin tahansa ylempiin puolue-eliimiin aina NKP:n keskuskomiteaa myöten. On itsestään selvää, että aluekomiteat, aluepiirikomiteat ja liittotasavaltojen kommunististen puolueiden keskuskomiteat ovat velvolliset kuten nykyäänkin valvomaan henkilöasioiden käsittelyä puolueen piiri- ja kaupunkijärjestöissä.

Vastedes on todennäköisesti epätarkoituksenmukaista turvautua sellaiseen puolueen sisäiseen vaikutuskeinoon kuin puolueen jäsenen siirtämiseen jäsenkandidaatiksi. Käytännössä se ei ole osoittautunut tarkoitustaan vastaavaksi. Puoluejärjestöjen käytettävissä on kyllin paljon muita kasvatuskeinoja. Jos taas kommunisti ei ole puolueen jäsenen ylevän nimen arvoinen, puoluejärjestön on ratkaistava, voiko hän kuulua NKP:n riveihin.

Eräät muutokset ja lisäykset koskevat puolueen ylimpiä elimiä käsittelevää sääntöjen osaa.

Aikana, jolloin puolueen tehtävät ja merkitys kommunistisessa rakennustyössä yhä kasvavat, saattaa edustajakokouksen välisenä kautena osoittautua välttämättömäksi käsitellä tärkeimpiä poliittisia ongelmia NKP:n keskuskomitean täysistuntoa laajemmilla edustusluontoisilla puoluefoorumeilla. V. I. Leninin elässä ja myöhemminkin aina vuoteen 1941 asti pidettiin sellaisissa tapauksissa yleisiä puoluekonferensseja. Säännöissä tulee osoittaa, että keskuskomitea voi tarpeen vaatiessa kutsua koolle yleisliittolaisia puoluekonferensseja ja liittotasavaltojen kommunististen puolueiden keskuskomiteat tasavaltojen puoluekonferensseja.

Ehdotetaan hyväksyttäväksi liittotasavaltojen kommunististen puolueiden keskuskomiteoiden ehdotukset, jotka koskevat liittotasavaltojen kommunistipuolueiden edustajakokousten samanaikaista koollekutsumista, ja säädettäväksi, että ne kutsutaan koolle vähintään kerran neljässä vuodessa.

Lukuisissa kommunistien kirjeissä on esitetty ehdotus NKP:n keskuskomitean puhemiehistön nimen muuttamisesta NKP:n keskuskomitean poliittiseksi toimistoksi. Kommunistit perustelevat tätä ehdotustaan sillä, että puolueessa oli pitkän aikaa Leninin elässä ja myöhemmin Keskuskomitean poliittinen toimisto. Nimitys Poliittinen toimisto kuvastaa täydellisemmin puolueemme ylimmän poliittisen elimen toiminnan luonnetta, elimen, joka johtaa NKP:n keskuskomitean työtä NKP:n keskuskomitean täysistuntojen välisenä aikana. Me kannatamme mainittua ehdotusta.

On esitetty mielipide, että Keskuskomitean Venäjän SFNT:n toimikunnan säilyttäminen on nykyään tarpeellonta. Käytännössä on siten, että vaikka Keskuskomitean VSFNT:n toimikunta onkin olemassa, kaikki Venäjän Federaation aluepiirien ja alueiden puoluejärjestöjen toiminnan tärkeimmät kysymykset käsittelee NKP:n keskuskomitean puhemiehistö ja sihteeristö. Sen vuok-

si on epätarkoituksenmukaista, että on olemassa vielä yksi NKP:n keskuskomitean rinnakkaiselin Venäjän Federaatiossa. NKP:n keskuskomitea hyväksyy tovereiden tämänkin ajatuksen.

Koska on saatu paljon NKP:n keskuskomitealle ja puolueen XXIII edustajakokoukselle osoitettuja ehdotuksia, jotka koskevat puolue-elinten kokoonpanon ja niiden johtavien kaaderien uusimisen ja vahvistamisen säännöstelyä, on neuvoteltava siitä, onko säännöissä säilytettävä kyseiset säädökset. Johtaelinten säännöllisen uusimisen ja jatkuvuuden periaate sinänsä on ollut voimassa puolueessamme jo pitkän aikaa. Ja se on oikea periaate. Puolue on aina pitänyt huolta uusien varttuneiden työntekijäin nostamisesta johtavaan puolue- ja valtiotyöhön.

Mitä tulee nykyään voimassa oleviin tätä prosessia säännösteleviin normeihin, niin elämä on osoittanut, että ne eivät ole vastanneet tarkoitustaan. Valittaessa kommunisteja johtaelimiin eräin paikoin alettiin pitää silmällä muodollisia seikkoja sen sijaan, että olisi pidetty periaatteena työntekijäin valitsemista poliittisten ominaisuuksien ja toimintapätevyyden perusteella. Sen seurauksena valinnallisten elinten toiminnasta joutuvat useinkin vetäytymään syrjään hyvät työntekijät, jotka saattaisivat vieläkin toimia aktiivisesti puoluekomi-teoissa.

Ehdoton määräys, jonka mukaan kommunisti saattaa olla puolueen perusjärjestön sihteerinä kaksi vuotta, on johtanut siihen, että sihteerit ovat vaihtuneet usein. Kun aikaisemmin vaihtui vuosittain 30—35 prosenttia perusjärjestöjen sihteereistä, niin viimeksi kuluneina vuosina vaihtuvaisuus on lisääntynyt 60 prosenttiin. Kaksi kolmasosaa sihteereistä on sitä paitsi vapautettu toimistaan yksinomaan sen vuoksi, että sääntöjen määräämä toimiaika on kulunut umpeen. Se on alkanut vaikuttaa kielteisesti puolueen perusjärjestöjen toimintaan.

Se sääntöjen vaatimus, että kaikissa sääntömääräisissä

vaaleissa on uusittava vähintään puolet puolueen piirikunta-, kaupunki- ja piirikomiteoiden sekä perusjärjestöjen puoluekomiteoiden ja toimistojen jäsenistöstä on niin ikään johtanut siihen, että on perusteettomasti supistettu kokoneiden työntekijäin piiriä, jotka voivat tulla valituiksi puoluekomiteoihin.

Edustajakokouksessa on tämän vuoksi käsiteltävä NKP:n sääntöjen mainitut säädökset. Nähtävästi on taroituksenmukaista jättää sääntöihin vain se periaatteellinen ohjelmallinen johtoajatus, että puolue-elinten vaaleissa perusjärjestöistä aina keskuskomiteaa myöten noudatetaan periaatteena niiden jäsenistön säännöllistä uusimista ja johdon jatkuvuutta, ja poistaa säännöistä tätä prosessia säännöstelevät normit. On katsottava oikeammaksi ja demokraattisemmaksi se, että kommunistit päättävät itse, onko se tai tämä puolueen jäsen poliittisten ominaisuuksiensa ja toimintapätevyytensä kannalta sen arvoinen, että hän voi kuulua puolueen johtoelimeen.

Niinikään ehdotetaan vahvistettavaksi säännöissä se vakiintunut käytäntö, jonka mukaan suurten puoluejärjestöjen komiteoille myönnetään piirikomitean oikeudet, säädettäväksi, että tällaiset puoluekomiteat valitaan kahdeksi vuodeksi.

Puolueen keskuskomitea on varma siitä, että ehdotettujen muutosten ja lisäysten tekeminen NKP:n sääntöihin kohottaa puolueen organisatorisen työn tasoa, parantaa puolueen toimintaa.

3. Puolueen aatteellinen kasvatustyö

Toverit!

Kommunistisen puolueen toiminnan tärkeimpiä perusosia on teoreettinen toiminta, kommunistien ja kaikkien työtätekevien aatteellis-poliittinen kasvatusta. Puolueemme on kantanut aina korkealla marxismin-leninismien vallankumouksellisen teorian kaikkivoittavaa lippua.

Kaiken sen monitahaisen toiminnan järkkymättömänä periaatteena on uskollisuus tälle vallankumoukselliselle opille ja leppymätön taistelu sen vihollisia vastaan.

V. I. Lenin kehotti aina puolueen jäseniä tutkimaan jatkuvasti marxilaisuuden vallankumouksellista teoriaa ja kehittämään sitä luovasti. Hänen luova suhtautumisansa teoriaan on meille suurena esikuvana, hän antoi verrattoman näytteen monien sosialistisen vallankumouksen kehitystä ja uuden yhteiskunnan rakentamista koskevien peruskysymysten teoreettisesta ja käytännöllisestä ratkaisemisesta. Hänen aatteittensa, viitoitustensa ja ohjeittensa vaikutus kaikkeen jokapäiväiseen yhteiskunta-, valtio- ja talouselämäämme on nykyäänkin arvaamattoman suuri.

Kaikki sosialismin suuret voitot maassamme on saatettu Marxin-Leninin opin pohjalta.

Viholliset elättelevät suotta sellaisia toiveita, että kommunistinen puolue ja neuvostokansa rappeutuvat aatteellisesti. Niin ei käy milloinkaan! Maailmassa ei ole sellaista voimaa, joka pystyisi murtamaan horjumattoman uskollisuutemme marxismia-leninismiä kohtaan tai heikentämään sitä.

Marxin—Engelsin—Leninin teoreettinen perintö on puolueemme ja koko maailman kommunistisen liikkeen suurimpia aarteita. Täydellä syyllä voidaan sanoa, että puolueemme kaiken historiallisen toiminnan voimakain, merkittävin puoli on marxismin-leninismin tieteellisen teorian luova kehittäminen ja tämän teorian elimellinen yhdistäminen työväenluokan ja kaikkien työvätekevien joukkojen vallankumoukselliseen käytäntöön.

Teoreettisen työn mitat ja tehtävät laajenevat nykyoloissa entistä suuremmiksi. Tieteellinen teoriä ei ole ollut ainoallekaan yhteiskunnalle niin tarpeellinen kuin se on sosialistiselle yhteiskunnalle. Teorian tulee sen vuoksi vastedeskin avata tietä käytännölle ja turvata se, että neuvostokansan talous- ja kulttuurielämää johdetaan ehdottoman tieteellisesti. Laajakantoisen teoret-

tisen toiminnan tulee valaista kirkkaana majakkana tietä puolueellemme. Puolue katsoo marxilais-leniniläisen teorian luovan kehittämisen tärkeimmäksi tehtäväkseen, kommunismin menestyksellisen rakentamisen välttämättömäksi ehdoksi.

Suuri merkitys tässä on yhteiskuntatieteillä, joihin puolue on aina pannut ja panee suuria toiveita ja joille se on säilyttänyt suuren vastuun. Neuvostomaan tiedemiesten mitä tärkein tehtävä on talouden ja politiikan, filosofian ja sosiologian, historian ja oikeusopin sekä muiden yhteiskuntatieteiden tärkeiden ongelmien tutkiminen kytkemällä ne läheisesti kommunistisen rakennustyön käytäntöön. Heidän tehtävänä on tutkia kaikinpuolisesti ongelmat, jotka koskevat kommunististen yhteiskunnallisten suhteiden muodostamisprosessin suuntaa ja luonnetta, valtiojärjestelmän parantamista ja sosialistisen demokratian kehitystä, taloudenhoidon muotoja ja menetelmiä, tieteellistä työnjärjestelyä, kommunistisen kasvatustyön sisältöä ja menetelmiä ja muita nykytärkeitä aiheita.

On luovuttava siitä eräiden työntekijöiden keskuudessa vallalla olevasta käsityksestä, että yhteiskuntatieteillä on yksinomaan propagandamerkitys ja että niiden tehtävänä on selittää ja kommentoida käytäntöä. Yhteiskuntatieteiden kehitys ja niiden suositusten soveltaminen käytäntöön on merkitykseltään yhtä tärkeää kuin luonnontieteiden saavutusten käyttö aineellisen tuotannon piirissä ja kansan henkisen elämän kehityksessä.

Tärkeä merkitys on taistelulla, jota käydään porvarillista ideologiaa, revisionismia, dogmatismia ja reformismia vastaan. Meidän on muistettava aina, että imperialismi on luokkaviihollisemme. Se harjoittaa myyräntöytää sosialistista järjestelmää, tämän järjestelmän periaatteita, ideologiaa ja moraalialia vastaan. Imperialismin jättimäinen propagandakoneisto turmelee yksilön ja yrittää vieroittaa joukot politiikasta. Porvarillista ideologiaa vastaan tulee taistella leppymättömästi kaikissa tilanteissa, sillä tämä taistelu on luokkataistelua,

taistelua ihmisestä, taistelua hänen ihmisarvonsa ja vapautensa puolesta, sosialismin ja kommunismin asemien lujittamiseksi, kansainvälisen työväenluokan etujen hyväksi.

Tiedemiesten kunniatehtävänä on luoda Lokakuun suuren sosialistisen vallankumouksen 50-vuotispäivälle ja V. I. Leninin syntymän 100-vuotispäivälle omistettuja teoksia.

Marxismi-leninismi syntyi ja varttui tieteenä käymälä leppymätöntä taistelua kaikkinaisia vääristelyjä ja riistäjäluokkien ideologiaa vastaan. Se on aina eriteltyt syvästi objektiivisia historiallisia prosesseja ja luokkataistelua ja määritellyt sen perusteella vallankumouksen teorian ja taktiikan sekä valaissut tietä uuden yhteiskunnan rakentamisessa. Siinä on suuren kommunistisen opin elämänmyönteinen voima ja kuolemattomuus.

Ylevien marxilais-leniniläisten aatteiden käytännöllinen toteuttaminen kytkeytyy erottamattomasti laajojen kansanjoukkojen elävään luovaan toimintaan, niiden aktiiviseen osallistumiseen kommunistiseen rakennustyöhön, ja sen puolue saa aikaan suorittamalla suurta määrätietoista järjestelyä- sekä aatteellista kasvatus-työtä.

Puolueen monivuotisen ideologisen toiminnan suurena tuloksena on se, että on kasvatettu uusi neuvostoihminen. Jatkaen maailman ensimmäisen työläisten ja talonpoikain valtion luoneiden taistelijain sukupolven vallankumouksellisia perinteitä neuvostoihminen on rakentanut sosialismin, kestänyt ja voittanut kamppaillessaan elämästä ja kuolemasta fasismia vastaan, suojannut vallankumouksemme suuret aikaansaannokset ja rakentaa nyt ensimmäisenä historiassa kommunismia. Työväenluokan, kolhoositalonpoikaiston ja neuvostosivistyneistön korkeatasoinen sosialistinen tietoisuus ja uljas työ ovat esimerkiksi kelpaavia. Sosialismin voit- taessa tapahtui neuvostoihmisten tietoisuudessa syvällinen muutos.

Nykyään on tärkeimpänä tehtävänä kohottaa vielä-

kin korkeammalle tasolle puolueen ideologista toimintaa kaikilta osiltaan. Meidän on muistettava ne Leninin sanat, että tietoisien työntekijöiden ja yhteiskunnallisen toiminnan ulkopuolella kommunistinen kasvatusta on ja tulee olemaan mahdotonta. Kaiken ideologisen toiminnan on kytkeydyttävä läheisesti elämään, kommunistisen rakennustyön käytäntöön, muutoin se muuttuu poliittiseksi jutusteluksi, kuten Lenin tähdensi monesti. Työtätekevien vetäminen mukaan ratkaisemaan menestyksellisesti kommunismin aineellisen ja teknisen perustan rakentamistehtäviä, yhteiskunnan kaikkien jäsenten tieteellisen maailmankatsomuksen muovaaminen, kommunistisen moraalin ja siveyskatsomusten juurruttaminen yhteiskunnan kaikkien jäsenten keskuuteen sekä kaikin puolin kehittyneen yksilön kasvattaminen — sellainen on puolueen ideologisen toiminnan tarkoitus.

Neuvostokansa ratkaisee ihmiskunnan historiassa mitä suurinta yhteiskunnallista tehtävää — rakentaa kommunismia. Kymmeniä miljoonia ihmisiä osallistuu aktiivisesti luovaan rakennustyöhön. Meidän on opetettava aluksi enemmistö ja sitten myös kaikki työtätekevät tekemään työtä samalla tavalla kuin tänään työskentelevät maineikkaat eturivin ihmiset, jotka ovat mestareita alallaan. Tämä on täysin voimienmukainen tehtävä. Nykypäivien eturivin ihmiset, tuotannon uudistajat ovat tavallisia ihmisiä. He eroavat toisista kuitenkin siinä, että he ovat perehtyneet täydellisesti tekniikkaan, palvelevat tietoisesti yhteiskuntaa, ovat moraalisesti ja siveellisesti puhtaita, uhrautuvaisia, hengeltään kollektivisteja ja täyttävät voimiaan säälimättä velvollisuutensa kansaa kohtaan. He ovat kuin tulevaisuuden ihmisiä. He tekevät työtä sillä tavalla kuin kaikki tulevat tekemään sitä kommunismin aikana. Tällä on hyvin suuri merkitys ideologisen työn menestymisen kannalta. Tämä on esimerkki, esikuva, jota tulee seurata ja josta voidaan ottaa oppia. Puoluejärjestöjen on tehtävä kaikkensa sen hyväksi, että jokainen neuvostoihminen näkisi uuden viisivuotissunnitelman tavoitteet oman henkilökohtaisen

työnsä ohjelmaksi ja antaisi asianmukaisen panoksen tämän suunnitelman täyttämiseen.

Puolueemme on aina pitänyt ensiarvoisen tärkeänä yhteiskunnan kaikkien jäsenten kasvattamista tietoiseen kurinalaisuuteen. Työkurin lujittaminen ja se, että vaaditaan ehdottomasti noudattamaan sosialistisen yhteiskunnan hyväksymiä lakeja ja sääntöjä, ei ole suinkaan ristiriidassa neuvostojärjestelmän demokraattisten periaatteiden kanssa, vaan se on päinvastoin sosialistisen neuvostodemokratian kehityksen ja laajentamisen edellytys. Sosialistisen demokratian olemuksena on jokaisen ihmisen hyväksi koitua koko yhteiskunnan sosialistinen järjestyneisyys ja koko yhteiskunnan hyväksi koitua jokaisen ihmisen sosialistinen kurinalaisuus. Puolueen tehtävänä on lujittaa alituisen tiukkaa kurinalaisuutta ja järjestyneisyyttä puolueen ja valtion kaikissa renkaissa.

Tärkeä sija puoluejärjestöjen toiminnassa tulee olla sillä, että opetetaan neuvostoihmiset olemaan säästeliäitä, huolehtimaan yhteiskunnan rikkauksien säilymisestä ja kartuttamisesta. Neuvostoyhteiskunnalla on jo nyt valtavia koko kansalle kuuluvia rikkauksia. Mutta synnyinmaan rikkauksia on herkeämättä kartutettava ja käytettävä säästeliäästi ja taloudellisesti. Valitettavasti meillä vielä toisinaan haaskataan aineellisia arvoja ja käytetään niitä epätaloudellisesti. Kuinka paljon rikkaampi ja voimakkaampi valtiomme olisikaan, jos me kaikki oppisimme käyttämään järkevästi ja taloudellisesti jokaisen metalli-, hiili-, sementti- ja öljykilon ja kansanvarojen jokaisen ruplan. Säästeliäisyyteen totuttamisen tulee puolueen ideologisessa toiminnassa olla yhtä tärkeää kuin on totuttaminen työhön.

Toverit!

Meidän synnyinmaamme, suuren Neuvostoliiton perustana on maamme kansojen veljeys, ystävyys ja yhteistyö sekä yhteiskuntataloudellisen rakenteen, poliittisen järjestelmän ja yhtenäisen sosialistisen ideologian yhteisyys. Neuvostoliiton kansojen keskinäiset taloudelli-

set ja kulttuuriyhteydet käyvät yhä kiinteämmiksi ja monipuolisemmiksi. On käynnissä kansojen lähentymisen, niiden ystävyuden ja veljeyden, yksimielisyyden ja yhteenliittyneisyyden murtumattomien siteiden lujittamisen suurenmoinen prosessi.

Puolue lujitti, rakensi ja paransi jatkuvasti tätä liittoa miltei puolen vuosisadan ajan, kunnes se muuttui siksi valtiomme järkähtämättömäksi ja mahtavaksi voimaksi, jollainen Neuvostoliiton kansojen ystävyys ja veljeys on nykyään. Vihollisemme ovat yrittäneet monta kertaa järkyttää ja murtaa tämän lujan ystävyuden niin asevoimin kuin myös porvarillisen ideologiansa myrkyllä avulla. Kaikki heidän toiveensa ovat kuitenkin rauenneet tyhjiin, jota vastoin neuvostokansojen ystävyys voimistuu, kukoistaa, lujittaa ja kehittyy.

Neuvostoliiton kommunistinen puolue on proletariatin internationalismin sekä kansojen ystävyuden ja veljeyden aatteiden elävä ruumiillistuma. Maamme 131:tä kansakuntaa ja kansallista ryhmää edustavat puolueemme riveissä niiden parhaat pojat ja tyttäret. Olemme ylpeitä siitä, että samoin kuin joet virtaavat mahtavaan mereen myös puolueemme kaikki kansalliset osastot yhtyvät Neuvostoliiton kommunistiseen puolueeseen, samoin ajattelevien leniniläisten liittoon, jolla on yksi tahto, yksi päämäärä, yksi ideologia.

Tämä edustajakokouksemme on siitä mainiona esimerkkinä ja todisteena. Katsokaa ympärillenne, toverit, täällä salissa on maamme monien kansojen ja kansallisuuksien edustajia. Jokainen heistä on oman sosialistisen kansakuntansa poika, mutta samalla hän on puolueemme poika, sen soturi, hän on internationalistikkommunisti, jolle Neuvostoliiton kaikkien kansojen intressit ovat yhtä kalliita, läheisiä ja ymmärrettäviä kuin hänen oman kansansa intressit. Siinä on puolueemme voima, siinä on monikansallisen neuvostovaltiomme, neuvostokansamme voima.

Puolueen ja kaikkien kommunistien, olkootpa he mitä kansallisuutta hyvänsä, tulee vastaisuudessakin toimia

väsymättömästi sen hyväksi, että Neuvostoliiton kansat lähenisivät entistä enemmän kaikin tavoin toisiaan, että niiden ystävyys ja veljeys lujittuisi ja niiden taloudelliset, kulttuuri- ja aatteelliset yhteydet muodostuisivat entistä kiinteämmiksi ja monipuolisemmiksi. Maamme poliittisen, taloudellisen ja kulttuurikehityksen ongelmia ratkoessaan puolue tulee edelleenkin ottamaan huomioon jokaisen kansan intressit ja kansalliset erikoisuudet, kasvattamaan kaikkia neuvostoihmisiä proletaarisen internationalismin aatteiden hengessä ja järkähtämättömän uskollisiksi Neuvostoliiton kansojen veljeyden ja ystävyyden asialle. Se on ainoaa oikeaa kansallisuuspolitiikkaa. Neuvostoliiton kehitys kokonaisuudessaan on todistanut sen elinvoimaiseksi ja oikeaksi.

Neuvostoliiton kommunistisen puolueen tärkeimpiä tehtäviä on aina ollut, on ja tulee olemaan monikansallisen neuvostokansan ystävyyden ja yksimielisyyden lujittaminen, yhteyksien kehittäminen sosialististen maiden veljeskansoihin sekä koko maailman kommunistisiin puolueisiin ja kaikkiin työtätekeviin.

Toverit!

Ratkaistavanamme on suuria tehtäviä aatteellis-poliittisen työn alalla maaseudulla. Maatalouden sosialistisen uudestijärjestelyn puolesta käydyn kamppailun kulussa maaseudun työväen mentaliteetti on perin pohjin muuttunut, sen sivistys- ja kulttuuritaso on kohonnut ja työväenluokan ja talonpoikaiston liitto on lujittunut entisestään. Samalla on kuitenkin huomautettava, että maaseudulla harjoitetussa kulttuuri- ja valistustyössä on suuria puutteita. Pitkään aikaan ei annettu asian vaatimaa merkitystä kerhotojen, kirjastojen, elokuvateattereiden ja urheilulaitosten verkoston laajentamiselle maaseudulla.

Puolue-, neuvosto-, ammattiliitto- ja nuorisoliittojärjestöjen ja kaikkien ideologisten laitosten on kiinnitettävä huomiota näiden puutteiden poistamiseen. On saatava aikaan perinpohjainen parannus maaseudun työntekijäin poliittisessa kasvatuksessa ja sivistämisessä,

kaupunkien kulttuuri- ja valistuslaitosten, teattereiden sekä kirjailija- ja taiteilijaliittojen ja järjestöjen on autettava aktiivisemmin maaseutua. Tätä toimintaa on harjoitettava laajalla rintamalla. Maaseudun kulttuuritason kohoaminen ja elinolojen paraneminen tulevat epäilemättä edistämään kollektiivitalouksien ja neuvostotilojen tuotantovoimien menestyksellistä kehittymistä.

Toverit!

Joukkojen aatteellisen kasvatuksen tehokkuus riippuu läheisesti kommunistien teoreettisen ja poliittisen tietotason kohottamisesta. Meidän on otettava huomioon niin ikään se, että puolueemme on kasvanut lukumääräisesti. Miltei neljännes sen jäsenistöstä on kommunisteja, jotka ovat olleet puolueessa alle kolmen vuoden ja jäsenkandidaatteja.

Puolueella on runsaasti kokemusta kommunistien teoreettisen opiskelun järjestämisestä. Se parantaa jatkuvasti puoluevalistustoimintaa, samalla kun se ottaa varteen kaiken parhaan aikaisemmin saadusta kokemuksesta. Keskuskomitea on kehittänyt ja ottanut nyt käyttöön uuden, johdonmukaisemman puoluevalistusjärjestelmän, jossa otetaan huomioon työntekijäin erilainen teoreettinen tietotaso ja jonka tarkoituksena on saada kommunistien koko armeija suorittamaan aktiivisesti valistus- ja propagandatyötä työtätekevien keskuudessa.

Nykyään, kun puolue ratkoo suuria poliittisia ja taloudellisia tehtäviä, jokainen kommunisti on velvollinen astumaan yhtä jalkaa elämän kanssa, omaksumaan suuren marxismin-leninisin teorian, kasvattamaan itseään vallankumoukselliseksi ja periaatteelliseksi bolshevikiksi, hänen on opittava kannattamaan kaikkea uutta ja edistyksellistä ja vihaamaan luutuneisuutta ja totunnaisuutta. Kommunistinen aatteellisuus antaa työntekijöillemme voimaa ja lujuuutta viedä läpi puolueen politiikkaa.

Ideologisen työn tehtävät ovat suuret ja monimutkaiset. Ne vaativat puoluetta parantamaan perusteellisesti tämän erittäin tärkeän alan johtoa. Tämän päivän neuvostoihminen osallistuu aktiivisesti puolueen linjan to-

teuttamiseen, hän on maansa todellinen isäntä. Hänen harrastuspiirinsä on laaja ja kulttuurivaatimuksensa suuret. Kaikki se on otettava huomioon ideologisessa toiminnassa.

Meillä on käytettävissämme huomattavia aineellisia mahdollisuuksia kasvatustyön laajentamiseen joukkojen keskuudessa. Maassamme julkaistaan 7 700 sanomalehteä ja miltei 4 000 aikakauslehteä. Niiden painos on lisääntynyt kuluneella toimintakaudella 74 miljoonalla kappaleella, ts. 1,6-kertaiseksi. Joka vuosi julkaistaan enemmän kuin 1250 miljoonaa kirjaa. Maassamme on yli 70 miljoonaa vastaanotinta ja lankaradiota ja toimii 120 televisioasemaa. Uudesta viisivuotissuunnitelmasta annettujen direktiivien mukaan Neuvostoliitossa tulee vuonna 1970 olemaan 40 miljoonaa televisiota.

Puolueella on käytettävissään mainioita opinto-ohjauksia ja agitaattoreita, lehtimiehiä, televisio-, elokuva-, radio- ja teatterialalla toimivia työntekijöitä. Siinä on todellakin puolueen aarre, jota on vaalittava, kartutettava huolellisesti ja käytettävä oikein.

On kerta kaikkiaan luovuttava siitä virheellisestä käsityksestä, että ideologinen työ on yksinomaan puolue-toiminnan tämän alan specialistien asia. Tällainen käsitys on ristiriidassa puolueen perinteiden kanssa ja kaventaa sen aatteellisen vaikutuksen alaa. Ideologinen työ on koko puolueen, kaikkien kommunistien asia. Meidän tulee aina muistaa, että aatteellinen vaikutus joukkoihin, koko valistustyön tehokkuus riippuvat suoranaisesti puolueen jäsenten, johtohenkilöiden persoonallisen esimerkin voimasta. Sanojen ja tekojen yhteisyys on mitä tärkein leniniläinen vaatimus, jonka tulee olla vastaisuudessakin puolueemme, jokaisen kommunistin ja jokaisen johtavan työntekijän toiminnan laki.

Puoluejärjestöjen on parannettava herkeämättä kaikkia aatteellis-poliittisia kasvatustekijöitä ja -muotoja, suoritettava ideologista työtä suunnitelmallisesti ja määrätietoisesti ja koordinoitava paremmin kaikkien ideologisen rintaman osastojen toimintaa. Työ on järjestettävä

sillä tavalla, että puoluepropaganda, joukkojen keskuudessa harjoitettu agitaatio, kulttuuri, kansanvalistus ja -sivistys, sanalla sanoen kaikki keinot palvelisivat jaloa neuvostoihmisten marxilais-leniniläisen tietoisuuden muovaamisen asiaa, suurta kommunismin rakentamisen asiaa.

Toverit edustajat!

Neuvostoliiton kommunistisen puolueen XXIII edustajakokous on koolla kahden suuren merkkipäivän aattona. Ensi vuonna, vuonna 1967, tulee kuluneeksi 50 vuotta päivästä, jolloin voitti Lokakuun Suuri sosialistinen vallankumous ja perustettiin maailman ensimmäinen sosialistinen valtio, Neuvostoliitto. Vuonna 1970, ts. uuden viisivuotiskauden viimeisenä vuotena, tulee kuluneeksi 100 vuotta suuren neron, puolueemme ja valtiomme perustajan ja johtajan Vladimir Iljitsh Leninin syntymästä. Voidaan olla varmoja siitä, että neuvostomaan työtätekevät, kaikki neuvostoihmiset ottavat nämä merkkipäivät vastaan uusin huomattavin saavutuksin kommunistisessa rakennustyössä.

Nämä suuret merkkipäivät sävyttävät aivan erikoisella tavalla viisivuotiskautta ja antavat sille erityisen merkityksen. Nämä kaksi merkkipäivää tulevat valaisemaan kirkkaasti puolueen ja kansan jättiläiskamppailua uuden viisivuotissuunnitelman toteuttamiseksi.

Uuden viisivuotissuunnitelman poliittinen, taloudellinen ja yhteiskunnallinen merkitys ja sen toteuttamiseksi käytävä kamppailu ulottavat vaikutuksensa kauas maamme rajojen ulkopuolelle. Maan talouden kehityksen uusi suunnitelma olennoi käytännöllisesti puolueen ja neuvostovaltion järkähtämätöntä uskollisuutta Leninin määrittelemille proletaarisen internationalismin periaatteille, sitä, että ne täyttävät uskollisesti internaationaalisen velvollisuutensa sosialismin maailmanjärjestelmää, kansainvälistä kommunistista ja työväenliikettä sekä kansojen kansallista vapausliikettä kohtaan. Viisivuotissuunnitelman menestyksellinen täyttäminen tekee hyvän palveluksen sosialistisen maailmanjärjestelmän

yhtenäisyyden lujittamisen asialle, lujittaa entisestään Neuvostoliiton taloudellista ja puolustusmahtia ja sen kansainvälistä arvovaltaa.

Toverit, juuri sen vuoksi meidän on ryhdyttävä suorittamaan käytännössä viisivuotissuunnitelman tehtäviä äärimmäisen tarkasti ja sitkeästi niin kuin kommunistien kuuluu.

Samalla kun puolueemme ja kaikki neuvostoihmiset uhraavat voimansa tulevaisuuden yhteiskunnan rakentamiselle ne tuntevat ylpeyttä silmäillessään puolivuosisadan aikana kulkemaansa uskomattoman raskasta, mutta maineikasta taivalta.

Meillä on millä ylpeillä, toverit. Yksikään kansa ei ole ihmiskunnan historian aikana suorittanut näin lyhyessä ajassa ja näin uskomattoman raskaissa oloissa sellaisia vertaansa vailla olevia suurtekoja uuden yhteiskunnan rakentamisessa ja talouden, tieteen ja kulttuurin kehittämisessä kuin neuvostokansa on suorittanut. Se mitä kommunistinen puolue ja neuvostokansa ovat jo saaneet aikaan työllään, sekä meidän uudet saavutuksemme ja urotekomme muodostuvat maailman ensimmäisen sosialistisen yhteiskunnan puolivuosisataisen sankarillisen historian kruunuksi.

Tänään nähdään erityisen selvästi, millainen meidän sosialistinen valtiomme oli syntyessään ja millainen siitä on tullut nyt.

Sallikaa palauttaa mieleenne eräs tapaus historiasta. Vuonna 1918 maaliskuun alussa, jolloin neuvostohallitus muutti Pietarista Moskovaan, V. I. Lenin kirjoitti yöllä junassa himmeän lampun valossa kuuluisan artikkelinsa "Meidän päiviemme päätehtävä".

Sosialistinen isänmaa eli silloin, kuten tunnettua, erittäin raskaita päiviä. Saksan imperialismi oli hyökännyt raivoisesti nuoren sosialistisen valtion kimppuun. Monet puolueen jäsenet joutuivat tuolloin epätoivon ja neuvottomuuden valtaan. Mutta Lenin ei ollut sellainen, että olisi joutunut edes hetkeksi pakokauhun ja neuvottomuuden valtaan. Hän vetosi artikkelissaan puolueeseen

ja kansaan ja kehotti niitä kulkemaan järkähtämättömästi ja päättäväisesti eteenpäin sosialismin tietä, rakentamaan kivi kiveltä vankan kivijalan sosialistista yhteiskuntaa varten, työskentelemään väsymättä uuden-aikaisen koneistetun teollisuuden luomiseksi, kurin aikaansaamiseksi, järjestyksen parantamiseksi, toimeliaisuuden lisäämiseksi sekä kansan kaikkien voimien yhteistoiminnan tehostamiseksi. Artikkelinsa hän päätti nerokkaaseen ennustukseen. Toverit, miettikää näitä sanoja: "Tämä on juuri sitä, mitä Venäjän Sosialistinen Neuvostotasavalta tarvitsee, jotta se lakkaisi olemasta köyhä ja varaton ja tulisi peruuttamattomasti mahtavaksi ja vauraaksi."

Tämä ennakkonäkemyks on toteutunut. Niin, maailmassa on olemassa tämä peruuttamattomasti mahtava ja vauras sosialistinen valtio! Se on meidän neuvostoisänmaamme, Sosialististen Neuvostotasavaltojen Liitto. Sen mahti on todella peruuttamaton niin taloudellisessa, sotilaallisessa kuin kaikissa muissakin suhteissa. Ja tämä on yksinomaan sen tulosta, että puolue ja kansa ovat kulkeneet vuosikausia järkähtämättömästi Leninin viitoittamaa tietä.

Monikansallinen sosialistinen valtiomme tulee viettämään 50-vuotispäiväänsä täydessä kukoistuksessaan, maineikkaana ja voimakkaana. Raivostuneet viholliset, imperialistit, ovat kuluneen puolivuosisadan aikana hyökänneet monesti valtiomme kimppuun, mutta kansamme on joka kerta murskannut ankarissa ja verisissä taisteluissa vihollisensa ja jatkanut voitokasta eteenpäinkulkuaan. Ne valtavat voitot, joista neuvostoihmiset ovat oikeutetusti ylpeitä, he ovat saavuttaneet Neuvostoliiton kommunistisen puolueen johdolla.

Puolueemme on ikuistanut nimensä sillä, että on kyennyt järjestämään ja innoittamaan kansan suuriin tekoihin. Kaikki mitä maassamme on saavutettu, on saavutettu puolueen johdolla. Puolue on kuitenkin pystynyt saavuttamaan nämä voitot vain sen ansiosta, että kansa

on tehnyt uhrautuvasti työtä ja kannattanut puoluetta rajattomasti.

Sankarillinen työväenluokka, maineikas kollektiivitalonpoikaisto ja lahjakas sivistyneistömme, miehet, naiset ja nuoriso — juuri he ovat toteuttaneet elämässä puolueen suuret suunnitelmat ja ohjeet, sulattaneet metalleja, louhineet hiiltä ja malmia, valmistaneet koneita, kasvattaneet viljaa, rakentaneet, kartuttaneet synnyinmaamme rikkauksia ja tarpeen vaatiessa puolustaneet sitä ase kädessä vihollisten hyökkäyksiä vastaan. Puolueemme on rajattoman ylpeä siitä, että niin suuri sankarikansa kuin neuvostokansa, on jo puolen vuosisadan ajan uskonut sille kohtalonsa ja tulevaisuutensa.

Saanan luvan kiittää lämpimästi neuvostokansaa kommunistista puolueettamme edustavan kokouksemme nimessä niitä suuresta luottamuksesta ja kannatuksesta, valtavasta työstä, viisaudesta, rohkeudesta, sitkeydestä ja urhoollisuudesta, jota se on osoittanut Leninin asian, puolueen asian puolesta käydyssä taistelussa!

Neuvostokansa näkee puolueessa johtajansa, neuvojansa ja kaikkien voittojensa järjestäjän. Se on vakuuttunut tekojen pohjalla ja vakuuttuu joka päivä siitä, että puolueen politiikka, niin sen ulko- kuin sisäpolitiikkakin, on ainoaa oikeaa politiikkaa ja se tie, jota pitkin puolue johtaa neuvostokansaa eteenpäin, on ainoa oikea, Leninin viitoittama tie.

Saanan luvan vakuuttaa monimiljoonaisen kommunistipuolueemme kaikkia osastoja edustavan kokouksemme nimessä työväenluokalle, kaikille työtätekeville ja monikansallisen maamme kansoille, että kommunistinen puolue tulee vastaisuudessa taistelemaan kaikin voimin kansan onnen ja synyinmaamme kukoistuksen, kommunismin puolesta ja osoittaa teoillaan olevansa neuvostokansan suuren luottamuksen arvoinen.

Eläköön Neuvostoliiton kommunistinen puolue, Leninin puolue!

Eläköön maineikas, työteliäs ja urhoollinen neuvostokansa!

Eläköön ja kukoistakoon suuri monikansallinen synnyinmaamme, Sosialististen Neuvostotasavaltojen Liitto!

Eläköön sosialismin maiden voimallinen ystävyysliitto!

Kehittyköön ja lujittukoon kansainvälinen kommunistinen ja työväenliike!

Eläköön ikuisesti marxismi-leninismi!

Eläköön kommunismi!

